

Rådmannens forslag til

ÅRSBUDSJETT 2020

- Økonomiplan 2020–2023

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	5
1.1 Tiltak 2020	9
2. Sammenheng med kommunens øvrige planverk.....	13
2.1 Økonomiplanen og kommuneplanens handlingsdel	13
3. Kommunens rammebetingelser	14
3.1 Befolkningsutvikling	14
3.1.1 Prognose folketall.....	15
3.1.2 Fremtidig tjeneste- og årsverksbehov	18
3.2 Økonomibestemmelsene i ny kommunelov	19
3.3 Kommunal økonomisk bærekraft (KØB) i Fauske kommune.....	22
3.4 Innmelding i ROBEK i 2020.....	23
3.5 Omstillingsbehov i Fauske kommune	24
3.5.1 Finansielle måltall for Fauske kommune.....	26
3.5.2 Omstillingsprosjekt	26
3.5.2.1 Administrativ struktur i Fauske kommune	27
3.6 Statsbudsjettet 2020.....	28
3.6.1 Rammetilskudd.....	29
3.6.2 Skatteinntekter	32
3.7 Rentenivået	32
3.7.1 Nibor-påslag	33
3.7.2 Kredittpåslaget	33
3.8 Pensjonsutgifter.....	34
3.9 KOSTRA.....	37
3.9.1 Netto driftsresultat per innbygger	38
3.9.2 Netto driftsutgifter til administrasjon per innbygger	38
3.9.3 Netto lånegjeld pr innbygger	39
3.9.4 Netto driftsutgifter barnehager per innbygger 1-5 år	39
3.9.5 Netto driftsutgifter til grunnskolesektor per innbygger 6-15 år	40
3.9.6 Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning	40
3.9.7 Netto driftsutgifter innen kommunehelse per innbygger	41
3.9.8 Netto driftsutgifter pleie- og omsorgstjenesten per innbygger	41
3.9.9 Korrigerte brutto driftsutgifter for institusjon, per kommunal plass.....	42
3.9.10 Andel sosialhjelpsmottakere i alderen 20-66 år	42
3.9.11 Netto driftsutgifter innen sosialtjenester per innbygger 20-66 år	43
3.9.12 Netto driftsutgifter barnevernstjenesten, per innbygger 0-17 år	43
3.9.13 Barn med barnevernstiltak	44
3.9.14 Årsgebyr for vannforsyning	44
3.9.15 Årsgebyr for avløpstjenesten	45
3.9.16 Årsgebyr for feiing	45
3.9.17 Brutto driftsutgifter per km kommunal vei og gate	46
4. Fellesområder.....	46

4.1 Fellesinntekter	46
4.1.1 Rammetilskudd og skatt	46
4.1.2 Kraftinntekter	48
4.1.2.1 Kraftsikringsfond	49
4.1.3 Eiendomsskatt	50
4.1.4 Andre inntekter/utgifter	53
4.2 Gjeld, renter og avdrag	55
4.3 Likviditet	56
4.4 Bundne og frie egenkapitalfond	56
4.5 Finansforvaltning	57
4.6 Interkommunalt samarbeid	58
4.7 Selvkost	58
4.8 Fauske kirkelige fellesråd	59
5. Samhandlingsområder	60
5.1 Generelt for samhandlingsområdene	60
5.1.1 Omstillingsbehov	60
5.1.2 Rekruttering	60
5.1.3 Heltid	61
5.1.4 Kompetanseutvikling	62
5.1.5 Sykefravær	62
5.2 Oppvekst og kultur	64
5.2.1 Tiltak	67
5.2.2 Skole	67
5.2.3 Integrasjon	73
5.2.4 Barnehage	76
5.2.5 Barn og familie	79
5.2.6 Kultur og idrett	82
5.3 Helse og omsorg	85
5.3.1 Tiltak	87
5.3.2 Pleie og omsorg	87
5.3.2.1 Institusjon	88
5.3.2.2 Hjemmebaserte tjenester	91
5.3.3 Helse	93
5.3.4 NAV	98
5.4 Eiendom, plan og samfunnsutvikling	100
Tiltak	102
Fauske kommunale eiendommer	102
Plan- og utviklingsenheten	107
Vei og gatelys	111
5.5 Rådmannens stab	114
5.5.1 Tiltak	114
5.5.2 IT	114
5.5.3 Innkjøp	114
5.5.4 Servicetorget	115

5.5.5 Personalstaben	115
5.5.6 Økonomistaben	116
5.5.7 Beredskap	119
5.6 Politisk virksomhet.....	120
6. Investeringer.....	121
6.1 Ordinære investeringer.....	121
6.1.1 Om investeringsprosjektene.....	122
6.2 Tidligere vedtatte investeringsprosjekter som foreslås utsatt eller stanset.....	128
6.3 Investeringer VA-området	129
6.4 Egenkapitaltilskudd KLP.....	130
6.5 Husbankens viderefremidlingslån	131
7. Andre områder.....	132
7.1 Fauna KF.....	132
7.2 Næringsfondet	134
Vedlegg.....	136
Vedlegg 1 – Økonomisk oversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-6.....	136
Vedlegg 2 – Bevilgningsoversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-4 første ledd.....	137
Vedlegg 3 – Bevilgningsoversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-4 andre ledd.....	138
Vedlegg 4 – Bevilgningsoversikt investering etter budsjett og regnskapsforskriften § 5-5 første ledd.....	139
Vedlegg 5 – Oversikt investeringsprosjekt og -finansiering	140

1. Innledning

Rådmannen erkjenner det har vært ekstremt krevende å levere et saldert konsekvensjustert budsjett for 2020. Videre må vi vedgå at tross et saldert konsekvensjustert budsjett, så løser vi ikke regnskapsoverskridelsen fra 2018 i forslaget. Rådmannen mener dette ikke er en realistisk oppgave. Det betyr at vi i løpet av 2020, må forvente at kommunen vil bli registrert i ROBEK-registret.

Konsekvensjustert budsjett fra 2019 til 2020 alene har en balanseutfordring på over 50 mill. kr, og det har ikke vært mulig å hente inn underskuddet av driften i 2018 i forslaget. Dette i kombinasjon med negative resultatprognoser for 2019, gjør at vi fortsatt er avhengig av betydelig omstilling også i 2020-budsjettet. Det er også kritisk at vi sikrer å realisere helårseffektene av omstillingstiltakene i helse og omsorg fra 2019.

Rådmannen har over flere år presisert at kommunens driftsnivå er betydelig over inntektene til kommunen, og har signalisert dette tydelig i økonomimeldingene og årsmeldingene lagt fram de senere årene. Fauske kommune har i perioden 2017 til 2019 (prognose) levert negative netto driftsresultat. Dette har medført at kommunens siste frie fondsmidler ble brukt i salderingen av regnskapsresultatet i 2017. Dette betyr at kommunen gjennom resultat i 2018, og prognosen for 2019 har opparbeidet seg et betydelig akkumulert underskudd fra tidligere års drift. Kommunen skulle derfor, for å være i tråd med føringene i kommuneloven, innarbeidet både underskuddet for 2017 og 2018 i budsjettforslaget for 2020. Slik nevnt innledningsvis, vurderer rådmannen ikke det mulig. Disse underskuddene må løses i et lengre perspektiv, og kan kun løses gjennom en permanent nedkjølt driftsøkonomi, og derigjennom positive netto driftsresultat.

Den store lånegjelden tynger nå driftsbudsjettet for Fauske kommune i betydelig grad. I 2020 må Fauske kommune betale mellom 75–80 mill. kr i renter og avdrag. Det er ikke lenger anledning eller mulighet til å utsette disse forpliktelsene iht. kommunelovens regler om minimumsavdrag, slik det ble gjort både i 2018- og 2019-budsjettet. Dersom man i dette budsjettet ikke vedtar justeringer og/eller utsettelse i investeringsplanene som ligger i økonomiplanperioden, vil rente og avdragsutgifter øke med 14 mill. kr fra 2019 til 2020. Rådmannen anbefaler derfor den politiske ledelse å utsette eller gjøre om investeringsvedtak der det er mulig i den kommende økonomiplanperioden.

Det er rådmannens klare plikt å fortsatt påpeke behovet for omfattende endringer i strukturen innenfor alle områdene av kommunens drift, slik det er lagt til grunn i rådmannens forslag til budsjett 2020 og videre i økonomiplanperioden.

Historisk tilbakeblikk

Den økonomiske situasjonen til Fauske har en lang forhistorie. Det er riktig å erkjenne at man over tid ikke har tatt tilstrekkelig grep for å tilpasse driften i forhold betydelige endringer i kommunens inntekts- og utgiftsparametre:

- Fauske kommune har ikke harmonisert sitt aktivitetsnivå i takt med befolkningsendringer, bortfall av inntekter og økte kapitalutgifter. Bl.a. har den demografiske utviklingen i kommunen

og færre innbyggere i aldersgruppen 6–15 år, medført et bortfall av rammetilskudd i størrelsesorden 25–30 mill. kr, uten at utgiftene er redusert i samme takt.

- Store investeringer i de senere årene har ført Fauske kommune fra å være en kommune med gjeldsnivå godt under landssnittet, til nå å ligge blant de høyeste i landet. I 2020 vil Fauske kommune betale mellom 75 og 80 mill. kr i renter og avdrag på gjeld. I 2013 var tilsvarende tall 36 mill. kr.
- Endringer i forhold til kraftinntektene. Disse var lenge betydelige større enn kapitalutgiftene, altså en ren netto tilførsel i tjenesteproduksjonen, men i de senere år er kapitalutgiftene større enn energiinntektene.

Fauske kommune var innmeldt i ROBEK-registret i perioden 2003–2010. I 2010 gjorde en regelendring rundt den såkalte likviditetsreserven at Fauske kommune kunne dekke inn akkumulert underskudd, og samtidig sette av 17 mill. kr til disposisjonsfond. Dette medførte utmelding av ROBEK.

Det var altså heldige omstendigheter rundt regelendringer på regnskapssiden som ga kommunen noen års pusterom. I årene etterpå er disposisjonsfondet gradvis forbrukt opp, og kommunen kom i årene 2012–2014 på ny ut med regnskapsmessig merforbruk, som endte med innmelding i ROBEK fra høsten 2015.

Igjen ble kommunens økonomiske utføre tilgodesett med fordelaktige omstendigheter, denne gangen i form av ekstra skatteinntekter og økt integreringstilskudd. Dette medførte at man ble tilført at betydelige ekstraintekter i 2015, og ble utmeldt av ROBEK igjen. I 2016 ble det nok et år med ekstraordinære inntekter, bl.a. på skatt som trolig hadde sammenheng med ekstraordinært store uttak av utbytter til personlige skattytere. Denne merskatteinngangen ga isolert sett økt handlingsrom i 2016, men ble ikke videreført til 2017. Netto driftsresultat for 2016 ble positivt med 20,7 mill. kr, mens det i 2017 var et negativt netto driftsresultat på 17,8 mill. kr. Regnskapsmessig resultat i 2017 ble et merforbruk på 2 mill. kr, og disposisjonsfondet ble med dette tømt. Det betyr at det regnskapsmessige resultat både for 2018 og 2019 vil bli tilnærmet identisk med netto driftsresultat.

Rådmannens faglige konklusjon er man må fortsette å redusere aktivitetsnivået både i 2020 og 2021.

Kommunal Økonomisk Bærekraft (KØB)

Ved å ta utgangspunkt i riksrevisjonens tre hovedmål for kommunal økonomisk bærekraft, er det åpenbart at Fauske kommune har økonomiske utfordringer.

- Netto driftsresultat bør være over 2 % (pga. vår høye gjeld).
- Frie fond (sparepenger) bør være minimum 5 % av vår omsetning. Over tid har denne nå vært 0 i vår kommune.
- Gjeldsgrad bør være 75 % eller lavere. Denne er nå nærmere 160 % for Fauske

Disse tre indikatorene har ulike tidshorisonter. I en kortere tidshorison er det netto driftsresultat vi kan gjøre noe med. Et positivt netto driftsresultat, er den eneste løsningen til å etablere frie fond, og bedre likviditeten til kommunen. Gjeldsgraden er tidsmessig en lang utfordring, og det vil minst være et 10–15 års perspektiv før man kan begynne å nærme seg en anbefalt gjeldsgrad. Dette fordrer sterkt fokus på

nedbetaling av gjeld. Dette fordrer at man heller ikke fyller etter med mer gjeld i perioden. Det kan være krevende ut fra at Fauske kommune fra 2025–26 vil ha investeringsbehov innenfor omsorg, grunnet de endringer som kommer i de aller eldste aldersgruppene i kommunen.

Hvordan man kan gjøre innsparinger kan i hovedsak oppsummeres langs tre akser:

- Rasjonalisere og øke effektivitet/produktivitet
- Endre strukturen hvor man leverer tjenester
- Endre nivå/terskel for tildeling av tjenester

Alle disse har det vært arbeidet med i de senere år, og må ha full fokus i det videre arbeidet i Fauske kommune.

Det er rådmannens vurdering at det alltid må bestrebes å effektivisere driften av Fauske kommune, og det er noe organisasjonen alltid må ha fokus på og jobbe med. Det er ”lekkasjer” også i Fauske kommunes økonomi, men det er rådmannens konklusjon at vi ikke har hatt tilstrekkelig kontroll- og styringskapasitet, og kompetanse utover i organisasjonen til i stor nok grad å forhindre alle lekkasjer. Det er rådmannens vurdering at dette har vært en underprioritert oppgave over tid i kommunen. Det er likevel forståelig at man i politiske prioriteringer har vernet kjernen av kommunal tjenesteproduksjon i størst mulig grad, fremfor å bygge kapasitet på dette området.

Omstillingen av Fauske kommune må bygge på befolkningsutviklingen og optimalisering av utgiftsdriverne for kommunal tjenesteproduksjon (økt effektivitet/produktivitet, endret struktur og/eller endret nivå/terskel for tildeling av tjenester). Målet er økonomisk stabilitet og bærekraft også for kommende generasjoner i Fauske.

Gapet mellom inntekter og utgifter var så stor ved inngangen til 2019, at rådmannen allerede da presiserte at det ville være vanskelig å redusere driftsnivået til et bærekraftig nivå i løpet av bare ett år. Omstilling tar tid. Ut fra dette kan man hevde at det var behov for enda tøffere grep allerede i 2019. I teorien er det riktig, men i praksis er det begrenset hvor mye en organisasjon kan omstille i løpet av bare ett år, når man samtidig skal ivareta den løpende tjenesteproduksjonen med mange lovpålagte oppgaver.

Målsetningen for budsjettet 2020, og økonomiperioden 21-24 er etter rådmannens vurdering:

- Et tilnærmet regnskapsmessig 0-resultat i 2020. Rådmannen erkjenner det kan bli krevende, men bør likevel være en uttalt målsetting.
- Etablere et positivt driftsresultat for 2021 og fremover.
- Bruke perioden 2021 til 2025 til å få nedbetalt merforbrukene fra årene 2017–2019.
- Fokus på nedbetaling av gjeld, og redusere alle behov for å ta opp ny gjeld.

Dette mener rådmannen vil være kritisk for å komme i inngripen med de økonomiske utfordringer kommunen står overfor. Det betyr i praksis at vi må erkjenne behovet for endring, og legge opp alle tjenester i kommunen, på nivået under det som kan være ønskelig hos innbyggerne, politisk, blant de tillitsvalgte og våre medarbeidere.

For å få dette realisert, erkjenner rådmannen å komme med ekstremt krevende forslag i budsjettet for 2020. Rådmannen har skjermet barnevern og skolehelsetjenesten for kutt, men forslår reduksjoner på øvrige områder i ulik grad. Mengden av tiltak som er nødvendig for å ta ned driftsnivået tilsier at reduksjonene vil berøre også barn, unge og eldre. Lovpålagte oppgaver er forsøkt prioritert foran de ikke-lovpålagte tjenestene. De kuttene som foreslås gjennomført vil merkes for dem som berøres av kuttene, det være seg innbyggere eller ansatte i kommunen. Rådmannen har stor forståelse for at det vil oppleves som krevende for de berørte at tjenester tas bort eller reduseres, og rådmannen har mange hensyn som må tas når han vurderer hvilke reduksjoner som skal foreslås. Det er likevel rådmannens oppgave å gjøre disse vanskelige prioriteringene i forslaget til årsbudsjett for 2020, og rådmannen må prioritere det som vil gi minst konsekvenser for kommunen som helhet.

Tabellen nedenfor viser hvor stor andel kuttforslagene til rådmannen utgjør i prosent av brutto driftsutgifter for hvert område.

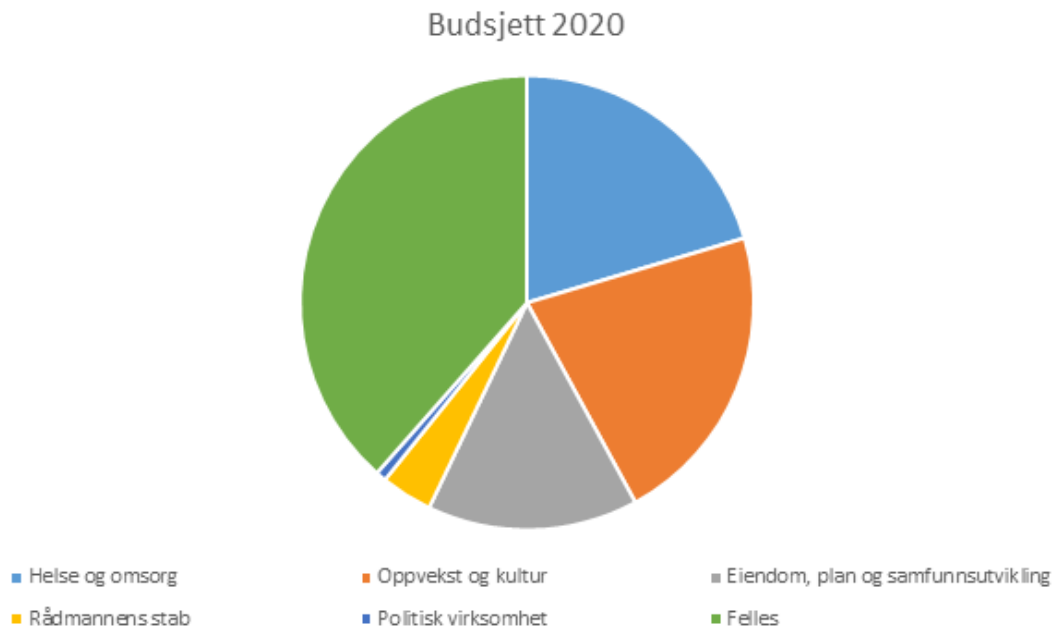
Tabell 1 – Tiltak i % av brutto driftsutgifter

	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Helse og omsorg	2,1 %	3,3 %	3,3 %	3,3 %
Oppvekst og kultur	2,7 %	4,7 %	5,0 %	5,2 %
Eiendom, plan og samfunnsutvikling	4,0 %	5,5 %	5,5 %	5,5 %
Rådmannens stab	3,6 %	3,6 %	3,6 %	3,6 %
Politisk virksomhet	2,7 %			

I figuren nedenfor er det illustrert hvordan summen av tiltakene i rådmannens forslag til budsjett for 2020 fordeler seg på de seks hovedområdene i budsjettet.

Figur 1 – Fordeling av tiltak i budsjett 2020 etter område

1.1 Tiltak 2020

Nedenfor følger tabeller som oppsummerer rådmannens forslag til tiltak i budsjett 2020.

Fauske kommune har over år hatt et betydelig merforbruk i driften. Det betyr at kommunens budsjett ikke er stort nok til å dekke alle de utgiftene som følger med det driftsnivået vi faktisk leverer tjenester på. Når Rådmannen spesifiserer tiltakene i budsjettet, så må rådmannen ta utgangspunkt i det utgiftsnivået vi har budsjettmessig dekning for. Det betyr at tiltakene ikke kan ta utgangspunkt i det vi faktisk bruker på en tjeneste som leveres med merforbruk i løpet av året. I tjenester der kommunen har et merforbruk er altså den reelle besparelsen for kommunen større enn det som er angitt som nedtrekk i budsjettet. Dette vil bl.a. gjelde innenfor institusjon og hjemmetjeneste der det over år har vært et betydelig merforbruk. Dersom vi tar ned tjenestenivået innenfor disse områdene så vil vi også redusere risikoen for merforbruk i budsjettet.

Tabell 2 – Tiltaksoversikt samhandlingsområde Oppvekst og kultur (i kr)

Tiltak	2020	2021	2022	2023
Skole				
Vakanse Newtonlærer 8 mnd.	-400 000			
Reduksjon pedagog- og assistentstillinger 11,7 årsverk fra 01.08.2020	-2 625 000	-6 300 000	-6 300 000	-6 300 000
Økte inntekter/reduerte utgifter SFO (selvkostprinsipp)	-210 000	-500 000	-500 000	-500 000
Sum tiltak skole	-3 235 000	-6 800 000	-6 800 000	-6 800 000
Barnehager				
Vestmyra barnehage - nedleggelse avdeling	-300 000	-700 000	-700 000	-700 000
Valnesfjord barnehage - nedleggelse avdeling	-400 000	-900 000	-900 000	-900 000
Effekt av tiltak 1 og 2 i tilskudd private barnehager			-750 000	-1 650 000
Sum tiltak barnehage	-700 000	-1 600 000	-2 350 000	-3 250 000
Barn og familie				
Akuttberedskap (ressurs avsparring)	-130 000	-130 000	-130 000	-130 000
Permisjon 20 % saksbehandler (vakant)	-70 000			
Nedtrekk PP-tjenesten	-380 000	-540 000	-540 000	-540 000
Barnevern - redusert driftsutgift ved flytting til Familiens hus	-120 000	-500 000	-500 000	-500 000
Familiesenter - redusert driftsutgift ved flytting til Familiens hus	-220 000	-885 000	-885 000	-885 000
Sum tiltak barn og familie	-920 000	-2 055 000	-2 055 000	-2 055 000
Kultur og idrett				
Fauske kino - Økte billettpriser	-180 000	-180 000	-180 000	-180 000
Fauske kulturskole - Økte brukerbetaling	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
Fauskebadet - endret driftsmodell	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Fritak for husleie i idrettsanlegg for barn/unge fjernes	-350 000	-350 000	-350 000	-350 000
Fauske kino - endre driftsmodell	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
Bortfall av tilskudd til foreninger/festivaler og priser	-800 000	-500 000	-500 000	-400 000
Aktiv Sommer - kommunalt tilskudd fjernes	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Salten Kultursamarbeid	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Valnesfjord Bibliotek - redusert drift	-40 000	-50 000	-50 000	-50 000
Sulitjelma Bibliotek - redusert drift	-80 000	-100 000	-100 000	-100 000
Tilskudd til lysløyper	-120 000	-120 000	-120 000	-120 000
Kulturskolen - redusert tilbud - redusert bemanning	-410 000	-665 000	-665 000	-665 000
Sulitjelma bad - stenge	-540 000	-540 000	-540 000	-540 000
Sum tiltak kultur og idrett	-2 830 000	-2 815 000	-2 815 000	-2 715 000
Sum tiltak Oppvekst og kultur	-7 685 000	-13 270 000	-14 020 000	-14 820 000

Tabell 3 – Tiltaksoversikt samhandlingsområde Helse og omsorg (i kr)

Tiltak	2020	2021	2022	2023
Institusjon				
Utsatt oppstart utvidet døgnavlastningstilbud	-4 500 000	-6 800 000	-6 800 000	-6 800 000
Sum tiltak institusjon	-4 500 000	-6 800 000	-6 800 000	-6 800 000
Hjemmetjenesten				
Sagatun - legge ned	-2 860 000	-4 360 000	-4 360 000	-4 360 000
Sum tiltak hjemmetjenesten	-2 860 000	-4 360 000	-4 360 000	-4 360 000
Helse				
Stilling Miljø og habilitering	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
Sum tiltak helse	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
NAV				
Ikke justere sats for økonomisk sosialhjelp	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Sum tiltak NAV	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Sum tiltak Helse og omsorg	-8 060 000	-11 860 000	-11 860 000	-11 860 000

Tabell 4 – Tiltaksoversikt samhandlingsområde Eiendom, plan og samfunnsutvikling (i kr)

Tiltak	2020	2021	2022	2023
Fauske kommunale eiendommer				
Stenge Paviljong 5, 7 og 9	-315 000	-465 000	-465 000	-465 000
Kutte brøytevakt og løypekjøring utenom ordinær arbeidstid	-180 000	-180 000	-180 000	-180 000
Virksomhetsoverdragelse Renhold	-1 400 000	-2 800 000	-2 800 000	-2 800 000
Holde vaktmesterstillinger vakant	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
Konkurransesutsettelse av næringsavfall	-300 000	-500 000	-500 000	-500 000
Sum tiltak Fauske kommunale eiendommer	-2 695 000	-4 445 000	-4 445 000	-4 445 000
Plan/utvikling				
Bistå private med utarbeidelse av mindre reguleringsplaner	-75 000	-75 000	-75 000	-75 000
Vaktordning fallvilt I perioden vinter og høst	120 000	120 000	120 000	120 000
Reduksjon konsulentbistand planarbeid	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Holde vakant 50 % stilling landbrukskonsulent	-370 000	-370 000	-370 000	-370 000
Sum tiltak Plan/utvikling	-425 000	-425 000	-425 000	-425 000
VVA				
Stoppe drift av gatelys statlige og fylkeskommunale veier	-170 000	-170 000	-170 000	-170 000
Kutte ekstra utbrøyting av parkeringsplasser i Sulitjelma-fjellet	-135 000	-135 000	-135 000	-135 000
Kutte ekstra brøyting til Kobberløpet	-135 000	-135 000	-135 000	-135 000
Sum tiltak VVA	-440 000	-440 000	-440 000	-440 000
Sum tiltak Eiendom, plan og samfunnsutvikling	-3 560 000	-5 310 000	-5 310 000	-5 310 000

Tabell 5 – Tiltaksoversikt Rådmannens stab (i kr)

Tiltak	2020	2021	2022	2023
Rådmannens stab				
Reduksjon stillingsressurs hovedtillitsvalgt og hovedvernombud	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
Kutte velferdsmidler	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Kutte erkjentlighetsgaver	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Reduksjon kurs	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Sentralbordløsning	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000
RKK - redusert tilskudd	-42 000	-42 000	-42 000	-42 000
Sum tiltak rådmannens stab	-1 242 000	-1 242 000	-1 242 000	-1 242 000

Tabell 6 – Tiltaksoversikt politisk virksomhet (i kr)

Tiltak	2020	2021	2022	2023
Politikk				
Salten Regionråd - redusert tilskudd	-250 000			
Sum politikk	-250 000			

Tabell 7 – Tiltaksoversikt fellesområde og sum tiltak Fauske kommune (i kr)

Tiltak	2020	2021	2022	2023
Felles				
Utsettelse kulturhus, besparelse renter og avdrag	-4 000 000	-8 000 000	-8 000 000	-8 000 000
Økt skatteinngang	-4 000 000			
Eiendomsskatt	-5 000 000	-5 000 000	-5 000 000	-5 000 000
Red integreringstilskudd		3 550 000	6 200 000	6 550 000
Inndekning tidligere års underskudd	1 985 250	11 500 000	15 500 000	18 000 000
Reduksjon administrative og merkantile støttefunksjoner	-1 144 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000
Fauske kirkelige fellesråd - ikke deflator-justering	-250 000			
Salten brann - redusert tilskudd	-500 000			
Abonnementer	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Ytterligere omstillingstiltak i økonomiplanperioden		-2 000 000	-8 000 000	-10 000 000
Sum tiltak felles	-13 008 750	-2 050 000	-1 400 000	-550 000

SUM TILTAK FAUSKE KOMMUNE	-33 805 750	-33 732 000	-33 832 000	-33 782 000
----------------------------------	--------------------	--------------------	--------------------	--------------------

2. Sammenheng med kommunens øvrige planverk

Utgangspunktet for rådmannens arbeid med budsjett 2020 og økonomiplan 2020–2023 har blant annet vært følgende:

- Økonomiplanen for 2019–2022
- Kommunestyrets budsjettvedtak 2019, med endringer/nye vedtak gjort i løpet av 2019
- Årsregnskapet 2018
- Kommuneøkonomiproposisjonen
- Forslag til statsbudsjett for 2020
- Budsjettkonferanse 14. oktober 2019
- Budsjettprosessen 2020 i enhetene
- Økonomimelding 1/2019 og 2/2019
- Ny kommunelov med økonomibestemmelser

Økonomibestemmelsene i ny kommunelov trer i kraft 01.01.2020. Det betyr at årsbudsjett 2020 og økonomiplanen for 2020–2023 må utformes etter de nye økonomibestemmelsene. Årsregnskapet og årsberetningen for 2019 skal for øvrig utformes etter reglene i tidligere kommunelov.

2.1 Økonomiplanen og kommuneplanens handlingsdel

Kommunen skal ha en samlet kommuneplan som omfatter en samfunnsdel med handlingsdel og arealdel. Kommuneplanen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver, og bør omfatte alle viktige mål og oppgaver i kommunen. Den skal ta utgangspunkt i den kommunale planstrategien og legge retningslinjer og pålegg fra statlige og regionale myndigheter til grunn. Det kan utarbeides kommunedelplan for bestemte områder, temaer eller virksomhetsområder.

Kommuneplanens samfunnsdel er det overordnede plandokumentet som skal ligge til grunn både for arealdelen og for virksomhetsplanene i kommunen. Kommuneplanen skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer, og revideres årlig. Gjennomføringen av handlingsdelen av kommuneplanens samfunnsdel er i stor grad avhengig av de økonomiske rammebetingelsene.

Økonomiplanen er kommunens plan for virksomheten de neste fire årene. I ny kommunelov er det et nytt krav til økonomiplanen om å vise hvordan langsiktige fordringer, mål og strategier i kommunale og regionale planer skal følges opp i økonomiplanperioden. Bakgrunnen for den bestemmelsen er at god planlegging og styring krever en rød tråd mellom de overordnede langsiktige planene, slik som kommuneplanen, og planene på mellomlangt sikt, slik som økonomiplanen. Både kommuneplanens handlingsdel og økonomiplanen handler om å gjennomføre langsiktige mål og prioriteringer i

planperioden, de har med andre ord samme formål. Det nye kravet til økonomiplanen i kommuneloven innebærer at økonomiplanen, etter kommuneloven, og kommuneplanens handlingsdel, etter plan- og bygningsloven, nå har samme funksjon, nemlig å vise hvordan man skal følge opp kommuneplanen de neste fire årene. Når det gjelder utarbeidelse av kommuneplanens handlingsdel og økonomiplanen, så har kommunen nå tre alternative måter gjøre dette på. Disse alternativene er:

- Utarbeide både en økonomiplan og en handlingsdel
- Utarbeide en handlingsdel hvor økonomiplanen integreres
- Utarbeide en økonomiplan som samtidig skal fungere som kommuneplanens handlingsdel

Det siste punktet er nytt etter den nye kommuneloven. Årsaken til at man åpner opp for at økonomiplanen kan fungere som kommuneplanens handlingsdel, er nettopp at lovgiver ser at disse to planene, etter hvert sitt lovverk, har samme funksjon. På denne måten kan kommunene forenkle planarbeidet. Dersom man velger at økonomiplanen skal fungere som handlingsdelen etter plan- og bygningsloven, så må økonomiplanen tilfredsstillende de krav som plan- og bygningsloven gir, og så må selvsagt økonomiplanen utformes i tråd med kommuneloven. Når det gjelder krav til ettersyn, så blir nå kravet til ettersyn i plan- og bygningsloven harmonisert med kommuneloven, slik at ettersynet for både kommuneplanens handlingsdel og økonomiplanen blir 14 dager.

Fauske kommune er nå i gang med å revidere kommuneplanens samfunnsdel. Rådmannen foreslår at det som en del av dette arbeidet, gjøres en vurdering av hvordan planarbeidet for fremtiden best kan forenkles, enten ved at økonomiplanen integreres i kommuneplanens handlingsdel, eller at økonomiplanen fungerer som kommuneplanens handlingsdel.

3. Kommunens rammebetingelser

3.1 Befolkningsutvikling

Befolkningstallene er hentet fra Statistisk sentralbyrå (SSB). Ved inngangen til 2019 var det 9760 innbyggere i Fauske kommune. Dette er 283 flere personer enn i 2009. For de ti siste årene kan vi se en klar trend til at andelen barn og unge faller sammenlignet med gruppen 67 år eller eldre, jf. figur 2.

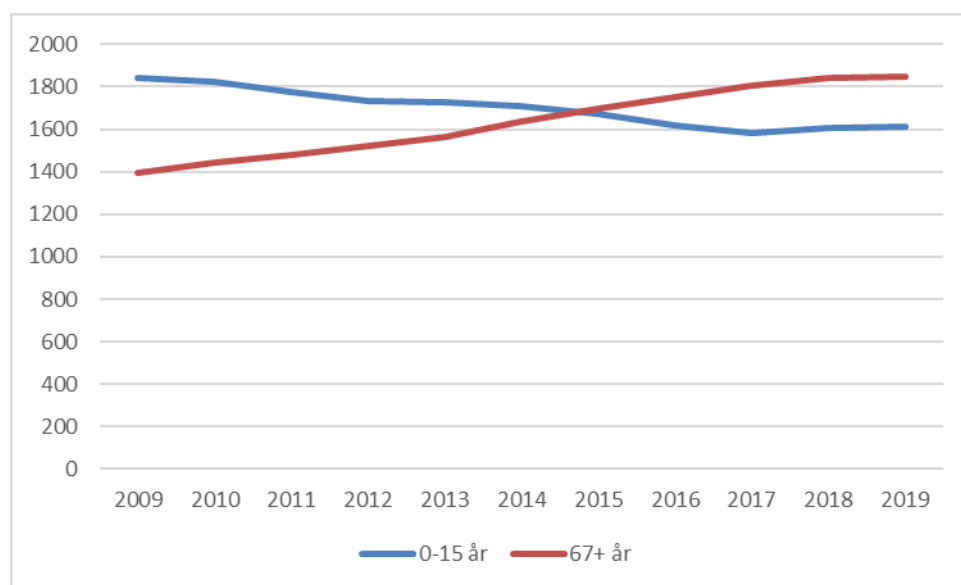
Tabell 8 – Befolkningsutvikling 2009–2019

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
0-5 år	600	588	572	556	560	557	544	513	501	534	553
6-15 år	1244	1235	1204	1175	1165	1150	1131	1105	1084	1070	1059
16-19 år	541	575	541	542	523	517	520	510	572	539	500
20-66 år	5697	5710	5734	5719	5700	5698	5729	5725	5766	5789	5799
67-79 år	907	945	979	1010	1057	1142	1211	1264	1321	1355	1356
80-89 år	416	414	411	417	412	393	389	395	398	394	405
90+ år	72	85	92	94	96	99	98	92	87	94	88
Sum	9477	9552	9533	9513	9513	9556	9622	9604	9729	9775	9760

Tabell 9 – Endringer i befolkning 2009–2019

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2009–2019
0-5 år	-4	-12	-16	-16	4	-3	-13	-31	-12	33	19	-47
6-15 år	-9	-9	-31	-29	-10	-15	-19	-26	-21	-14	-11	-185
16-19 år	-16	34	-34	1	-19	-6	3	-10	62	-33	-39	-41
20-66 år	18	13	24	-15	-19	-2	31	-4	41	23	10	102
67-79 år	4	38	34	31	47	85	69	53	57	34	1	449
80-89 år	3	-2	-3	6	-5	-19	-4	6	3	-4	11	-11
90+ år	1	13	7	2	2	3	-1	-6	-5	7	-6	16
Sum	-3	75	-19	-20	0	43	66	-18	125	46	-15	283

Figur 2 – Befolkning 2009–2019 for aldersgruppene 0–15 år og 67 år eller eldre

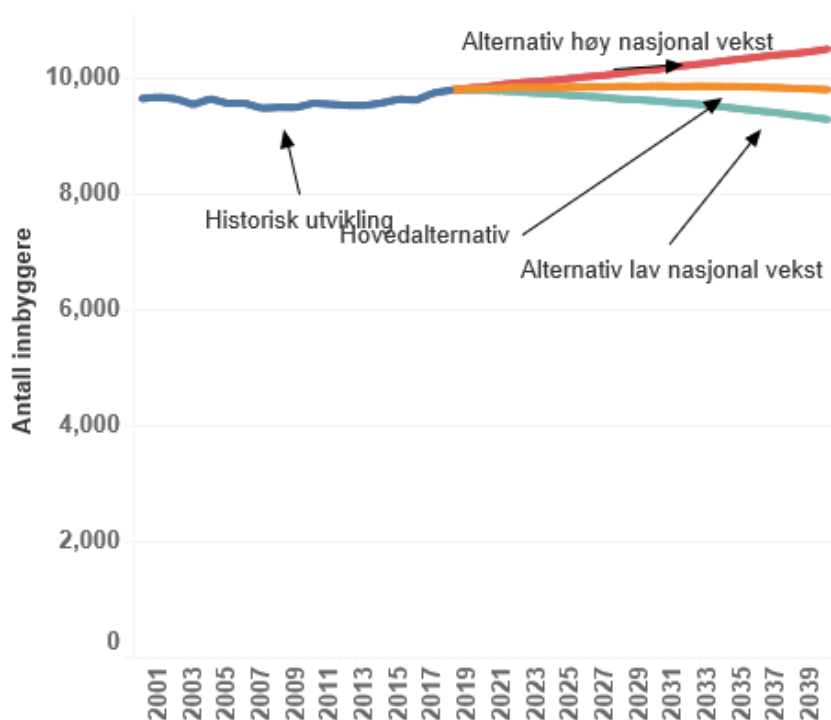
3.1.1 Prognose folketall

SSBs befolkningsprognose har ulike alternativer i forhold til fruktbarhet, levealder, innenlands flytting og netto innvandring. Det vil være betydelige geografiske forskjeller i befolkningsveksten fremover, da det har vært en sentralisering av befolkning over lang tid. Det skyldes det innenlandske flyttemønsteret, hvor strømmen først og fremst går til storbyområdene.

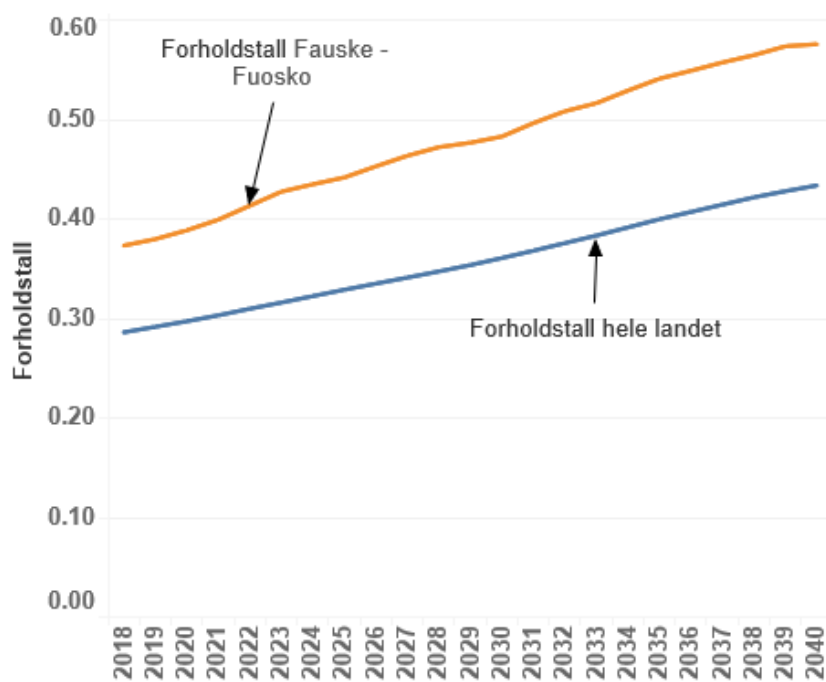
Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) har sammenstilt kommunevis historisk befolkningsutvikling og befolknings- og demografiframskrivninger. Figurene nedenfor er utviklet av departementet på bakgrunn av tall fra hovedalternativet i Statistisk sentralbyrås kommunevise befolkningsframskrivninger.

Befolkningsframskrivingene er fra juni 2018. Framskrivningene går mange år fram i tid, og må sees på som illustrasjoner av mulige utviklingsbaner.

Figur 3 – Utviklingen i befolkningen 2000–2040 ved ulike befolkningsframskrivinger for Fauske

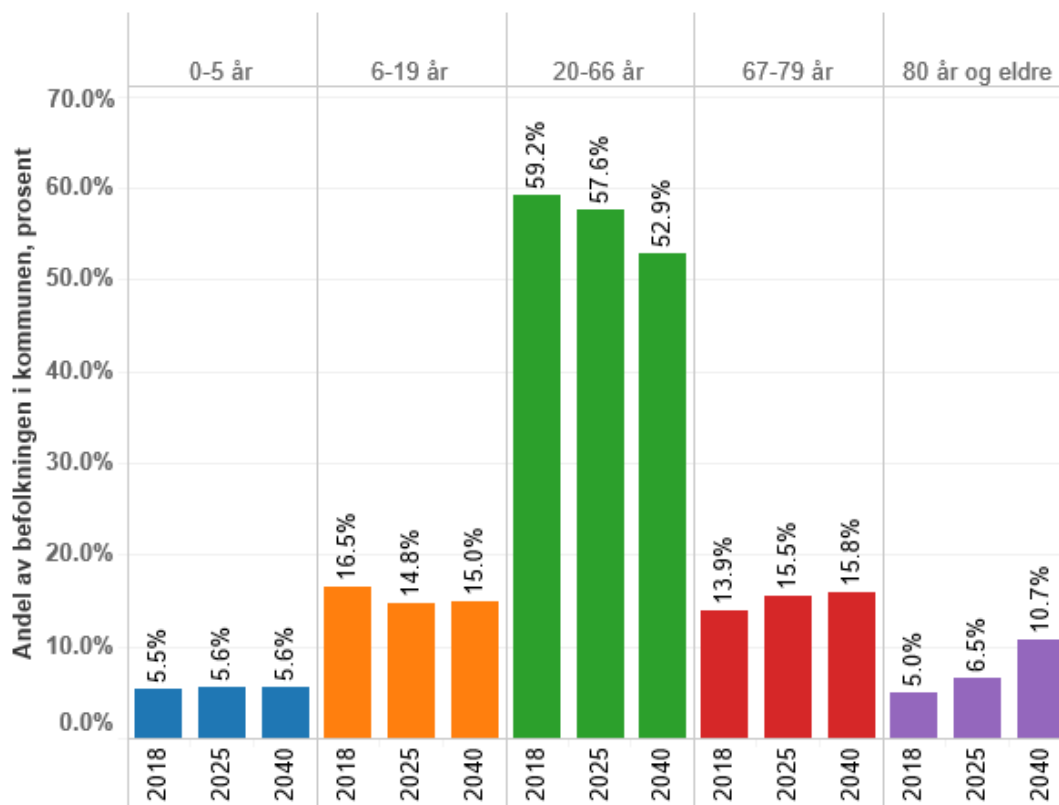

Figur 4 – Utviklingen i forholdet mellom antall personer 65 år og over og antall personer i alderen 20–64 år

Figur 5 – Befolkningssammensetningen i 2018, 2025 og 2040, hovedalternativet (summerer seg til 100 % for det enkelte år)

Befolkningsutviklingen bør gjenspeiles i utviklingen av tjenestetilbudet til de ulike gruppene i kommunen. Det er to befolkningsgrupper som mottar de største ytelsene av kommunale tjenester. Disse er befolkningsgruppene 0–15 år (barn og unge) og 67 år og eldre (eldreomsorg). Som vi ser av figurene så er befolkningsgruppen 0–15 år relativt stabil i hele perioden 2018–2040, mens befolkningsgruppen over 67 år er økende i hele perioden, uavhengig av hvilket vekstscenario som legges til grunn. Når Fauske kommune i årene som kommer forventes å få flere eldre innbyggere sammenlignet med barn og unge, innebærer det at tjenestebehovet til denne gruppen vil øke. Det vil være helt avgjørende for en bærekraftig økonomi i kommunen at endringer i tjenestetilbudet gjennomføres med god og langsiktig planlegging.

Utviklingen i antall personer 65 år og eldre i forhold til antall personer i alderen 20–64 år er et uttrykk for forsørgerbyrden for eldre. Den er et mål på forholdet mellom antall personer i eldre aldersgrupper som typisk ikke arbeider, og antall personer i eldre der folk typisk arbeider. Befolkningsgruppen 20–66 år mottar mindre kommunale ytelser, men det er denne gruppen som betaler skatt. Fauske kommune har lav skatteinntegning i dag, og med denne befolkningsutviklingen vil den sannsynligvis ikke øke i årene som kommer.

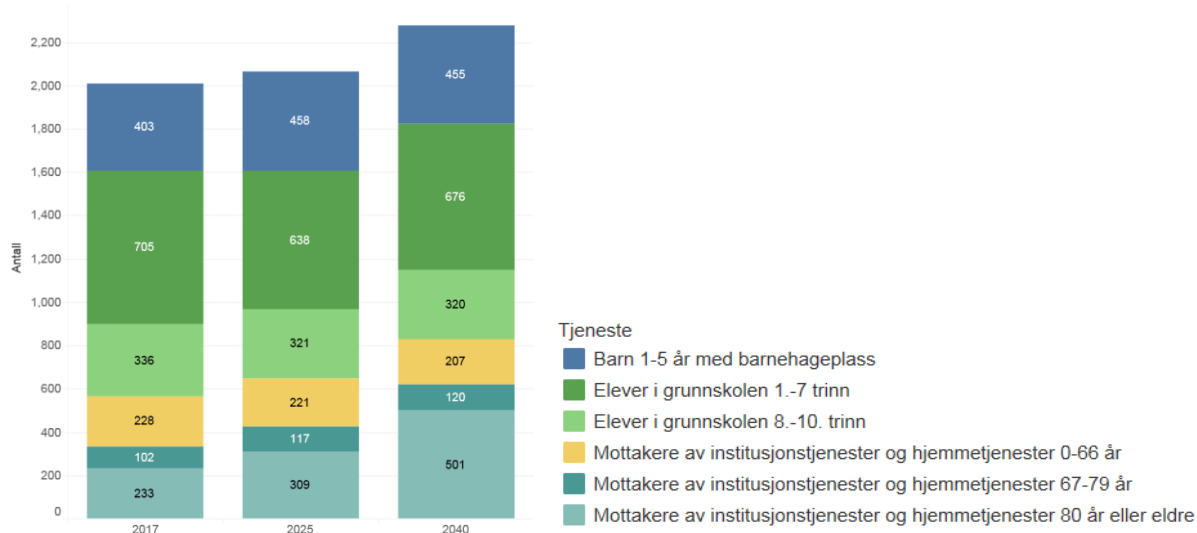
3.1.2 Fremtidig tjeneste- og årsverksbehov

Framskrivningene av tjeneste- og årsverksbehov tar utgangspunkt i tall fra KOSTRA for 2017 og hovedalternativet i Statistisk sentralbyrås befolkningsframskrivninger fra juni 2018. I beregningene av tallet på tjenestemottakere og arbeidskraftbehov framover er det tatt utgangspunkt i samme dekningsgrader og standard på tjenestene som i 2017. Det er betydelig usikkerhet knyttet til både befolkning, dekningsgrader og standard på lang sikt, og framskrivingene må kun tas som indikasjoner.

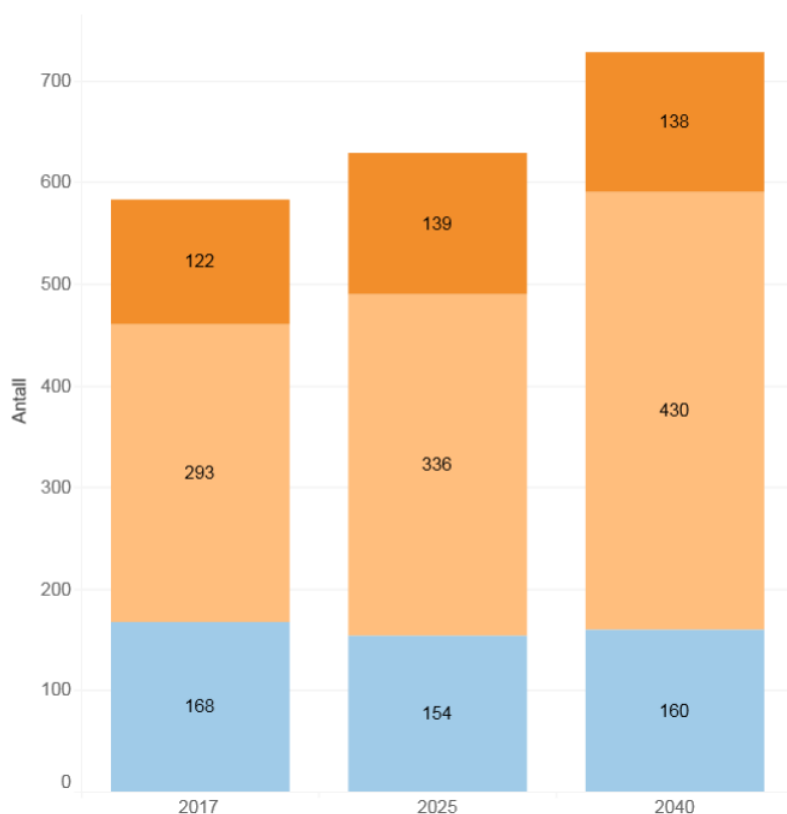
Figurene nedenfor gir likevel en god pekepinn på hvilken type tjeneste som vil oppleve vekst i antall brukere frem til 2040, og hvilke tjenester som dermed også vil ha størst behov for å øke antall stillinger. Figur 5 viser at det ved SSBs hovedalternativ for befolkningsutvikling vil være en reduksjon i antall tjenestemottakere for alle kategorier av tjenester med unntak av hjemmetjenester og institusjonstjenester for gruppen 67 år og eldre. Mens årsverksbehovet i barnehage og grunnskole vil være relativt stabilt frem til 2040, så vil behovet for nye årsverk innenfor institusjon og hjemmetjeneste øke med ca. 45 % fra 2017 til 2040. I tabellen nedenfor fremgår det at i 2040 vil det være behov for en netto vekst i årsverk på 99, når hovedalternativet for befolkningsutviklingen legges til grunn.

Som nevnt ovenfor er det betydelig usikkerhet knyttet til både befolkning, dekningsgrader og standard på lang sikt, men utviklingstrendene er de samme uavhengig av hvilket vekstscenario som legges til grunn. Det er også verdt å nevne at ut fra den standarden som SSB baserer stillingsbehovet på, så har Fauske kommune i 2017 en årsverksfordeling knyttet til skole som er rimelig i tråd med SSBs standard. Når det gjelder institusjon og hjemmetjeneste er situasjonen en annen. Standarden tilsier at det i 2017 er behov for 293 årsverk, i 2018 er det 183 årsverk i institusjon og hjemmetjenester. Samlet sett betyr dette at det fremover må overføres årsverk fra barnehage og skole til helse og omsorg.

Figur 6 – Antall tjenestemottakere i Fauske i 2017, 2025 og 2040

Figur 7 – Årsverksbehov i Fauske kommune i 2017, 2025 og 2040

Tjeneste

- Behov for årsverk i barnehagene
- Behov for årsverk institusjon og hjemmetjeneste
- Behov for lærerårsverk i grunnskolen

Tabell 10 – Årsverksbehov i Fauske kommune i 2017, 2025 og 2040

	2017	2025	2040
Barnehage	122	139	138
Grunnskole	168	154	160
Institusjon og hjemmetjeneste	293	336	430
SUM	583	629	728
Netto økning årsverk		46	99

3.2 Økonomibestemmelsene i ny kommunelov

I den nye kommuneloven § 14-1 er det lovfestet en generalbestemmelse som slår fast at kommunene skal forvalte sin økonomi slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid. Ny kommunelov markerer kommunestyrets ansvar for at kommunen har en god og langsiktig økonomiforvaltning.

I ny kommunelov er det en rekke endringer i forhold til tidligere. Disse endringene er bl.a.:

- Krav om vedtakelse av økonomireglement.
- Krav om plikt til å fastsette finansielle måltall.
- Økonomiplanen skal vise hvordan kommunale planer skal følges opp, og økonomiplanen kan inngå i, eller utgjøre, kommunens handlingsplan etter plan og bygningsloven.
- Samlet (konsolidert) konsernregnskap for kommunen som juridisk enhet.
- Lovfestet hovedregel om at kommunens drift bare skal finansieres av løpende inntekter.
- Lovfestet at det ikke er adgang til å ta opp lån for å finansiere tilskudd til andre rettssubjekters investeringer – med visse unntak.
- Merforbruk må dekkes inn umiddelbart så langt det finnes tilgjengelige midler (egenkapital eller overskudd).
- Nye regler for beregning av minimumsavdrag på lån.
- Vil kunne bety en plikt til å øke låneavdragene.
- Fange opp kommuner med økonomisk ubalanse på et tidligere tidspunkt gjennom justering av ROBEK-ordningen.
- Lovfeste en aktivitetsplikt for kommuner i ROBEK som skal bidra til at økonomien bringes tilbake i balanse.
- Ny frist for regnskapsavleggelse 22. februar.

Årsbudsjettets og økonomiplanens innhold

Kravene til innhold i årsbudsjett og økonomiplan er i stor grad videreført i ny kommunelov. De må begge balanseres, og inntekter og utgifter må budsjetteres realistisk. Dokumentene må vise kommunestyrets prioriteringer, mål og premisser. Det er også et krav at utviklingen i kommunens økonomi må fremgå av disse to styringsdokumentene. Et nytt krav til årsbudsjettet og økonomiplanen er at det skal utarbeides en oversikt over hvordan gjeld og langsiktige forpliktelser utvikler seg i økonomiplanperioden ut fra det investeringsprogrammet som vedtas. Da er det ikke tilstrekkelig å bare vise utviklingen i renter og avdrag, oversikten må også vise hvordan den totale gjelden utvikler seg i perioden. Oppstilling av dokumentene reguleres i forskrift.

Oppfølging av budsjett og regnskap

Rådmannen må fortsatt rapportere om utviklingen i forhold til budsjettet i løpet av budsjettåret, og foreslå budsjettendringer om det er vesentlige avvik. På samme måte har kommunestyret fortsatt plikt til å endre budsjettet underveis i budsjettåret hvis det er nødvendig for å ivareta kravet om realisme og balanse i budsjettet.

For å sikre at en kommune tilpasser driften sin til de tilgjengelige midlene, er det plikter knyttet til inndekning av merforbruk. Ny kommunelov bygger på at man skal starte å dekke inn merforbruk på et så tidlig tidspunkt som mulig. Hvis årsregnskapet avlegges med merforbruk, skal rådmannen foreslå endringer i inneværende års budsjett, som må behandles av kommunestyret innen 30. juni. Dette er

samme frist som man har til å vedta årsregnskapet, og på denne måten så kobles oppfølgingen av årets budsjett til vedtaket om årsregnskapet for foregående år. Tanken er at kommunestyret på denne måten skal få bedre grunnlag for å vurdere hvor mye av merforbruket som kan dekkes innenfor inneværende års budsjett. Kommunestyret kan fremdeles bestemme hvor mye av et slikt merforbruk som skal dekkes i inneværende års budsjett og hva som fremføres til påfølgende år. Hvis årsregnskapet vedtas med merforbruk, er det presisert i ny kommunelov at kommunestyret i vedtaket skal angi hvordan merforbruket skal dekkes inn. Vedtaket må minimum inneholde et beløp og tidspunkt for inndekning, men det vil ikke være krav til å foreslå noen konkrete tiltak i denne saken, det kan man ta i senere budsjettsaker.

ROBEK

I ny kommunelov skal det fortsatt budsjetteres med balanse, og merforbruk i regnskapet skal fortsatt dekkes inn. Tidsfristene for inndekning er videreført ved at det utenfor ROBEK er krav om inndekning innen 2 år, mens kommuner innenfor ROBEK har flere år på seg. Inndekning utover fire år må godkjennes av departementet. Iht. ny kommunelov kan ikke inndekning lenger utsettes hvis kommunen har midler på disposisjonsfond. Midler på disposisjonsfond skal brukes til å dekke inn merforbruk det året merforbruket oppsto.

Grunnlagene for innmelding i ROBEK er utvidet. En kommune vil iht. ny kommunelov bli innmeldt i ROBEK dersom:

- Budsjett og økonomiplan er vedtatt med merforbruk
- Regnskapet, budsjettet eller økonomiplanen viser inndekning over flere enn to år
- Regnskapet viser et akkumulert merforbruk over 3 % av brutto driftsinntekter, etter fratrukk av ev. disposisjonsfond
- Vedtak om budsjett, økonomiplan eller regnskap fattes etter fristene kommuneloven gir

Ny kommunelov gir departementet adgang til å la være å melde en kommune inn i ROBEK, hvis det åpenbart ikke er behov for kontroll. Utmelding av ROBEK er også regulert i kommuneloven.

I ROBEK skal det fortsatt gjennomføres en lovlighetskontroll av budsjettet der man skal se om budsjettet er i balanse, og om inntekter og utgifter er realistiske. Låneopptak skal godkjennes, ved at det godkjennes en samlet øvre låneramme, og ikke ett og ett lån. Departementet får også en ny hjemmel til å fastsette vilkår for bruk av denne lånerammen, men denne hjemmelen skal kun benyttes dersom det er helt nødvendig av hensyn til kommunens økonomi. Kommuner som meldes inn i ROBEK får en plikt til å vedta en tiltaksplan som skal vise hva som må til for å gjenvinne økonomisk balanse. Denne planen må inneholde budsjetttiltak, samt tiltak for å få bedre styring og kontroll på økonomien. Det er aktivitetsplikt og tidsfrister knyttet til tiltaksplanen.

Finansielle måltall

Ny kommunelov stiller krav om at det skal vedtas og tas i bruk finansielle måltall som nytt styringsverktøy i kommunene. De finansielle måltallene skal være de lokale målene for hvordan økonomien skal utvikles, og de skal gi handlingsregler for økonomisk planlegging. Det er kommunestyret selv som skal vedta de finansielle måltallene. De finansielle måltallene skal vise hva som må til for at kommunen skal få en forsvarlig økonomiutvikling over tid. Måltallene må tilpasses den enkelte kommune, og loven gir ingen regler for hvilke måltall som skal velges og nivået for disse, det er opp til kommunen selv å bestemme. De måltallene som kommunestyret vedtar må være realistiske ut i fra den økonomiske situasjonen kommunen er i, hvis ikke vil det være vanskelig å ha dem som et reelt styringsverktøy. Måltallene skal være retningsgivende for budsjettarbeidet og man må se hen til dem og bruke dem, men det er ikke slik at de er bindende for det enkelte årsbudsjettet. Kommunestyret kan derfor vedta et årsbudsjett som bryter med de vedtatte måltallene, men målet må være at årsbudsjettene over tid er i tråd med måltallene. I årsberetningen skal det redegjøres for kommunens økonomiske utvikling, og den redegjørelsen skal skje opp mot de finansielle måltallene.

Rådmannen foreslår at Fauske kommune benytter de finansielle måltallene som knytter seg til KØB-modellen. KØB er en forkortelse for kommunal økonomisk bærekraft, og KØB-modellen definerer mål for hva driftsresultat, gjeldsgrad og disposisjonsfond bør være for at det økonomiske handlingsrommet i en kommune skal sikres over tid.

3.3 Kommunal økonomisk bærekraft (KØB) i Fauske kommune

Fauske kommune er en rik kommune, med betydelig høyere inntekter enn majoriteten av norske kommuner. Ut fra kriteriene i inntektssystemet for kommunene så er ikke Fauske en kommune som er dyr å drifte. Fauske kommune er vurdert å være nærmest på snittet, bl.a. fordi det er korte avstander fra ytterkanten av kommunen til sentrum.

Riksrevisjonen sier at en kommune må se gjeldsnivå, netto driftsresultat og disposisjonsfond i sammenheng når de vurderer økonomisk bærekraft (KØB). Samtidig sier Riksrevisjonen ikke noe om hvilke nivåer som gir bærekraft. Imidlertid påpeker de at et gjeldsnivå på over 75 prosent av brutto driftsinntekter er høyt, mens et netto driftsresultat på under 2 prosent av inntektene, og et disposisjonsfond på under 5 prosent av inntektene er for lavt.

Et gjeldsnivå på over 75 prosent av brutto driftsinntekter kan altså sies å være høyt. Etter 2019 har Fauske kommune en netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter på ca. 160 prosent. Med andre ord er Fauske en av de kommunene i Norge med høyest gjeldsnivå.

For noen kommuner kan et gjeldsnivå på over 75 prosent av inntektene være bærekraftig ifølge Riksrevisjonen. Hvorvidt en kommunes gjeld er bærekraftig, beror ikke bare på gjeldsnivå, men også på andre økonomiske indikatorer som sier noe om hvor robust kommuneøkonomien er og hvor stort det økonomiske handlingsrommet er. To sentrale indikatorer som beskriver det økonomiske

handlingsrommet til kommunene og kommunenes evne til å betjene gjelden, er netto driftsresultat og disposisjonsfond.

Teknisk beregningsutvalg (TBU) betrakter netto driftsresultat som hovedindikatoren for økonomisk balanse i kommunesektoren. Netto driftsresultat viser årets driftsoverskudd, dvs. driftsinntekter minus driftsutgifter, etter at renter og avdrag er betalt, og er et uttrykk for hva kommunen har til disposisjon til avsetninger til framtidig bruk og til egenfinansiering av investeringer. Netto driftsresultat kan dermed sies å være et uttrykk for kommunenes økonomiske handlefrihet. Ifølge TBU bør gjennomsnittlig netto driftsresultat for kommunesektoren som helhet og over tid utgjøre to prosent av inntektene. Hva som vil være anbefalt nivå for den enkelte kommune vil avhenge blant annet av gjeldsnivået.

Disposisjonsfondet er det eneste fondet som fritt kan benyttes til å dekke utgifter i både drifts- og investeringsregnskapet. Størrelsen på disposisjonsfondet er et uttrykk for hvor stor økonomisk buffer kommunen har for sin løpende drift, og er den delen av reservene som best gir uttrykk for den økonomiske handlefriheten. Det finnes ingen klar norm for disposisjonsfondets størrelse, men i en rapport om økonomiske nøkkeltall anbefaler Telemarksforskning at disposisjonsfondet utgjør mellom fem og ti prosent av kommunens inntekter.

Kommuner som har et høyt netto driftsresultat og mye reserver i fond, vil i større grad være i stand til å tåle et høyt gjeldsnivå enn kommuner med et lavt driftsresultat og lite reserver i fond. Ser vi dette i relasjon til Fauske kommune, så er realiteten at Fauske har et skyhøyt gjeldsnivå, kombinert med negativt netto driftsresultat og disposisjonsfond på 0 prosent. På denne bakgrunn kan det konkluderes entydig med at Fauske kommune ikke har økonomisk bærekraft i dag.

Gjelden får vi ikke gjort noe med, de største låneopptakene er gjort de seneste årene, med 40 års løpetid. Det betyr at skal Fauske kommune få en bærekraftig økonomi, så må driftsresultatet løftes betydelig. Med den gjeldsgraden vi har, som gjør oss så sårbar overfor renteøkninger, så burde netto driftsresultat være betydelig høyere enn 2 prosent, slik at det blir mulig for kommunen å bygge opp disposisjonsfond igjen.

I KOSTRA-analysen som ble utarbeidet ifb. budsjettet for 2019, så er den finansielle situasjonen i Fauske kommune beskrevet på følgende måte:

«Oppsummert kan man si at den finansielle situasjonen er kritisk. Gjelda er skyhøy, disposisjonsfondene er (nesten) tomme og driftsresultatene er meget svake de siste årene (i en periode som betegnes som meget god for kommuneøkonomien). Om ikke Fauske tar umiddelbare (kraftige) grep, så vil man i løpet av kort tid havne (som en av etter hvert ganske få kommuner) på ROBEK-lista. Med Fauske sitt gode økonomiske utgangspunkt ville det være svært forunderlig om så skulle skje.»

3.4 Innmelding i ROBEK i 2020

I 2010 gjennomførte Econ Pöyry en analyse av årsaker til at kommuner i Vesterålen var oppført i ROBEK. Analysen konkluderte blant annet med at: **«Den svake kommuneøkonomien er ikke et resultat**

av plutselige og uforutsette hendelser, men skyldes en utvikling som har pågått over mange år» (Econ Pöyry, 2010).

Fauske har over lang tid vært på vei inn i økonomisk uføre, situasjonen ble utløst av store negative netto driftsresultat i 2017 og 2018 – som bidro til at man brukte opp fondene og likviditetsreserven. I kombinasjon med budsjettsprek og økende gjeld etter 2016, er kommunens økonomi sårbar for ytterligere budsjettsprek og renteøkninger. I 2019-budsjettet ble det fattet beslutning om større strukturelle grep både innenfor skolesektoren og pleie- og omsorgstjenesten. Utfordringen er at disse endringene kommer flere år på overtid, slik at kommunen etter 2019 allerede har opparbeidet seg et akkumulert merforbruk på ca. 50 mill. kr dersom prognosen etter 2. tertial 2019 blir en realitet. Det betyr at kommunen ikke er i stand til å dekke inn merforbruket fra 2017 i 2019, og merforbruket fra 2018 er så stort at det ikke har vært mulig å finne dekning for dette i årsbudsjettet for 2020. Oppsummert betyr dette etter ny kommunelov, at et årsbudsjett for 2020 uten inndekning av akkumulert underskudd fra 2018, vil danne grunnlag for innmelding i ROBEK våren 2020. Om det mot formodning finnes dekning i budsjettet for 2020 for det akkumulerte merforbruket etter 2019, så vil regnskap 2019 gi grunnlag for innmelding i ROBEK, ettersom det etter all sannsynlighet vil bli et merforbruk også i 2019, slik at merforbruket i 2017 følgelig ikke dekkes inn innenfor 2-årsfristen som kommuneloven setter. Da vil kommunen uansett bli innmeldt i ROBEK høsten 2020. Ut fra de kjente økonomiske parameterne til Fauske kommune så kan vi med svært stor sannsynlighet konkludere med at kommunen vil bli innmeldt i ROBEK i løpet av 2020. Det skjer i en tid der antallet kommuner i ROBEK er rekordlavt både i Nordland og i Norge.

3.5 Omstillingsbehov i Fauske kommune

Fauske kommunes inntekter er for lave til å opprettholde dagens aktivitetsnivå. Hvis Fauske kommune skal unngå store underskudd i regnskapene også i årene som kommer, er det etter rådmannens oppfatning helt nødvendig med ytterligere kutt i aktivitetsnivået. Gjennom endret skolestruktur har driftsnivået blitt redusert i 2019, men beklageligvis har man ikke fått realisert samme gevinst innenfor pleie- og omsorgssektoren ettersom omstillingen har tatt lenger tid enn forutsatt i budsjettet. Det arbeides for at sektoren skal være klar til å hente ut helårseffekt av denne omstillingen i 2020, og at den ytterligere omstruktureringen som foreslås i 2020 skal realiseres etter 1. tertial. Med helårseffekt av endret skolestruktur og første fase av omleggingen av eldreomsorgen i 2020, så er det snakk om en driftsreduksjon på ca. 30 mill. kr. I budsjettet for 2020 er det foreslått ytterligere strukturendringer som beløper seg til over 20 mill. kr i helårseffekt. På tross av dette oppleves saldering av budsjettet for 2020 som krevende. Økningen i rammetilskudd og skatt er ikke nok til å dekke lønnsveksten i budsjettet, i tillegg til at utgifter til private barnehager øker og inntekt fra integreringstilskudd reduseres.

Fauske kommune har i tillegg behov for å gjennomføre omstilling for å ha mulighet til å dekke tidligere års merforbruk som etter 2019 beløper seg til ca. 50 mill. kr om prognosen for 2019 etter 2. tertial blir en realitet, hvilket betyr at reduksjonen i driftsnivå må være betydelig. Over en 4-årsperiode snakker vi om

en reduksjon på minst 70 mill. kr i forhold til driftsnivå før 2019. I tillegg ventes det økte utfordringer innen eldreomsorgen utover 2020-tallet, som det også må finnes dekning for.

Et alternativ til å redusere utgiftene er å øke inntektene. Kraftinntektene kan forventes å øke noe i årene som kommer, men det samme forventes rentene å gjøre. En eventuell økt inntekt fra kraft bør ikke benyttes til å opprettholde et aktivitetsnivå som er for høyt, men derimot benyttes til å dekke opp for økende renter, allerede akkumulert underskudd, bygge bufferfond og investere for en fremtidsrettet eldreomsorg.

På kort sikt er det hovedsakelig eiendomsskatteinntektene og brukerbetalingene som kan kontrolleres av kommunen selv. Andre former for inntektsøkning tar lenger tid, og kan dermed ikke være en bærebjelke i omstillingen av Fauske kommune. Det er derfor rådmannens anbefaling at fokus i omstillingsarbeidet er på utgiftssiden, fordi det er behov for å se resultater av endringene raskt for å unngå akkumulering av underskudd etter 2019.

Det er tre utgiftsdrivere i kommunal tjenesteproduksjon:

1. Effektivitet/produktivitet – altså gjøre ting smartere, fortere, med andre hjelpemidler osv. Effektivitet er grad av måloppnåelse i forhold til ressursinnsatsen, mens produktiviteten i tjenesten økes ved å levere samme tilbud med lavere ressursinnsats. God produktivitet er en forutsetning for å være effektiv.
2. Struktur – struktur er utgiftsdrivende, det må det ikke herske tvil om. Flere enheter å drifte gir økte driftsutgifter. Færre enheter samler ressursene og har i seg større muligheter til en bedre utnyttelsesgrad (økt effektivitet/produktivitet).
3. Nivå/terskel – hva skal være tilgangen på tjenester, hva skal de koste og hvor mye skal tilbys. Kan f.eks. skille mellom lovpålagt kontra ikke-lovpålagt tjeneste osv.

Å spare penger i kommunal sektor gjøres hovedsakelig ved å endre på disse tre parameterne, og det gjelder også omstillingen av Fauske kommune.

Det er rådmannens vurdering at det er mulig å effektivisere driften av Fauske kommune, og det er noe organisasjonen jobber med kontinuerlig. For å gjøre innsparinger i den størrelsesorden som er nødvendig for å få en sunn økonomi i Fauske kommune, så vil det være uunngåelig å ikke gjøre strukturelle endringer.

Strukturelle endringer kan realisere potensialet for effektivisering/produktivitetsøkning fullt ut. Ved å endre på strukturene vil det være mulig å levere like gode og sågar bedre kvalitative tjenester til Fauskes befolkning, med lavere ressursinnsats. I skole er det f.eks. ingen automatisk sammenheng mellom ressursinnsats per elev og skoleresultater. Dersom effektiviseringen kun skal skje innenfor dagens struktur, så vil det i stor grad bety at vi må redusere antall ansatte, og at de samme oppgavene må utføres av færre ansatte. De ansatte må jobbe fortere. Tilbakemeldingene fra fagforeningene er at de ansatte allerede i dag opplever å være presset på tid og ressurser.

Omstillingen av Fauske kommune må bygge på befolkningsutviklingen og optimalisering av utgiftsdriverne for kommunal tjenesteproduksjon (økt effektivitet/produktivitet, endret struktur og/eller

endret nivå/terskel for tildeling av tjenester). Målet er økonomisk stabilitet og bærekraft også for kommende generasjoner i Fauske. Rådmannens budsjettforslag for 2020 og økonomiplanen for 2020–2023 søker å følge opp og bygge videre på de strukturelle endringene som er gjort i 2019. Målet er å skape grunnlag for en drift som er bedre i tråd med den befolkningssammensetningen som kommunen faktisk har. Utfordringen er ikke bare å tilpasse seg den fremtidige demografien, vi må samtidig evne å ta ned driften ytterligere, for å dekke inn det akkumulerte merforbruket fra 2017, 2018 og sannsynligvis også 2019. Det omstillingsbehovet som rådmannen ser er såpass stort, at det vil være urealistisk å få til i løpet av 2020, uten et meget dramatisk kutt i tjenestetilbudet. Det vurderes derfor å være utfordrende å gå i balanse i 2020, men et eventuelt merforbruk må være betydelig mindre enn det vi ser konturene av for 2019. Fra 2021, når det kan forventes helårseffekt av strukturendringene som er lagt til grunn for 2019- og 2020-budsjettet, så bør det kunne resultere i et mindreforbruk som kan redusere det akkumulerte merforbruket.

3.5.1 Finansielle måltall for Fauske kommune

Fauske kommune har som sagt svært høy gjeld, og samtidig behov for å gjøre ytterligere investeringer i helsebygg for å møte det økte tjenestebehovet i en stadig eldre befolkning. Den situasjonen Fauske er i tilsier at netto driftsresultat bør være høyere enn minimumsanbefalingen fra Teknisk beregningsutvalg (TBU). Et netto driftsresultat på 2 % vurderes derfor å ikke være tilstrekkelig for å få nødvendig handlingsrom i kommuneøkonomien. Rådmannen foreslår at målet på netto driftsresultatet i Fauske kommune bør være minst 3–4 %.

Riksrevisjonen anbefaler en gjeldsgrad på maksimalt 75 % i forhold til brutto driftsinntekter, mens Fauske kommune etter 2019 har en gjeldsgrad på 160 %. En stor andel av denne gjelden er ny, og vil ikke bli nedbetalt før om 35–40 år. På kort sikt vil det derfor ikke være mulig å komme i nærheten av det anbefalte nivået på 75 %. Målet for gjeldsgraden anbefales i første omgang å være at den ikke skal økes, men forsøkes holdt stabilt eller fallende. For å være i stand til det, må investeringstakten endres radikalt. Alle investeringer må vurderes nøye opp mot hvilken konsekvens det vil gi for kommunens gjeldsgrad.

Inntil Fauske kommune har dekket inn det akkumulerte merforbruket fra 2017, 2019 og 2020 så kan det ikke avsettes til disposisjonsfond. Inntil videre foreslår det at måltallet for disposisjonsfond settes lik anbefalingen fra Telemarksforsking om at disposisjonsfondet minimum bør utgjøre 5 % av kommunens inntekter. På lang sikt bør det være et mål at fondet er opp mot 10 % med bakgrunn i at gjelden er særdeles høy.

3.5.2 Omstillingsprosjekt

I budsjett 2019 og 2020 ligger det til grunn nødvendige strukturendringer både innenfor skole- og pleie- og omsorgssektoren. Til sammen gir helårseffekten av disse endringene en samlet reduksjon i driftsnivå på over 50 mill. kr per år. For at Fauske kommune skal komme ned på et driftsnivå som muliggjør et netto driftsresultat på minimum 2 %, samtidig som man får redusert det akkumulerte merforbruket, så må det ytterligere omstilling til. Neste fase av omstillingen vil være mer krevende enn den omstillingen

som er gjennomført i 2019 og som planlegges i 2020. Rådmannen foreslår derfor at det gjennomføres en omstillingsprosess som innebærer en gjennomgang av hele tjenesteleveransen til kommunen.

Rådmannen foreslår at omstillingen organiseres som et prosjekt med innkjøp av ekstern ressurs til prosjektledelse og oppbygging av intern controllerkompetanse. Omstillingsprosessen skal resultere i forslag til tiltak og fremtidig organisering som bringer økonomien i Fauske kommune under kontroll. Målet for netto driftsresultat er 3 % av brutto inntekter, slik at kommunen kommer ut av ROBEK så snart som mulig.

Rådmannen foreslår at det søkes om prosjektskjønnsmidler fra Fylkesmannen samt OU-midler fra KS for å finansiere omstillingsprosjektet. For å sikre kontinuerlig og forsterket styring og kontroll med økonomien, har Fylkesmannen signalisert et ønske om at kompetanse skal bli værende i kommunen også etter at et slikt prosjekt er gjennomført. En dedikert ressurs til økonomistyring som ansettes i kommunen vil derfor være en forutsetning for å få støtte til gjennomføring av omstillingsprosjektet. Ytterligere ekstern kompetanse må påregnes innleid ved gjennomføring av prosjektet. For å komme raskt i gang med omstillingsprosessen foreslår rådmannen at det leies inn en ekstern prosjektleder med bred erfaring fra kommunale omstillingsprosesser. Søknadsfristen for prosjektskjønnsmidler er 1. februar 2020. Rådmannen ber derfor om fullmakt fra kommunestyret til å sende søknad om skjønnsmidler til omstillingsprosjekt, samt søke om OU-midler fra KS. Basert på erfaringstall fra lignende prosjekter anslår rådmannen at omstillingsprosjektet vil ha en årlig utgiftsramme på ca. 2 mill. kr. Kommunen må da dekke en egenandel i prosjektet i størrelsesorden 1 mill. kr. Egenandelen kan bl.a. være verdien av eget arbeid for kommunens ansatte som deltar i prosjektet.

3.5.2.1 Administrativ struktur i Fauske kommune

Det er en utbredt oppfatning blant folk flest at innsparinger i Fauske kommune bør skje gjennom kutt i antall ledere og administrasjon generelt. Rådmannens stab, som har størst administrativ andel i kommunen, har et totalt budsjett på ca. 30 mill. kr. Når innsparingsbehovet i kommunen er et sted mellom 50 og 100 mill. kr, så er det ikke mulig å oppnå dette gjennom kutt i administrasjon og ledelse.

Alle kommuner har behov for ledelse og administrativ kapasitet. Fauske kommune har i 2019 deltatt i administrasjonsundersøkelsen som sammenligner nivået på ledelse og administrasjon i norske kommuner. Undersøkelsen viser at Fauske kommune er på gjennomsnittet blant kommunene med 8 000 til 12 000 innbyggere når det gjelder administrative årsverk. Fauske kommune kan dermed ikke sies å være spesielt topptung eller ha en unødig stor administrativ kapasitet.

Rådmannen er likevel tydelig på at det må reduseres også i administrative funksjoner i budsjett 2020. Rådmannen forutsetter at organisasjonen kontinuerlig jobber for å utnytte kommunens ressurser best mulig, også når det gjelder ledelsesressurser og administrasjon. I løpet av de siste årene er det gjort flere organisatoriske endringer i Fauske kommune som har medført reduksjon i stillinger i tilknytning til administrative ledelse og støttefunksjoner.

I rådmannens stab har en tatt bort stillingen som kommunikasjonsrådgiver.

Fauske eiendom KF hadde ansvar for drift, vedlikehold, renhold og byggeprosjekter fra 1. januar 2014 til 1. juni 2017. Ansvaret ble da tilbakeført til ordinær drift i Fauske kommune. Vi fikk da samhandlingsområdet Eiendom, plan og samfunnsutvikling fordelt på tre enheter, Plan/utvikling, VVA og Fauske kommunale eiendommer. Under Fauske kommunale eiendommer ble det opprettet fire avdelingslederstillinger. Disse er nå redusert til tre. Videre foreslår rådmann ytterligere endringer i 2020.

Samhandlingsområdet Oppvekst og kultur vil per 01.01.2020 ha redusert med én enhet og tre avdelinger/skoler. Enhetene Barnehage og Barn og familie ble slått sammen 01.03.2019. Samtidig ble Flyktningkontoret flyttet fra Barne- og familieenheten til enhet Skole. Fra nyttår opphører Flyktningkontoret å være en egen avdeling, og blir en del av Voksenpedagogisk senter. Ved endring av skolestrukturen ble det redusert også på administrative funksjoner.

Innen samhandlingsområdet Helse og omsorg er en gått fra tre til to enhetsledere. Enhetene Institusjon og Hjemmetjenesten er slått sammen til enhet Pleie og omsorg. Videre er seks avdelinger blitt til tre; det er slått sammen to hjemmetjenesteavdelinger til én, to somatiske avdelinger er blitt én og det samme gjelder to demensavdelinger. Videre er Moveien foreslått nedlagt fra mars 2020.

I budsjett 2020 foreslår rådmannen ytterligere reduksjoner i administrative og merkantile støttefunksjoner. Som en del av omstillingsprosjektet som er omtalt ovenfor, ønsker rådmannen en samlet gjennomgang av disse stillingene for å se om driften kan rasjonaliseres på noen måte. Rådmannen signaliserer i budsjett 2020 forventninger om en årlig besparelse på 2 mill. kr på dette prosjektet, og at over 1 mill. kr i effekt skal hentes ut allerede i 2020. Årsaken til at rådmannen forventer såpass stor reduksjon nå, har sammenheng med at kommunen i stadig større grad er klar til å ta i bruk digitale verktøy og tjenester, og som muliggjør endrede arbeidsformer og rutiner.

Tabell 11 – Reduksjon i administrative stillinger i siste periode

Samhandlings-område	Enhetsleder	Avdelingsleder	Rådgiver	Merkantil	Reduksjon
Rådmannens stab			Kommunikasjonsrådgiver	1,5 st Lønn og økonomi	2,5
Oppvekst og kultur	En enhetsleder. Barnehage inn i Enhet Barn - og familie	To rektorer		0,8 st	3,8
Helse og omsorg	En enhetsleder. Institusjon og hjemmetjeneste til Enhet pleie/omsorg	Tre avdelingsledere. Slått sammen avdelinger i hjemmetjeneste somatisk og demens			4
Eiendom, Plan og Samfunnsutvikling	Daglig leder Fauske KF	En avdelingsleder. Slått sammen avdelingsleder drift og vedlikehold			2
Totalt	3	6	1	2,3	12,3

3.6 Statsbudsjettet 2020

Ved fastsetting av nivået på de frie inntektene i kommunesektoren i 2020, tar en utgangspunkt i nivået på de frie inntektene i 2019 i revidert nasjonalbudsjett for 2019. Nivået på de frie inntektene er videre

korrigert for innlemming av øremerkede tilskudd, satsinger over rammetilskuddet og oppgaveendringer. Deretter blir dette nivået justert med anslått pris- og lønnsvekst gjennom den kommunale deflatoren.

Regjeringen legger opp til en vekst i kommunesektorens samlede inntekter på 3,2 mrd. kr i 2020, mens veksten i frie inntekter er på ca. 1,3 mrd. kr. Frie inntekter omfatter rammetilskudd og skatteinntekter. De frie inntektene utgjør 72,3 pst. av samlede inntekter. Av veksten begrunnes 400 mill. kr med satsing på tidlig innsats i skolen og 150 mill. kr med satsingen på rusfeltet.

3.6.1 Rammetilskudd

Veksten i frie inntekter i 2020 må sees i sammenheng med kommunesektorens anslåtte merutgifter som følge av befolkningsutviklingen. I kommuneproposisjonen for 2020 ble det vist til beregninger som viste merutgifter for kommunesektoren i 2020 på 1,3 mrd. kr som følge av den demografiske utviklingen. Av dette ble det anslått at om lag 0,9 mrd. kr må finansieres innenfor veksten i frie inntekter. De anslåtte merutgiftene er et uttrykk for hva det vil koste å opprettholde tjenestetilbudet i blant annet skole, barnehage og omsorgstjenesten med uendret standard og produktivitet i tjenestene. I kommuneproposisjonen for 2020 ble det anslått en nedgang i kommunesektorens samlede pensjonskostnader på 450 mill., utover det som dekkes av den kommunale deflatoren. Anslaget er beheftet med usikkerhet. Etter dette anslås kommunesektorens handlingsrom å øke med 300 mill. kr i 2020. Da er det tatt hensyn til merutgifter som følge av den demografiske utviklingen på 0,9 mrd. kr, forventet reduksjon i pensjonskostnadene på 450 mill. kr og satsinger finansiert innenfor veksten i frie inntekter på 550 mill. kr (tidlig innsats skole og rusfeltet).

Tabell 12 – Økning i kommunesektorens handlingsrom i 2020 (Statsbudsjett 2020)

	Mrd. kroner
Vekst frie inntekter	1,3
- merkostnader til demografi	-0,9
+ reduserte kostnader til pensjon	0,45
- satsinger innenfor veksten i frie inntekter	-0,55
Økt handlingsrom	0,3

Ved fastsettelsen av veksten i frie inntekter til kommunesektoren i 2020 er det tatt hensyn til at kommunene skal dekke en større del av kostnadene til forvaltning, drift og vedlikehold av nasjonale e-helseløsninger og bidra mer til helsenettet. Det tas sikte på at kommunenes bidrag til finansiering av nasjonale e-helseløsninger korrigeres ut av veksten i de frie inntektene fra 2021, og at regjeringen kommer tilbake til saken i kommuneproposisjonen for 2021.

Den kommunale deflatoren (generell pris- og lønnsstigning for kommunene) er anslått til 3,1 prosent for 2020. Det er anslått en lønnsvekst i kommunene på 3,6 %, dette utgjør ca. 2/3 i deflator.

Tabell 13 – Kommunal deflator 2019 og 2020

	2019	2020
Deflator	3,0 %	3,1 %
Herav lønnsvekst	3,2 %	3,6 %

Det har vært en svært sterk vekst i ordningen for ressurskrevende tjenester siden den ble innført i 2004. Formålet med ordningen er å legge til rette for at kommunene kan gi et godt tjenestetilbud til mottakere som har kr av på omfattende helse- og omsorgstjenester. I 2004 var utbetalingene på 1,5 mrd. kr, mens det i budsjettet for 2020 foreslås en bevilgning på 10,8 mrd.kr. Det foreslås en innstramming ved å øke innslagspunktet med 50 000 kr utover lønnsveksten – til 1 361 000 kr. Dette er en innstramming tilsvarende 350 mill. kr og vil påvirke kommunenes budsjetter allerede for 2019. Innstrammingen må sees i sammenheng med den sterke veksten i ordningen de siste årene. Kompensasjonsgraden beholdes uendret på 80%.

I det samlede rammetilskuddet for 2020 blir det, som tidligere år, gjort en rekke korrigeringer på grunn av endringer i oppgavefordelingen mellom forvaltningsnivå, regelendringer, nye oppgaver, innlemming av øremerkede tilskudd mv.

Som varslet i kommuneproposisjonen for 2020 foreslår regjeringen å innlemme en rekke tilskudd i rammetilskuddet. Regjeringens mål er at innlemming styrker det kommunale selvstyret og fører til mindre byråkrati i både staten og kommunesektoren.

Overføring av skatteoppkrevingen fra kommunene til Skatteetaten

Regjeringen foreslår å overføre skatteoppkrevingen fra kommunene til Skatteetaten fra 1. juni 2020. Kommunenes utgifter til skatteoppkreving er anslått til 1 104,7 mill. kr årlig. Effekten av dette er 644,4 mill. kr i 2020, og rammetilskuddet reduseres tilsvarende.

Innlemming av tilskudd til rekruttering av psykologer

Regjeringen har gjennom et rekrutteringstilskudd lagt til rette for at alle kommuner kan rekruttere psykologkompetanse før plikten til å ha slik kompetanse i de kommunale helse- og omsorgstjenestene trer i kraft 1. januar 2020. Tilskuddet innlemmes i rammetilskuddet i 2020 gjennom en overføring på 211,6 mill. kr. Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for kommunehelse.

Innlemming av tilskudd til dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens

Kommunene har fra 1. januar 2020 plikt til å tilby et dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens. For å bygge ut et slikt tilbud ble det i 2012 etablert en tilskuddsordning som innlemmes i rammetilskuddet i 2020. Det overføres derfor 369,1 mill. kr. Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for pleie og omsorg.

Innlemming av tilskudd til habilitering og rehabilitering

Regjeringen la i statsbudsjettet for 2017 fram en treårig opptrappingsplan for habilitering og rehabilitering og opprettet et øremerket stimuleringsstilskudd. 2019 er siste år i opptrappingsplanen og stimuleringsstilskuddet innlemmes i rammetilskuddet i 2020. Det overføres derfor 87 mill. kr. Midlene

fordeles etter delkostnadsnøkkelen for kommunehelse. I tillegg til det øremerkede tilskuddet er 200 mill. kr av veksten i kommunesektorens frie inntekter i planperioden begrunnet med planen.

Innlemming av tilskudd til samordning av lokale rus og kriminalitetsforebyggende tiltak

Tilskuddsordningen innlemmes i rammetilskuddet gjennom en overføring på 6,3 mill. kr. Innlemmingen underbygger kommunenes helhetlige ansvar for det kriminalitetsforebyggende arbeidet.

Overføring av myndighet etter naturmangfoldloven

Som en del av kommunereformen overføres myndighet fra fylkesmannen til kommunene etter naturmangfoldloven § 62 for mindre verneområder som ikke forvaltes av nasjonalpark-/verneområdsstyrer. Med utgangspunkt i fylkesmannens ressursbruk i dag overføres det 2,5 mill. kr til rammetilskuddet. Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for administrasjon og miljø.

Overføring av myndighet etter forurensningsloven

Som en del av kommunereformen overføres myndighet fra fylkesmannen til kommunene etter forurensningsloven § 11 for behandling av støy fra motorsportbaner, skytebaner og vindmøller. Med utgangspunkt i fylkesmannens ressursbruk i dag overføres det 1,7 mill. kr til rammetilskuddet. Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for administrasjon og miljø.

Innlemming av tilskudd til etablering og tilpasning av egen bolig

Som en del av kommunereformen overføres ansvaret for tilskudd til etablering i egen bolig og tilskudd til tilpasning av bolig fra Husbanken til kommunene i 2020. Tilskuddet innlemmes i rammetilskuddet som økes med 496,5 mill. kr. Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for sosialhjelp.

Innlemming av tilskuddet til tidlig innsats gjennom økt lærertetthet på 1.–10.-trinn

Som varslet i Prop. 1 S (2018–2019) skal midler til tidlig innsats i skolen gjennom økt lærertetthet på 1.–10. trinn på innlemmes i rammetilskuddet i 2020. Det overføres 1 316,8 mill. kr. Midlene blir fordelt særskilt i 2020 for å ivareta både kommuner med et relativt og med et absolutt behov for lærerårsverk. Fra 2021 vil midlene blir fordelt etter de ordinære kriteriene i inntektssystemet. Innlemmingen må ses i sammenheng med midler til tidlig innsats innenfor veksten i de frie inntektene til kommunene.

Innlemming av tilskudd til leirskoleopplæring

Fra 1. august 2019 har kommunene plikt til å tilby leirskole eller annen skoletur med overnatting som del av grunnskoleopplæringen. Det øremerkede tilskuddet til leirskoleopplæring innlemmes, og 56,1 mill. kr overføres til rammetilskuddet. Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for grunnskole.

Inntektsgradert foreldrebetaling i SFO på 1.–2. trinn

Regjeringen foreslår å innføre en nasjonal ordning med inntektsgradert foreldrebetaling i SFO på 1. og 2. trinn fra skoleåret 2020/2021. Dette innebærer at foreldrebetaling for et heltidstilbud i SFO på 1.–2. trinn maksimalt skal utgjøre 6 pst. av den samlede person- og kapitalinntekten i husholdningen. Kommunene kompenseres i 2020 gjennom en økning i rammetilskuddet på 58,2 mill. kr som fordeles etter delkostnadsnøkkelen for grunnskole. Helårseffekten av tiltaket er 139,7 mill. kr.

Gratis SFO for elever med særskilte behov på 5.–7. trinn

Regjeringen foreslår å innføre gratis SFO for elever med særskilte behov på 5.–7. trinn fra skoleåret 2020/21. Kommunene kompenseres gjennom en økning i rammetilskuddet på 21 mill. kr i 2020. Helårseffekten av tiltaket er 50,4 mill. kr. Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for grunnskole.

Gratis kjernetid i barnehagen for toåringer fra familier med lav inntekt – helårseffekt

Ved behandlingen av statsbudsjettet for 2019 ble det besluttet å øke rammetilskuddet med 45,7 mill. kr som kompensasjon for innføring av gratis kjernetid i barnehage fra 1. august 2019 for toåringer fra familier med lav inntekt. Endringen får helårseffekt i 2020, og rammetilskuddet økes derfor med ytterligere 57,8 mill. kr. Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for barnehage.

Økt maksimalpris i barnehagen – helårseffekt

Ved behandlingen av statsbudsjettet for 2019 ble det besluttet å øke maksimalprisen i barnehage med 50 kr per måned fra 1. august 2019. Som følge av dette ble rammetilskuddet redusert med 65,8 mill. kr. Endringen får helårseffekt i 2020, og rammetilskuddet reduseres derfor med ytterligere 82,9 mill. kr.

3.6.2 Skatteinntekter

Anslaget på kommunesektorens skatteinntekter i 2020 bygger blant annet på en sysselsettingsvekst på 1 pst. og en årslønnsvekst på 3,6 pst. fra 2019 til 2020. I kommuneproposisjonen for 2020 ble det varslet at den kommunale skattøren skal fastsettes ut fra en målsetting om at skatteinntektene skal utgjøre 40 pst. av kommunenes samlede inntekter. Det foreslås at den kommunale skattøren reduseres med 0,45 prosentpoeng til 11,1 pst. Skatteinntektene anslås etter dette å utgjøre om lag 40 pst. av kommunenes samlede inntekter i 2020.

Regjeringen foreslår å overføre skatteoppkrevningen fra kommunene til Skatteetaten fra 1. juni 2020.

Eiendomsskatt

Stortinget vedtok endringer i kommunenes adgang til å skrive ut eiendomsskatt på bolig- og fritidseiendommer gjeldende fra skatteåret 2020. Vedtaket medførte redusert maksimal skattesats (fra syv til fem promille) samtidig som eiendomsskattegrunnlaget ble redusert.

Regjeringen tar sikte på å redusere maksimal eiendomsskattesats for bolig og fritidsbolig ytterligere, fra 5 til 4 promille fra 2021. Regjeringen vil komme tilbake til reduksjonen i eiendomsskattesatsen som del av et helhetlig opplegg for kommuneøkonomien i forbindelse med kommuneproposisjonen for 2021.

3.7 Rentenivået

Styringsrenten (foliorenten) i Norge er renten på bankenes innskudd opp til en viss kvote i sentralbanken. Styringsrenten er Norges Banks viktigste virkemiddel for å stabilisere prisveksten og utviklingen i norsk økonomi. Styringsrenten virker på inflasjonen (ofte med tidsetterslep) gjennom

etterspørselskanalen til konsum og investeringer, gjennom valutakursen til importert prisvekst, og forventningskanalen til lønnsveksten. Norges Bank benytter styringsrenten til å gi rentesignal til aktørene i pengemarkedet. Det operative målet for pengepolitikken er en inflasjonsvekst som over tid er nær 2,0 prosent.

Norges Bank vurderte i rentemøte i september 2019 at kapasitetsutnyttningen i norsk økonomi var noe over et normalt nivå. Den underliggende prisveksten var nær inflasjonsmålet på 2 prosent. Styringsrenten ble hevet med 0,25 prosentenheter til 1,50 prosent. Hovedstyrets vurdering av utsiktene og risikobildet tilsa at styringsrenten mest sannsynlig ville bli værende på dette nivået den nærmeste tiden. Oppgangen i norsk økonomi fortsetter om lag som lagt til grunn i september. Den underliggende prisveksten har vært som anslått. Usikkerheten om utviklingen internasjonalt varer ved, og rentene ute er svært lave. Samtidig kan den svake kronen gi høyere prisvekst fremover. I rentemøte i oktober 2019 besluttet hovedstyret å holde styringsrenten uendret på 1,50 prosent.

3.7.1 Nibor-påslag

Norges Bank gir følgende beskrivelse av pengemarkedsrenten Nibor:

«Nibor skal uttrykke prisen på et usikret lån i norske kroner til en ledende bank som er aktiv i det norske penge- og valutamarkedet. I sine kvoteringer tar bankene i Nibor-panelet utgangspunkt i hva et usikret lån mellom banker koster i amerikanske dollar, justert for kostnaden ved å konvertere lånet til norske kroner i valutaswapmarkedet. Konstruksjonen av Nibor som en valutaswaprente gjør at internasjonale forhold kan få stor betydning for den norske pengemarkedsrenten»

Påslaget i pengemarkedsrenten med tre måneders løpetid (3 mnd. Nibor) har i perioder vært unormalt høy, mest på grunn av internasjonale effekter. De siste månedene har påslaget stabilisert seg på rundt 0,40 prosentpoeng, både grunnet normalisering i tilgangen på dollar, samt økt strukturell kronelikviditet. Med en styringsrente på 0,75 prosent og et påslag i pengemarkedsrenten på nært 40 basispunkter er dagens Nibor-fixing 1,12 %

Norges Bank legger til grunn et påslag i 3 mnd. Nibor på 40 basispunkter ut prognoseperioden 2022, som er nært dagens nivå, men samtidig noe lavere enn forutsatt i forrige pengepolitiske rapport. I praksis vil likevel Nibor-påslaget svinge mye, grunnet internasjonale forhold.

3.7.2 Kredittpåslaget

Bankenes påslag på 3 måneder Nibor, kredittpåslaget, avhenger i stor grad av løpetid på lånet. Prisvariasjoner er vanskelig å forutse, men korte lån er generelt mer ustabile i prisene.

Ved bruk at Nibor-tilknytning på langsiktige lån skilles det mellom såkalt flytende margin, der marginpåslaget i teorien kan endres for hver periode, og fastmargin i ett eller flere år. Fastmargin i flere år vil normalt ligge noe høyere enn flytende margin. For tiden er flytende margin i Kommunalbanken på 60 rentepunkter som påslag på Nibor.

Det er vanskelig å mene noe om utviklingen i framtidige lånemarginer fordi det er mange faktorer som spiller inn. Kommunalbanken tilbyr p.t. følgende rentebetingelser:

- Ordinær p.t.-rente er 2,4 prosent
- Grønn rente er 2,3 prosent (til klima- og miljøvennlige investeringer)
- Påslag på lån med Nibor-tilknytning er 0,6 prosent
- Påslag på grønne lån med Nibor-tilknytninger er 0,5 prosent

Grønne lån kan finansiere prosjekter som fører til redusert energiforbruk eller mindre utslipp av klimagasser, eller som bidrar til lokal klimatilpasning.

3.8 Pensjonsutgifter

Fauske kommune er tilknyttet to pensjonsavtaler; Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK). I KLP er det tre ulike ordninger; fellesordning (hovedtyngden av ansatte), sykepleierordning og folkevalgtdordning. SPK dekker pensjon for lærere.

Nye regler for offentlig tjenestepensjon innføres fra 01.01.2020, som et ledd i tilpasning til pensjonsreformen. Dette medfører ulike regler for opptjening basert på fødselsår til den ansatte. I pensjonsreformen ble levealdersjustering innført og siden vi lever lenger enn før må pensjonen deles på flere år. Den samlede kostnaden som følge av endringene i regelverket vil ikke øke over tid. Imidlertid vil forsikringspremien øke i en periode fra og med 2020, som følge av endringene i regelverket for medlemmer født 1963 og senere.

Anslagene for reguleringspremie øker i 2020. Reguleringspremien er finansiering av regulering av forsikrede beløp som følge av økning i lønn og grunnbeløp folketrygden. Økningen i 2020 skyldes at anslaget på årslønnsvekst er høyere enn i fjor; 3,5 % for 2020 iht. anslag fra SSB. Endringene i regelverket vil føre at reguleringspremien framover vil ligge på et lavere nivå enn tidligere. KLP og SPK benytter samme anslag i sine beregninger. Kommuner og fylkeskommune har ikke reguleringsansvar for pensjonistene i SPK.

De reelle utgiftene til de kommunale pensjonsordningene er blitt en uforutsigbar og vanskelig håndterbar post i kommunenes budsjetter. Dette gjelder særlig KLP, som er den største ordningen for Fauske kommune. Kommunene får som hovedregel ikke kompensert de reelle utgiftene gjennom statsbudsjettet, men må i stedet forholde seg til et system med såkalte premieavvik som fører til at regnskapsresultatene «pyntes», mens likviditeten svekkes tilsvarende inntektsført premieavvik.

Premieavvik er definert som differansen mellom innbetalt pensjonspremie til pensjonskassene og en beregnet pensjonskostnad fastsatt ut fra kriterier fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Hvis betalt pensjonspremie overstiger pensjonskostnaden får vi et positivt premieavvik, som inntektsføres i

sin helhet det året det oppstår. Det akkumulerte premieavviket skal imidlertid kostnadsføres med like deler over 7 år (amortisering/avskrivningstid).

Tabell 14 – Utvikling i akkumulert premieavvik KLP 2016–2020

	2016	2017	2018	2019*	2020**
Innbetalet til KLP	47 503 000	49 737 352	57 012 195	63 697 253	77 197 794
Premieavvik	-3 801 395	-5 664 189	-11 983 033	-17 623 023	-34 585 902
Amortisering	7 278 369	7 687 644	8 057 367	9 711 870	12 126 899
Netto avvik	3 476 974	2 023 455	-3 925 666	-7 911 153	-22 459 003
Netto pensjonskostnad	37 935 204	41 089 699	41 355 274	43 425 218	39 927 798
Netto balanseført premieavvik KLP	43 146 323	41 122 868	45 048 534	52 959 687	75 418 690

* Foreløpig tall 2019 ** Prognose 2020

Figur 8 – Netto balanseført premieavvik 2016–2020

Nedenfor vises tilsvarende utvikling for netto balanseført premieavvik SPK.

Tabell 15 – Utvikling i akkumulert premieavvik SPK 2016–2020

	2016	2017	2018	2019*	2020**
Innbetalt til SPK	10 400 485	9 978 305	9 611 340	10 571 028	11 153 103
Premieavvik	1 272 660	84 256	-719 416	1 105 210	5 995 506
Amortisering	244 602	62 793	13 182	191 866	81 529
Netto avvik	1 517 262	147 049	-706 234	1 297 076	6 077 035
Netto pensjonskostnad	8 851 129	9 609 090	10 044 955	9 186 440	4 949 389
Netto balanseført premieavvik SPK	367 091	220 042	926 276	-370 800	-6 447 835

* Foreløpig tall 2019 ** Prognose 2020

Figur 9 – Netto balanseført premieavvik SPK 2016–2020

Innenfor et budsjettår kan det være store variasjoner mellom prognose og endelig bokført premieavvik. Pensjon er komplisert og det er vanskelig å legge til grunn andre anslag enn hva KLP og SPK presenterer for kommunen. Internt i Fauske kommune er derfor prinsippet for budsjettering av pensjon på enhetsnivå endret fra budsjett 2020. På grunn av variasjonene mellom prognose og endelig premieavvik har også bokført pensjon på enhet variert mye. Fra og med budsjett 2020 budsjetteres derfor netto pensjonskostnad + amortisering på enhetsnivå, mens variasjon i premieavvik håndteres sentralt. På den måten vil bokført pensjonskostnad på driftsområdene variere mindre fra år til år.

3.9 KOSTRA

KOSTRA står for Kommune-Stat-Rapportering og gir statistikk om ressursinnsatsen og måloppnåelse i kommuner og fylkeskommuner. Regnskapsinformasjon og informasjon om tjenester rapporteres til staten ved Statistisk Sentralbyrå (SSB). Det finnes tall for de ulike kommunale tjenester, og man kan sammenligne kommuner med hverandre, med regionale inndelinger og med landsgjennomsnittet.

Fauske kommune tilhører KOSTRA-gruppe 12 (KG12) som kjennetegnes ved at det er mellomstore kommuner med middels bundne kostnader per innbygger og relativt høye frie disponible inntekter. Følgende kommuner er representert i kommunegruppe 12 i tillegg til Fauske: Tynset, Nord-Fron, Nome, Tinn, Kvinesdal, Tysvær, Odda, Lindås, Luster, Sunndal, Alstahaug, Vefsn, Meløy, Målselv, Lenvik, Vadsø, Hammerfest, Alta, Sør-Varanger og Årdal.

Rådmannen fikk i 2018 utarbeidet en KOSTRA-analyse basert på tall fra 2017 for å få vurdert prioriteringer, produktivitet og dekningsgrader i Fauske kommune sammenlignet med et utvalg andre kommuner. Dette som et grunnlag for en dialog om likheter og forskjeller i dekningsgrader/tjenestenivå, produktivitet, prioriteringer og brukerbetalinger. Rapporten ble presentert for politikerne i forbindelse med budsjett 2019, økonomiplan 2020-2023.

Fauske kommune står ovenfor en situasjon der man må omstille driften kraftig som følge av reduserte kraftinntekter, reduksjon i rammetilskuddet, samt økte utgifter. Rapporten synliggjorde hvordan ressursbruken var i Fauske i 2017 sett i forhold til et utvalg andre kommuner, landsgjennomsnittet og det objektivt beregnede utgiftsbehovet. Rapporten går systematisk igjennom alle tjenesteområder i kommunen og synliggjør hvordan ressursbruken var i Fauske, sett i lys av ressursbruken i tre utvalgte kommuner, samt landsgjennomsnittet. Analysen fra 2017 viste at Fauske kommune har en svært presset kommuneøkonomi og at kommunen på de fleste tjenesteområdene bruker (til dels vesentlig) mer enn det man får tildelt gjennom det objektive utgiftsbehovet. Det var særlig skole som har en svært høy ressursbruk. Men også pleie og omsorgstjenesten, helsetjenesten og sosialtjenesten har over tid hatt en kostnadsutvikling som er vesentlig høyere enn kostnadsutviklingen for landet. Analysen ble lagt til grunn for tiltakene som ble fremmet i forbindelse med budsjett 2019 og økonomiplan 2020-2023.

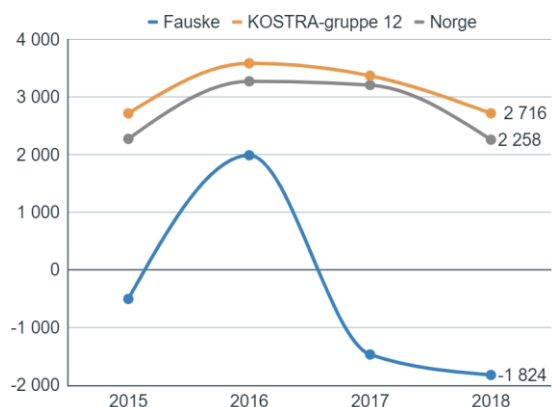
Nedenfor følger figurer og tall for en del utvalgte tjenesteområder basert på rapporterte data for 2018. Tall og figurer er hentet fra presentasjoner som er offentliggjort av Telemarksforskning (ikostra.no). Data til nevner er hentet fra SSBs befolkningsstatistikk. SSB har lagt om KOSTRA-rapporteringen fra 2018. Figurene nedenfor viser derfor sammenlignbare tall for kun KOSTRA-gruppe 12 og Norge. Tallene gir ingen forklaring på forskjellene, men viser prioriteringer og produktivitet gruppene imellom. Effekt av tiltak som ble vedtatt i forbindelse med budsjett 2019 blir først tilgjengelig i KOSTRA-sammenheng etter avleggelse av årsregnskap og rapportering 2019.

3.9.1 Netto driftsresultat per innbygger

Netto driftsresultat kan enten brukes til finansiering av investeringer eller avsettes til senere bruk (fond), og blir brukt som et mål på kommunenes økonomiske handlingsfrihet.

Figuren viser at Fauske kommune de tre siste årene har svakest netto driftsresultat i forhold til sammenligningstall for KG12 og snittet for Norge.

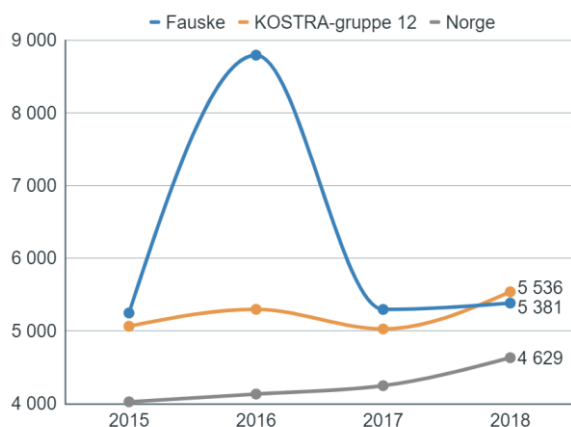
Figur 10 – Netto driftsresultat i kr per innbygger

3.9.2 Netto driftsutgifter til administrasjon per innbygger

Tallene for Fauske kommune ligger ganske stabilt, med unntak av 2016. Fauske-tall 2016 er feilrapportering. KG12 og landet har vekst i administrative utgifter fra 2017 til 2018.

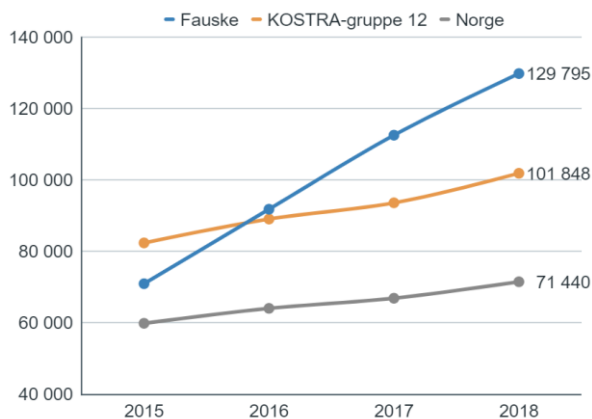
Figur 11 – Netto driftsutgifter til administrasjon i kr per innbygger

3.9.3 Netto lånegjeld pr innbygger

Netto lånegjeld er definert som langsiktig gjeld (eksklusive pensjonsforpliktelser) fratrukket totale utlån og ubrukte lånemidler. I totale utlån inngår formidlingslån. Som figuren viser har Fauske kommune betydelig høyere lånegjeld pr innbygger enn sammenligningsgruppene.

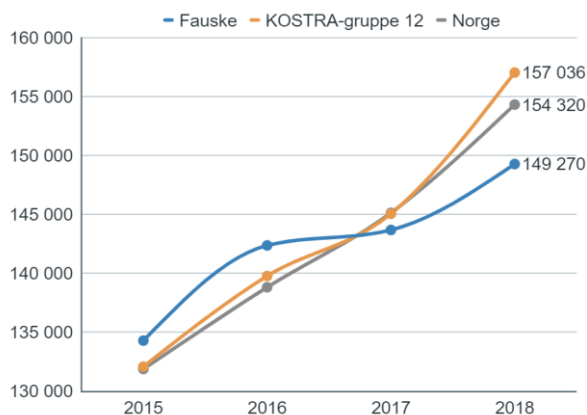
Figur 12 – Netto lånegjeld i kr per innbygger

3.9.4 Netto driftsutgifter barnehager per innbygger 1-5 år

I netto driftsutgifter barnehager inngår driftsutgifter til barnehage, styrket tilbud til førskolebarn og barnehagelokaler og skyss. For barnehager ligger Fauske litt høyere enn sammenligningstallene i 2015 og 2016, men fra 2017 er kostnad innen barnehage lavere enn KG12 og landet.

Figur 13 – Netto driftsutgifter innen barnehage i kr per innbygger 1-5 år

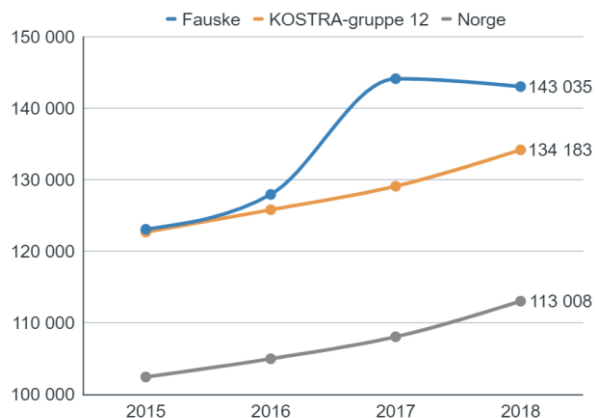

3.9.5 Netto driftsutgifter til grunnskolesektor per innbygger 6-15 år

Indikatoren viser netto driftsutgifter til grunnskolesektor per innbygger 6-15 år, etter at tilskudd fra staten og eventuelle andre direkte inntekter er trukket fra. I driftsutgifter til grunnskolesektor inngår driftsutgifter til grunnskolen, skolefritidstilbud, skolelokaler og skoleskys.

Tallene viser at Fauske kommune i perioden 2016-2018 lå betydelig høyere pr elev på utgifter til grunnskole enn sammenligningsgruppene.

Figur 14 – Netto driftsutgifter til grunnskole i kr per innbygger 6-15 år

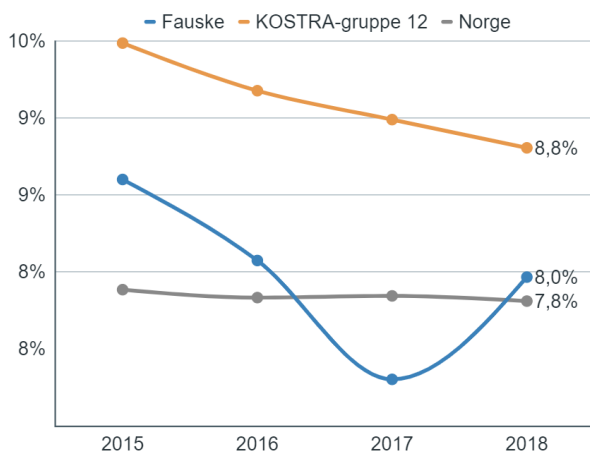

3.9.6 Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning

Indikatoren viser andelen elever i grunnskolen som får spesialundervisning, sett i forhold til alle elever i ordinær grunnskole. Fauske kommune har en positiv utvikling fra 2015 og ligger litt over landssnittet.

Fauske ligger godt under snittet for KG12.

Figur 15 – Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning

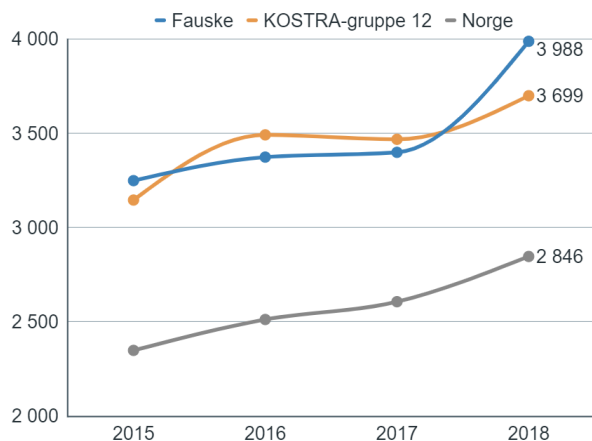

3.9.7 Netto driftsutgifter innen kommunehelse per innbygger

Indikatoren viser netto driftsutgifter til kommunehelsetjenesten i kroner per innbygger. Fauske kommune har ligget rundt nivået til KG12, men hadde et forbruk over sammenligningsgruppene i 2018.

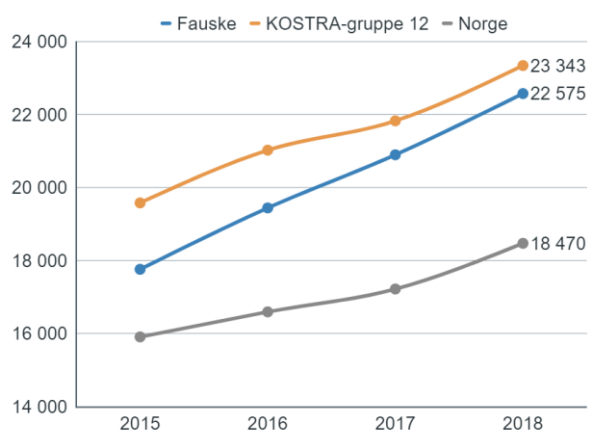
Figur 16 – Netto driftsutgifter innen kommunehelse i kr per innbygger

3.9.8 Netto driftsutgifter pleie- og omsorgstjenesten per innbygger

Indikatoren viser netto driftsutgifter til pleie og omsorg i kroner per innbygger. Tallene viser at Fauske bruker noe mindre enn KG12, men ligger samtidig betydelig over landssnittet.

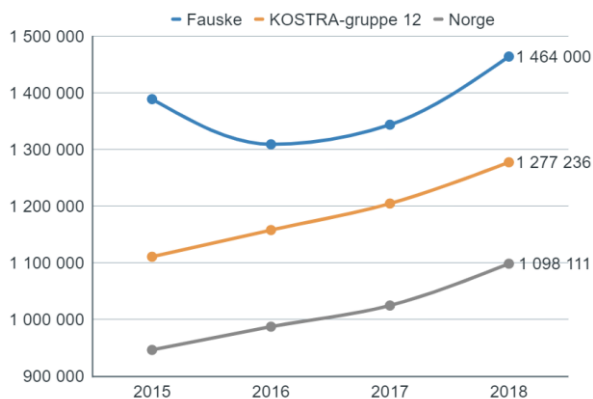
Figur 17 – Netto driftsutgifter pleie og omsorg i kr pr innbygger

3.9.9 Korrigerede brutto driftsutgifter for institusjon, per kommunal plass

Indikatoren viser brutto driftsutgifter pr kommunal institusjonsplass. Som figuren viser ligger Fauske kommune betydelig over både KG12 og landssnittet.

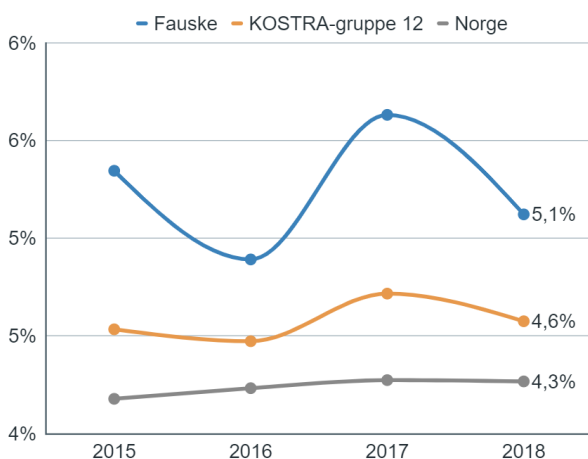
Figur 18 – Korrigerede brutto driftsutgifter i kr per kommunal plass institusjon

3.9.10 Andel sosialhjelpsmottakere i alderen 20-66 år

Indikatoren viser andel sosialhjelpsmottakere i alderen 20-66 år, i prosent av antall innbyggere i samme alderskategori. Fauske ligger som figuren viser langt over både KG12 og landssnittet.

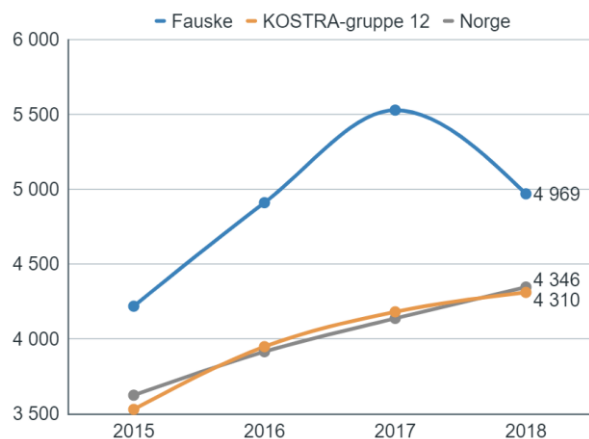
Figur 19 – Andelen sosialhjelpsmottakere i alderen 20-66 år, av innbyggerne 20-66 år

3.9.11 Netto driftsutgifter innen sosialtjenester per innbygger 20-66 år

Tallene viser at Fauske kommune bruker betydelig mer i sosialtjenester pr innbygger 20-66 år enn de to sammenligningsgruppene.

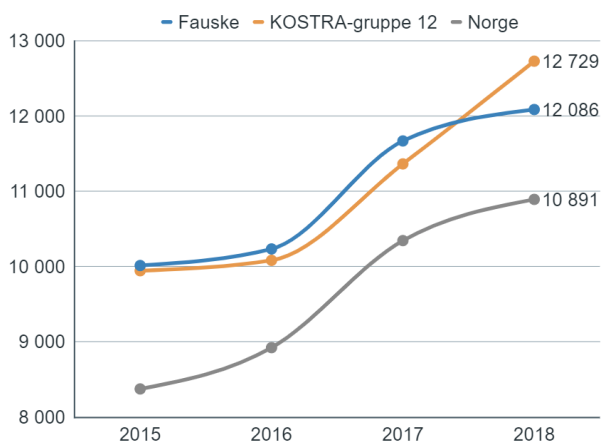
Figur 20 – Netto driftsutgifter innen sosialtjenester i kr per innbygger 20-66 år

3.9.12 Netto driftsutgifter barnevernstjenesten, per innbygger 0-17 år

Fauske kommune har hatt omtrent samme utvikling i driftsutgifter barnevernstjenesten som KG12, men gjennomsnittet i KG12 økte mer fra 2017 til 2018 enn tilsvarende tall for Fauske. Landsgjennomsnittet ligger betydelig lavere for alle år.

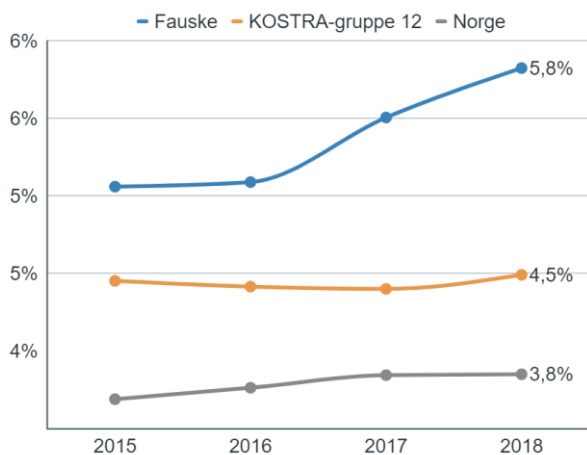
Figur 21 – Netto driftsutgifter innen barnevern i kr per innbygger 0-17 år

3.9.13 Barn med barnevernstiltak

Indikatoren viser at Fauske kommune ligger høyt, sammenlignet med KG12 og landssnittet, for andel barnevernstiltak i forhold til antall innbyggere 0-22 år.

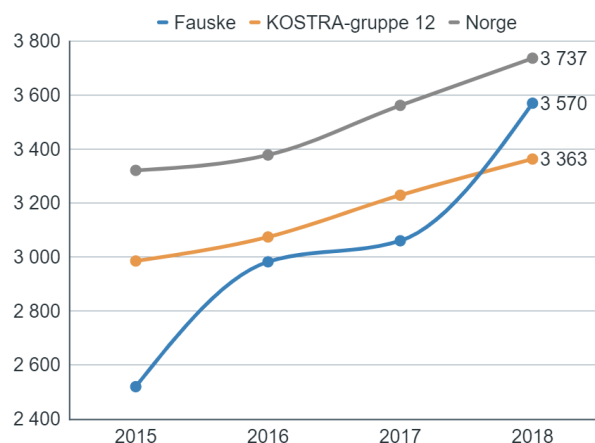
Figur 22 – Barn med barnevernstiltak ift. innbyggere 0–22 år

3.9.14 Årsgebyr for vannforsyning

Figuren viser at Fauske har ligget lavt på vannavgift i mange år, men har passert snittet i KG12 i 2018. Vannforsyning skal være selvfinansiert av vannavgiftene, men kommunen har forskuttert investeringer i sektoren og har negativt fond per 2019.

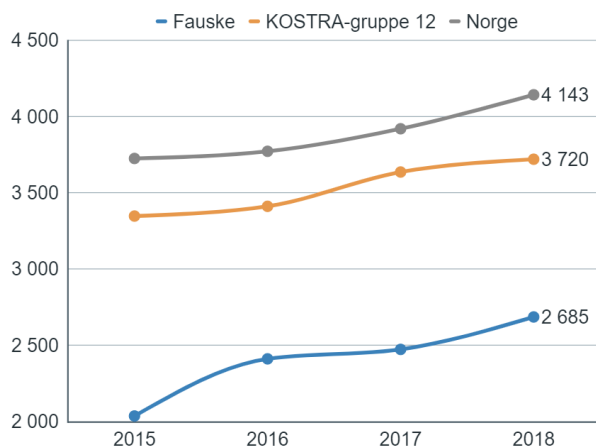
Figur 23 – Årsgebyr for vannforsyning (ekskl. mva., gjelder rapporteringsåret+1)

3.9.15 Årsgebyr for avløpstjenesten

Fauske har også svært lavt gebyr for avløp sammenlignet med de to andre gruppene. Dette gjelder hele perioden, selv om gebyret i Fauske har vokst mer siste fire år enn KG12 og landssnittet.

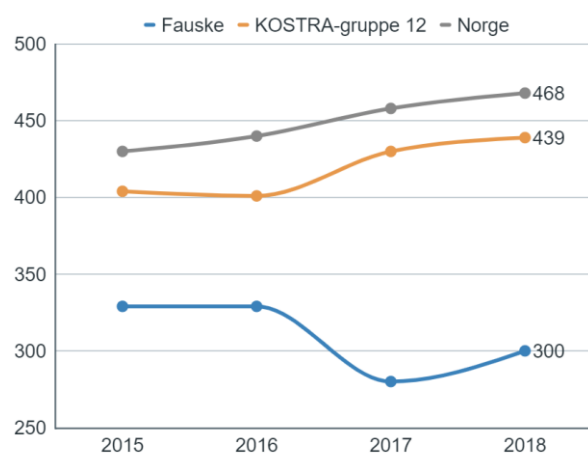
Figur 24 – Årsgebyr for avløp (ekskl. mva., gjelder rapporteringsåret+1)

3.9.16 Årsgebyr for feiing

Tilsvarende vann, avløp og renovasjon har Fauske svært lave gebyr for feiing og tilsyn gjennom hele perioden.

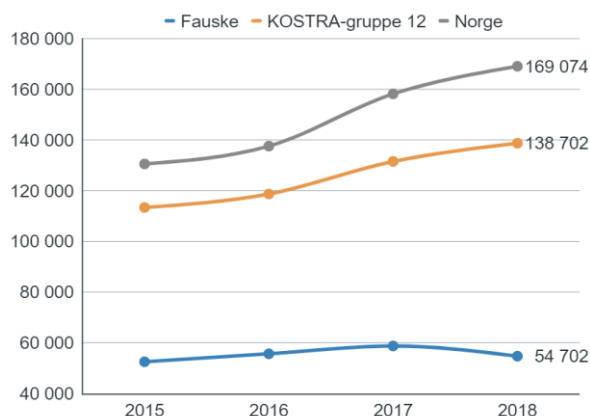
Figur 25 – Årsgebyr for feiing og tilsyn (ekskl. mva., gjelder rapporteringsåret+1)

3.9.17 Brutto driftsutgifter per km kommunal vei og gate

Dette nøkkeltallet viser at Fauske kommune bruker betydelig mindre til vedlikehold av vei pr km, sammenlignet med de andre.

Figur 26 – Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunale veier og gater i kr per km

4. Fellesområder

4.1 Fellesinntekter

4.1.1 Rammetilskudd og skatt

Kommunesektorens frie inntekter består av skatteinntekter og rammetilskudd. Rammetilskudd og skatt er de klart største inntektene i kommunens budsjett, og utviklingen på disse postene er helt avgjørende for tjenestetilbudet. Inntektssystemet for kommunene er beskrevet i Grønt hefte som følger Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) sitt forslag til statsbudsjett. For å gjøre en mer nøyaktig beregning av rammetilskudd og skatt benytter rådmannen i tillegg en prognosemodell som administreres av KS. Tabellen nedenfor viser utviklingen i rammetilskudd og skatt fra 2017 til 2020 basert på KS' prognosemodell. Skatt i 2019 og 2020 er anslag, og totalsummen er derfor avrundet disse årene.

Tabell 16 – Rammetilskudd og skatt i 2017–2020

	2017	2018	2019	2020	Endring 2019–2020
Innbyggertilskudd	224 455 000	232 420 000	241 932 000	243 837 000	1 905 000
Utgiftsutjevning	2 185 000	-5 972 000	4 281 000	996 000	-3 285 000
Overgangsordning INGAR	5 948 000	7 520 000	-521 000	3 491 000	4 012 000
Saker med særskilt fordeling	1 604 000	1 678 000	1 904 000	3 338 000	1 434 000
Nord-Norge tilskudd	16 423 000	16 637 000	17 184 000	17 685 000	501 000
Skjønnsmidler	711 000	2 397 000	512 000		
Endringer RNB	711 000	168 000	-226 000		226 000
Sum rammetilskudd uten inntekstutj.	252 037 000	254 848 000	265 066 000	269 347 000	4 281 000
Netto inntekstutjevning	25 891 000	26 560 000	39 803 000	40 767 000	964 000
Sum rammetilskudd	277 928 000	281 408 000	304 869 000	310 114 000	5 245 000
Skatt på formue og inntekt	236 644 000	257 308 000	251 790 000	255 438 000	3 648 000
Sum skatt og rammetilskudd	514 572 000	538 716 000	556 700 000	565 600 000	8 900 000

Rammetilskudd og skatt, endring i %		4,7 %	3,3 %	1,6 %
-------------------------------------	--	-------	-------	-------

Frem til 2015 har KS' prognosemodell gitt et godt bilde på de forventede skatteinntektene. I årene etter har skatteinntektene blitt høyere enn det prognosemodellen har vist. I budsjettforslaget for 2019 økte rådmannen skatteinngangen med 4 mill. kr sammenlignet med prognosemodellen. Det ble presisert at dette var et usikkert anslag, men det var basert på erfaringene fra de siste årene. Etter 2. tertial 2019 er prognosen for skatteinntekten i tråd med det prognosemodellen viste etter statsbudsjettet for 2019. Skatteinngangen i landet totalt har imidlertid vært god, slik at Fauske kommune etter siste oppdatering av prognosemodellen i etterkant av statsbudsjettet for 2020, viser en økning i inntekstutjevningen fra staten på ca. 8 mill. kr utover budsjett. Netto gir dette en økning i skatt og rammetilskudd på ca. 4 mill. kr.

I statsbudsjettet for 2020 legges det opp til en betydelig skatteinngang. Etersom Fauske kommune er en skattesvak kommune så er skatteanslaget justert ned i prognosemodellen som ble publisert etter fremleggelsen av statsbudsjettet. Når man korrigerer rammetilskudd og skatt iht. prognosemodellen, så tilsier det en økning i inntektsrammen for kommunen på ca. 1,6 % fra 2019 til 2020. Denne økningen dekker ikke engang den lønnsøkningen som følger av Hovedtariffavtalen. I tillegg er det varslet at en del særskilte tilskudd fra staten fra 2020 skal inngå som en del av rammen. Når vi korrigerer for tapet av disse særskilte tilskuddene og de utgiftene som kommunen vil spare dersom skatteoppkreveren statliggjøres, så tilsier det en netto reduksjon av rammetilskudd (før inntekstutjevning) på 3,5 mill. kr. Det betyr at inntekter fra rammetilskudd i realiteten øker med knappe 0,3 % i 2020. Rammetilskuddet er den delen av kommunens statlige inntekt som er sikrest, ettersom skatteinntekten kun er et anslag. Riktignok vil eventuelle tapte skatteinntekter kunne bli kompensert gjennom inntekstutjevningen, men ettersom Fauske en skattesvak kommune, så får vi ikke kompensert et eventuelt tap krone for krone. Vi vil få kompensert under 100 % av tapet, og det forutsetter dessuten at skatteinngangen nasjonalt er god. Når inntektsøkningen i hovedsak utgjøres av skatteanslaget på bekostning av rammetilskuddet, så innebærer det en større risiko for at inntekten blir lavere enn det prognosen i statsbudsjettet tilsier. Samlet medfører disse faktorene at kjøpekraften for Fauske kommune i 2020 er betydelig svekket sammenlignet med 2019.

Utgiftsbehovet er et anslag på hvor mye det vil koste for kommunene samlet å gi velferdstjenester til innbyggerne sine. Det beregnes et utgiftsbehov for hver enkelt kommune i utgiftsutjevningen ved hjelp av behovsindeksen. Gjennom utgiftsutjevningen omfordeles innbyggertilskuddet mellom kommunene ved hjelp av behovsindeksen. Midler omfordeles fra kommuner med lavt beregnet utgiftsbehov til kommuner med høyt beregnet utgiftsbehov. Utgiftsutjevningen skal gi kompensasjon for forskjeller i utgiftsbehov som kommunene ikke kan påvirke selv.

Behovsindeksen forteller noe om hvor dyr en kommune er å drive i forhold til landsgjennomsnittet. Den samlede behovsindeksen er beregnet ved hjelp av et sett kriterier og vektorer som sier noe om hvorfor kommunenes utgifter varierer. Indeksen brukes videre til å beregne kommunens trekk eller tillegg i utgiftsutjevningen.

Behovsindeksen til Fauske kommune har falt fra 2019 til 2020, og det betyr at det i 2020 skal koste 99,36 % av landsgjennomsnittet å drive Fauske kommune, mot 100,06 % i 2019. Dette gir Fauske kommune et fratrekk i utgiftsutjevningen for 2020, mens det gir en økning i inntektsgarantiordningen (INGAR).

4.1.2 Kraftinntekter

Kraftinntektene utgjør en betydelig del av kommunens driftsinntekter, og inngår i sin helhet til å finansiere kommunens årlige drift.

Tabell 17 – Oversikt ulike kraftinntekter 2012–2020

	Kvotekraft	Konsesjons- kraft	Utbytte	Eiendomsskatt vannkraftanlegg	Sum kraftinntekter	Differanse fra året før	Differanse fra 2012
2020	5 550 000	19 300 000	5 000 000	17 150 000	47 000 000	1 450 000	-16 700 000
2019	4 300 000	20 250 000	5 000 000	16 000 000	45 550 000	11 150 000	-18 150 000
2018	4 300 000	8 800 000	4 800 000	16 500 000	34 400 000	-8 800 000	-29 300 000
2017	4 300 000	12 500 000	6 700 000	19 700 000	43 200 000	1 900 000	-20 500 000
2016	4 300 000	5 800 000	7 800 000	23 400 000	41 300 000	-4 900 000	-22 400 000
2015	4 300 000	11 700 000	6 700 000	23 500 000	46 200 000	-5 200 000	-17 500 000
2014	4 300 000	15 400 000	7 800 000	23 900 000	51 400 000	-2 800 000	-12 300 000
2013	4 300 000	11 600 000	13 000 000	25 300 000	54 200 000	-9 500 000	-9 500 000
2012	4 300 000	22 300 000	14 700 000	22 400 000	63 700 000		

I 2012 var de samlede kraftinntektene på 63,7 mill. kr, og en budsjettert kraftinntekt på 47 mill. kr i 2020 gir en reduksjon i kraftinntektene på 16,7 mill. kr i perioden. 2020 viser en styrking på 1,45 mill. kr i forhold til situasjonen i 2019, da samlede kraftinntekter var på 45,55 mill. kr. Kraftinntektene har blitt brukt til løpende drift i kommunen, og et inntektsbortfall på 16,7 mill. kr på åtte år tilsier et betydelig årlig kutt i tjenestetilbudet dersom det ikke tilføres inntekter fra andre områder i stedet.

Kvotekraft

Fauske kommunes rettigheter til kvotekraft ble i 2008 leid ut til SKS Produksjon for en tiårsperiode. Som vederlag mottok kommunen en engangsutbetaling på 60,3 mill. kr. I samråd med Fylkesmannen i Nordland ble denne inntekten ved avtalens inngåelse kun ført i balansen, og skal deretter inntektsføres med 1/10 i perioden 2010–2019.

Når nåværende leieperiode for kvotekraft går ut, kan kvotekraften i 2020 leies ut for nye ti til femten år, eller man kan velge årlig utleie. Prisutsiktene i markedet vil være avgjørende for hvilken løsning som velges. Et tredje alternativ er at kommunen benytter kvotekraften selv. Ved å benytte kraften i egen tjenesteproduksjon sparer kommunen skatt, da salg av kvotekraft til andre er en skattepliktig inntekt.

I 2020 har kraftutvalget vedtatt at kommunen skal bruke kvotekraften selv, og at det overskytende kraftvolumet selges i spotmarkedet. SKS administrerer avtalen for kommunen.

Konsesjonskraft

Det er inngått avtale med SKS om salg av konsesjonskraft i 2020 som er beregnet å gi kommunen en netto inntekt på 19,3 mill. kr. Dette er lavere enn i 2019 da netto inntekt fra salg av konsesjonskraften var på 20,25 mill. kr. Dette gir reduserte inntekter fra konsesjonskraften på ca. 0,95 mill. kr i 2020 sammenlignet med budsjettet foregående år.

Utbytte

Fauske kommune mottar utbytte fra Salten Kraftsamband AS (SKS) og Indre Salten Energi AS (ISE). Det er en klar sammenheng mellom prisene på kraft og inntjeningen til selskapene. Dette betyr igjen at lave kraftpriser kan føre til lavere utbytte for Fauske kommune. Fremtidig utbytte vil også være bestemt av SKS' investeringsstrategi. Det samme gjelder utbytte fra ISE.

For 2020 er det lagt inn et forventet utbytte fra SKS på 3,5 mill. kr, og 1,5 mill. kr fra ISE. Til sammen 5 mill. kr.

Eiendomsskatt på vannkraftanlegg

Som det framgår av tabellen over, utgjør eiendomsskatt på vannkraftanlegg 17,15 mill. kr i budsjett 2020. Dette er 1,15 mill. kr høyere enn for 2019.

4.1.2.1 Kraftsikringsfond

Rådmannen ble i 2017 bedt av kommunestyret om å utrede muligheten for å opprette et kraftsikringsfond for å unngå store årlige svingninger i kraftinntekter, noe som igjen medfører behov for å justere driftsnivået i kommunen tilsvarende.

Ideen om å opprette et kraftsikringsfond er god. I forkant av etableringen må man definere det nivået på kraftinntekter som årlig skal brukes for å finansiere kommunenes ordinære drift. Dersom dette nivået på kraftinntekter passerer, så skal det overskytende settes på et kraftsikringsfond. I år der kraftinntektene blir lavere enn den verdien som er definert som nivå for årlig driftsfinansiering, så kan det brukes av kraftsikringsfondet for at inntektene skal komme opp på det på forhånd definerte nivået. På denne måten vil nivået på driftsinntekter holdes stabilt, og tjenestenivået kan dermed også holdes på det samme nivået fra år til år.

For at det skal kunne settes av midler til et kraftsikringsfond, så må kommunen levere et regnskapsmessig mindreforbruk etter avsetning til fond. Ettersom et kraftsikringsfond blir å betrakte som et ubundet disposisjonsfond, så må midler fra dette fondet benyttes til å dekke opp eventuelle årlige merforbruk i kommunen. I år med merforbruk vil altså kraftsikringsfondet bli brukt, uavhengig av nivået på kraftinntekter i budsjettet. Den avsetningen som ble gjort til kraftsikringsfond i regnskapet for 2016 ble strøket, og midlene benyttet til å dekke merforbruk i 2017. I den økonomiske situasjonen som Fauske kommune er i nå, så er det dessverre ikke rom for å sette av til kraftsikringsfondet i 2020, slik situasjonen var også i 2018 og 2019.

4.1.3 Eiendomsskatt

Fauske kommune skrev i 2019 ut eiendomsskatt på næring og energianlegg med 7 promille og boliger og fritidsboliger med 3 promille.

Næringseiendom

Fra eiendomsskatteåret 2019 blir verk og bruk-begrepet opphevet. Tidligere verk og bruk (med unntak av vannkraftanlegg, kraftnett, vindkraftanlegg og petroleumsanlegg med særskatt) skal anses som næringseiendom.

Det innebærer at slike eiendommer må retakseres etter reglene for næringseiendom.

Finansdepartementet uttaler at taksten for tidligere verk og bruk kun skal omfatte tomt, bygg og maskiner som tjener bygget ved retaksering i 2019. Det er verdinivået fra siste alminnelige taksering i kommunen som skal benyttes ved retakseringen. Det er med andre ord ikke adgang til en prisjustering i 2019. Taksten for 2019 skal ikke omfatte «produksjonsutstyr og -installasjoner». Departementet uttrykker at det ikke er nødvendig med egen verdsettelse av verdien av «produksjonsutstyr og -installasjoner». For at den økonomiske konsekvensen ikke skal bli for stor for kommunene, er det gitt en overgangsregel til eiendomsskatteoven §§ 3 og 4 som gir adgang til fortsatt å beskatte produksjonsutstyr og -installasjoner i de tidligere verk og bruk med gradvis nedtrapping over 7 år.

Vannkraft, vindkraft, kraftnett og petroleumsanlegg med særskatt

Det er ingen endring i reglene for vannkraftanlegg, kraftnett, vindkraftanlegg og petroleumsanlegg med særskatt. Disse eiendommene vil utgjøre et eget utskrivingsalternativ i ny § 3 bokstav c. Slike

anlegg skal følge dagens regler for avgrensning av eiendomsskattegrunnlaget og verdsetting. Kraftnettet, vindkraftanlegg og petroleumsanlegg verdsettes av den kommunale takstnemnda. Verdsettelse av vannkraftanlegg foretas av Skatteetaten (som oftest Sentralskattekontoret for storbedrifter). Produksjonslinjer skal fra 2019 inngå som del av kraftanlegget, forutsatt at linjen brukes til innmating og eies av kraftselskapet. I det videre omtales vannkraftanlegg og kraftnettet som energianlegg.

Bolig og fritidsbolig

Maksimalsatsen for eiendomsskatt på boliger og fritidsboliger reduseres fra 7 til 5 promille i 2020. Samtidig innføres det en obligatorisk reduksjonsfaktor på 30 prosent i eiendomsskattetakstene på de samme objektene. Regjeringen tar dessuten sikte på å redusere maksimal eiendomsskattesats for bolig og fritidsbolig fra 5 til 4 promille fra 2021.

Inntektsbortfallet for kommunene trenger ikke å bli like stort som den isolerte effekten av endringene i eiendomsskattelovgivningen. Dette har sammenheng med at de aller fleste kommunene har et handlingsrom i eiendomsskatteutskrivningen som vil kunne kompensere for inntektsbortfallet i form av:

- Økning av eiendomsskattesatsen (promillen) for boliger og fritidsboliger. Kommuner som har en eiendomsskattesats under 5 promille har mulighet for å kompensere helt eller delvis for de tapte eiendomsskatteinntektene gjennom økning av eiendomsskattesatsen.
- Ta i bruk skatteetatens formuesgrunnlag for boligeiendommer. De fleste kommuner benytter kommunale eiendomsskattetakster og ikke skatteetatens formuesgrunnlag. De kommunale eiendomsskattetakstene ligger for de fleste kommuner betydelig under skatteetatens formuesgrunnlag. Dette må ses i sammenheng med at de kommunale eiendomsskattetakstene fastsettes for en 10-årsperiode, og i denne perioden ligger takstene fast uten noen form for verdjustering som følge av boligprisvekst. Ved overgang til skatteetatens formuesgrunnlag vil man følgelig få en økning i de kommunale eiendomsskattetakstene tilsvarende boligprisveksten siden forrige kommunale taksering. Eventuell omlegging fra kommunale takster til skatteetatens takster gjelder kun for helårsboliger. Fritidsboliger vil fortsatt bare kunne beskattes på grunnlag av kommunale takster. I dette ligger i seg selv en vridningseffekt da boligeiere vil beskattes ut fra dagens verdier på boligene, mens fritidsboligeiere vil beskattes av et historisk, og som oftest lavere takstgrunnlag. Brukes omleggingen til skatteetatens formuesgrunnlag for boliger også til å kompensere for bortfallet av eiendomsskatt for fritidsboliger som følge av de vedtatte regelendringene, forsterkes vridningseffektene.
- Redusere eller fjerne bunnfradrag. Kommuner som benytter bunnfradrag ved eiendomsskatteutskrivningen kan redusere eller fjerne bunnfradragenene for å kompensere for inntektsbortfallet. Dette vil imidlertid kunne gi sosialpolitiske omfordelingsvirkninger, da husholdninger med størst effekt av bunnfradraget vil oppleve den største relative økningen eiendomsskatten.

Fauske kommune kan ikke benytte skatteetatens formuesgrunnlag for boligeiendommer før ved neste retaksering som er i 2025. Inntil da må vi benytte kommunale eiendomsskattetakster fastsatt av

sakkyndig nemnd som har laget retningslinjer for takseringsarbeidet, og som har vært ansvarlige for takseringen. Mulighetene Fauske kommune har i dag for å minske tapet for kommunen etter at regjeringen innførte obligatorisk reduksjonsfaktor på 30 % som skal gjelde fra 01.01.2020, er å øke promillen fra 3 til 4, og/eller redusere bunnfradraget fra kr 100 000,- til f.eks. kr 50 000,- per bruksenhet. Bunnfradraget kan ikke fjernes helt det året promillen økes.

Utfallet av dette vil være at de aller fleste vil få en noe lavere eiendomsskatt, mens en liten andel vil få noe høyere eiendomsskatt. Dette gjelder boliger og fritidsboliger med en takst under kr 500 000,-.

For kommunen totalt sett blir regnestykket slik ved å holde promillesats og bunnfradrag uendret fra 2019 til 2020 på henholdsvis 3 promille og kr 100 000,-:

Tabell 18 – Uendret promillesats og bunnfradrag i 2020

Eiendomsskatt 2019	18 050 000
Eiendomsskatt 2020	12 150 000
Reduksjon inntekt 2020	5 900 000

Dersom promillesatsen endres til 4 promille og bunnfradraget til kr 50 000,- i 2020, så vil regnestykket se slik ut:

Tabell 19 – Korrigert promillesats og bunnfradrag i 2020

Eiendomsskatt 2019	18 050 000
Eiendomsskatt 2020	17 150 000
Reduksjon inntekt 2020	900 000

Dette betyr at ved å endre parametrene for beregning av eiendomsskatten for bolig og fritidsbolig, så kan kommunens inntektsbortfall begrenses til ca. kr 900 000,-. Dersom samme bunnfradrag og promillesats som i 2019 benyttes, så vil inntektsbortfallet bli på drøyt 5,9 mill. kr. Ved å velge alternativet med høyere eiendomsskattesats og lavere bunnfradrag, så vil kommunens inntektsbortfall bli redusert med ca. 5 mill. kr. Det betyr at man kan unngå kutt i kommunens tjenestetilbud tilsvarende 5 mill. kr i 2020. Alle med en eiendomsskattetakst på under kr 500 000,- vil da få økt eiendomsskatt i 2020. Økningen for den enkelte bruksenhet vil være kr 5–90,- i eiendomsskatt per år. Ingen av disse vil betale mer enn kr 1200,- i eiendomsskatt per år. De aller fleste bruksenhetene i kommunen får redusert eiendomsskatt i 2020.

Selv om noen innbyggere får økt eiendomsskatt i 2020 så foreslår rådmannen denne endringen i bunnfradrag og eiendomsskattesats. Rådmannen begrunner dette med at økningen for den enkelte er liten, mens det kuttet som må gjøres i kommuneøkonomien hvis det skal finnes dekning for 5 mill. kr i tapte inntekter, vil få større konsekvenser for den gruppen som rammes av disse kuttene.

2020

For 2020 foreslås det en sats på 7 promille for energianlegg og næringseiendom. For boliger og fritidsboliger foreslås det endret sats i 2020 til 4 promille, med kr 50 000,- i bunnfradrag per bruksenhet. Tabellen nedenfor viser utlignet skatt på de enkelte objekttyper i 2016–2020.

Tabell 20 – Eiendomsskatt 2016–2020

Objekt	Promillesats	Budsjett 2020	Promillesats	Budsjett 2019	Budsjett 2018	Budsjett 2017	Budsjett 2016
Bolig og fritidsbolig	4 ‰	17 150 000	3 ‰	18 050 000	17 150 000	17 150 000	18 150 000
Næring	7 ‰	6 200 000	7 ‰	6 400 000	5 000 000	5 000 000	5 500 000
Energianlegg	7 ‰	19 250 000	7 ‰	18 100 000			
Kraftproduksjon	7 ‰		7 ‰		16 470 000	19 658 000	23 400 000
Verk og bruk øvrig	7 ‰		7 ‰		3 950 000	3 942 000	1 700 000
Sum		42 600 000		42 550 000	42 570 000	45 750 000	48 750 000

4.1.4 Andre inntekter/utgifter

Momskompensasjon drift

Momskompensasjonsordningen ble innført fra og med 2004. Formålet med ordningen er å nøytralisere de konkurransevridninger som kan oppstå som følge av merverdiavgifts-systemet, ved at kommunenes kjøp av varer og tjenester fra private gjennom ordningen blir likestilt med kommunal egenproduksjon.

Ordningen skal være selvfinansierende ved at kommunene får refundert momsen på kjøp av varer og tjenester, samtidig som kommunene trekkes i rammetilskuddet med noenlunde tilsvarende beløp som momsrefusjonen utgjør.

Momskompensasjon investeringer

All momskompensasjon fra investeringer skal nå inntektsføres direkte i investeringsregnskapet, og vil dermed automatisk medgå til finansiering av investeringene.

Rentekompensasjon for investeringer

Det er budsjettert med til sammen 2,3 mill. kr i rentekompensasjon for 2020, for skole/svømmebasseng og for omsorgsboliger.

Tilskudd ressurskrevende tjenester

Statlig tilskudd til ressurskrevende tjenester skal bidra til at kommunene kan gi et godt tjenestetilbud til mottakere som har krav på omfattende helse- og omsorgstjenester. I budsjett 2020 er det lagt inn et forventet tilskudd på 6,8 mill. kr og ekstra skjønntilskudd på 1 mill. kr slik som i 2019.

Tilskudd private barnehager

Barnehageloven § 14 fastslår at kommunen skal yte tilskudd til ordinær drift av alle godkjente, ikke-kommunale barnehager i kommunen. For 2019 er tilskuddet beregnet til 37,3 mill. kr., mens det er budsjettert med tilskudd på 39 mill. kr. i 2020. Tilskuddet til private barnehager beregnes med grunnlag i kommunens utgifter til egen drift, slik at når driftsutgiftene til egne barnehager øker, øker også tilskuddet til de private barnehagene. Fordelingen mellom små og store barn i de private barnehagene har også betydning for tilskuddets størrelse. Vi ser at andelen små barn har økt i de private barnehagene de siste årene. Om vi hadde brukt samme antall barn og fordeling mellom små og store barn som i 2017, så ville tilskuddet til de private barnehagene blitt ca. 5 mill. kr lavere i 2020.

Integreringstilskudd

Integreringstilskuddet skal dekke kommunenes gjennomsnittlige merutgifter til bosetting og integrering av flyktninger. Det skal bidra til at flyktningene snarest mulig kan forsørge seg selv og ta del i samfunnet. I budsjett 2019 ble det forutsatt 15 nye bosettinger, samme antall som 2018. Fauske kommune fikk anmodning om å bosette 10 flyktninger i 2019. I årene 2015–2017 ble det hvert år bosatt 46–47 nye flyktninger. Dette ga kommunen store summer i integreringstilskudd. Kommunen mottar tilskudd i 5 år fra og med året flyktningen ankommer. Etter hvert som år med høye bosettinger byttes ut med tilsvarende lavere, gir dette kraftig utslag på integreringstilskuddets størrelse. Prognosen etter 2. tertial 2019 viser en reduksjon i integreringstilskudd fra 2018 til 2019 på 8,7 mill. kr.

Rådmannen foreslår at kommunen sier ja til å bosette 10 flyktninger også i 2020. Integreringstilskuddet for 2020 er estimert til 14,3 mill. kr, en reduksjon på ytterligere 7,5 mill. kr. Fra 2018–2020 er altså integreringstilskuddet redusert med 16,2 mill. kr.

Inntekter havbruksfondet

Stortinget besluttet i 2015 at det skal opprettes et havbruksfond. Gjennom havbruksfondet skal 80 pst. av konsesjonsinntektene fra framtidig vekst i oppdrettsnæringen fordeles gjennom kommuner og fylkeskommuner. Alle kommuner og fylkeskommuner som i henhold til Akvakulturregisteret har klarerte lokaliteter for oppdrett av laks, ørret og regnbueørret i sjøvann, får en respektiv andel av inntektene som skal fordeles årlig. Fiskeridirektoratet skal utbetale midler fra havbruksfondet én gang i året. Det er ikke lagt noen bindinger på inntekten fra statens side. Dette er ubundne midler, som ikke er reservert særskilte formål. Fauske kommune mottok ca. 5 mill. kr i 2018. I budsjett 2019 ble det lagt inn tilsvarende beløp, mens utbetalingen fra Havbruksfondet ble kr 380 000,- i 2019. For 2020 er det budsjettert med en inntekt på kr 500 000,- fra Havbruksfondet.

4.2 Gjeld, renter og avdrag

Tabellen nedenfor viser oversikt over kommunens lånegjeld pr 31.10.2019. Lånegjelda totalt utgjør da 1,2 mrd. kr. Av dette utgjør lån til selvkostområder ca. 210 mill. kr. Det vil si at den driftsbelastende gjelda nå er kommet opp i 1 milliard kr. Når låneopptaket for 2019 er gjennomført i januar 2020, så blir tallene enda høyere.

Det må ikke herske tvil om at den gjeldsbelastningen Fauske kommune nå har påtatt seg gir og vil gi store utfordringer i forhold til øvrig drift. Dersom renten øker i økonomiplanperioden vil driftsbelastningen øke tilsvarende.

Etter rådmannens oppfatning har Fauske kommune nådd en smertegrense når det gjelder lånegjeld, og selv med en omfattende omstrukturering av kommunens drift kommende år, vil det bli store utfordringer med å få driften til å balansere.

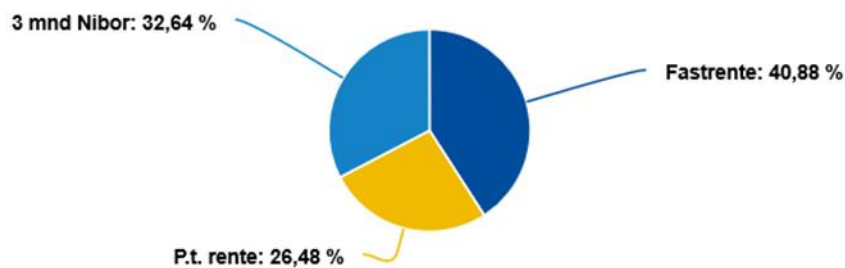
Med planlagte låneopptak for 2019 vil samlet gjeld være ca. 1,4 mrd. kr. Dette er langt over det kritiske nivå for Fauske kommunes økonomiske bæreevne.

Beregnete utgifter til renter og avdrag for 2020 utgjør ca. 78 mill. kr. Budsjettene i 2017 og 2018 var vedtatt med henholdsvis 8 og 6 mill. kr i avdragsutsettelse. I 2020 vil det ikke lenger være mulig med avdragsutsettelse overhodet. Det må derfor finnes dekning for fullt avdrag i 2020. Rådmannen foreslår derfor et betydelig redusert låneopptaket i 2020 i forhold til langtidsplanen 2019–2022. I langtidsplanen 2019–2022 var det foreslått et låneopptak ekskl. vann og avløp på 140 mill. kr i 2020. Rådmannen foreslår i budsjett 2020 et låneopptak på 34,2 mill. kr ekskl. vann og avløp.

Tabell 21 – Oversikt gjeld

Långiver/ rentetype	Opprinnelig lånebeløp	Restgjeld pr. 31.10.2019	Gjeldende rente pr 31.10.2019	Rentetype / Type	Margin	Fastrente utløpsdato	Sluttdato
3 mnd Nibor	425 057 000	398 692 553	2,2514%				
KommunalBanken	64 457 000	60 159 880	2,2200%	Flytende	0,6000%		22.12.2042
KommunalBanken	62 900 000	60 803 330	2,2200%	Flytende	0,6000%		21.12.2043
KommunalBanken	148 850 000	138 421 010	2,2200%	Flytende	0,6000%		28.02.2056
KLP Kommunekreditt	148 850 000	139 308 333	2,3100%	Flytende	0,7000%		25.02.2056
Fastrente	707 760 635	499 258 550	1,9140%				
KommunalBanken	277 744 635	112 179 480	1,9800%	Fastrente		02.03.2022	03.06.2031
KommunalBanken	47 540 000	42 191 660	1,9600%	Fastrente		23.02.2022	23.02.2055
KommunalBanken	153 300 000	136 053 660	1,9600%	Fastrente		23.02.2022	23.02.2055
KommunalBanken	57 780 000	48 150 000	1,9700%	Fastrente		03.03.2022	03.03.2042
KommunalBanken	171 396 000	160 683 750	1,8000%	Fastrente		20.04.2020	24.04.2057
P.t. rente	382 039 000	323 470 257	2,2779%				
KommunalBanken	72 800 000	52 118 230	2,2845%	Flytende	0,0000%		16.07.2040
KommunalBanken	100 000 000	65 570 160	2,2306%	Flytende	0,0000%		06.12.2030
KommunalBanken	81 882 500	80 327 780	2,3011%	Flytende	0,0000%		04.06.2058
KLP	81 882 500	80 832 724	2,2505%	Flytende	0,0000%		14.02.2058
KLP	45 474 000	44 621 363	2,3478%	Flytende	0,0000%		19.12.2058
Total	1 514 856 635	1 221 421 360	2,1205%				

Figur 27 – Fordeling mellom fast og flytende rente

4.3 Likviditet

Fauske kommunes grunnlikviditet er meget svak. Låneopptak til store investeringsprosjekter fungerer som likviditet i fasen mellom låneopptak og utbetalinger på investeringene. En så svak likviditet er et symptom på en økonomi i sterk ubalanse. Så lenge vi ikke klarer å oppnå en sunn økonomisk drift vil underbalansen forverres fra år til år.

For å styrke likviditeten har Fauske kommune i mai 2019 solgt seg helt ut av aktiv forvaltning. Dette har styrket likviditeten med 33 mill. kr. Kassekreditten ble økt fra 140 til 200 mill. kr i september 2019. Rammen for kassekreditten vil bli justert ned til 140 mill. kr. igjen når låneopptak for investeringer godkjent i budsjett 2019 blir tatt opp, januar 2020. I budsjettet for 2020 er det lagt til grunn låneopptak medio 2020, slik at kommunen får halv effekt på avdrag for 2020-låneopptaket.

4.4 Bundne og frie egenkapitalfond

Kommunens fondsmeklar består av såkalte frie fond og bundne fond. Frie fondsmidler kan benyttes fritt til drifts- og investeringsformål (disposisjonsfond) og investeringsformål (investeringsfond). De bundne fondene består av avsatte midler som det er knyttet betingelser til bruken av. Eksempler her er Næringsfond og Hjemfallsfond på driftssiden og innbetalte ekstraordinære avdrag på formidlingslån på investeringssiden (kan kun benyttes til ekstraordinære avdrag på lån).

Tabell 22 – Fondsoversikt ved siste årsskifte (regnskapstall i kr)

	Regnskap 2018	Regnskap 2017	Regnskap 2016
Bundne driftsfond	-26 216 999	-25 434 520	-27 540 342
Herav Næringsfondet	-2 096 184	-2 271 393	-2 169 041
Herav Hjemfallsfondet	-12 434 390	-13 965 410	-11 705 236
Herav Øvrige bundne driftsfond	-11 686 425	-9 197 717	-13 666 065
Disposisjonsfond	-	-	-8 416 646
Ubunde investeringfond	-2 224 412	-6 931 514	-4 198 793
Bundne investeringsfond	-30 095 659	-21 019 150	-21 019 150
Herav Ekstraordinære innbetalinger videreutlånte midler	-29 212 594	-20 136 085	-20 136 085
Sum fond	-58 537 071	-53 385 184	-61 174 931

4.5 Finansforvaltning

Fauske kommune har hatt hjemfallsinntekter plassert i aktiv forvaltning. For å styrke likviditeten har kommunen iverksatt nedslag av plasseringene i aktiv forvaltning i to runder. Kommunen er derfor helt ute av aksjemarkedet og rentefond. Verdiendring på den delen av plasseringene som gjelder hjemfallsinntekter har vært ført mot et eget bundet driftsfond under egenkapitalen. På grunn av store utbetalinger fra fondet til SKS Arena, samt aksjeoppkjøp i ISE, har det vært et stort avvik mellom plasseringen og saldo på fondet. Disponibel saldo på hjemfallsfondet per 1. november 2019 er 13,2 mill. kr.

Nedsalget i porteføljen ga ikke gi noen regnskapsmessig inntekt utenom endring i verdi fra 31.12.2018 til realisasjonstidspunkt. Dette skyldes at porteføljen justeres hvert år mot markedsmessig verdi.

Kommunens finansreglement (jf. § 3) pålegger rådmannen å sørge for at kommunen har tilstrekkelig likviditet til å dekke sine løpende forpliktelser. Fauske kommunes grunnlikviditet er meget svak, og nedslaget i aktiv forvaltning styrket likviditeten ved at verdiene flyttes over fra verdipapirer til likvide penger. Dette var et positivt bidrag, men dessverre ikke tilstrekkelig til å friskmelde likviditeten.

4.6 Interkommunalt samarbeid

Budsjettert tilskudd til interkommunalt samarbeid ligger på flere ansvarsområder, både på fellesområder og driftsområder. Tabellen nedenfor er en oppsummering.

Tabell 23 – Tilskudd interkommunalt samarbeid (i kr)

	Budsjett 2020	Budsjett 2019	Budsjett 2018	Budsjett 2017
Nordlandsmuseet	685 000	680 000	670 000	670 000
Salten Regionråd sekretariat	376 320	376 880	371 430	376 740
Felles Ansvar	187 314	181 705	179 270	196 630
Salten Friluftsråd	119 064	115 821	112 886	111 397
Sekretariat kontrollutvalg	198 000	190 000	182 000	165 000
Salten Kommunerevisjon	1 691 000	1 650 000	1 602 000	1 563 200
Helse- og miljøtilsyn Salten	430 000	430 000	408 618	375 000
RKK Indre Salten	744 855	750 000	750 000	750 000
Interkommunalt arkivsamarbeid i Nordland	300 000	140 000	137 000	133 000
Utmarkskommunenenes Sammenslutning	58 000	54 000	51 000	49 000
Salten IUA (akutt forurensning)	52 000	50 000	48 000	46 000
Salten Brann	8 348 758	7 800 659	7 988 884	7 828 818
Salten Kultursamarbeid	160 839	156 458	156 458	151 649
Samisk bokbuss	22 000	22 000	20 000	17 000
Sceneinstruktøren Indre Salten	75 000	75 000	72 000	50 000
Krisesenteret i Bodø	950 658	907 492	825 908	730 743
Overgrepsmottak Bodø	126 377	115 476	331 718	331 718
Legevaktsentral AMK	1 169 108	1 410 365	1 305 577	1 125 514
Sum	15 694 293	15 230 856	15 334 749	14 791 409

4.7 Selvkost

Selvkostområdet omfatter tjenester hvor kommunen ikke kan ta mer i betaling enn det koster å produsere tjenestene. Dette gjelder for følgende tjenesteområder:

- Vannproduksjon/-distribusjon
- Avløp og slamtømming
- Renovasjon
- Plansaksbehandling
- Bygge- og delesaksbehandling
- Kart og oppmåling

Vann og avløp administreres sammen med vei i enhet VVA. Renovasjon administreres og leveres av Iris Salten IKS. Øvrige administreres av planavdeling.

4.8 Fauske kirkelige fellesråd

Kommunens økonomiske ansvar for Den norske kirke er nedfelt i kirkeloven § 15. Forståelsen av kommunenes økonomiske ansvar etter kirkeloven § 15 bygger på den forutsetning at de kommunale bevilgninger til kirken skal gi grunnlag for tilfredsstillende drift og vedlikehold av kirker og kirkegårder, og for utgiftsdekningen i kirkelige stillinger med tilhørende driftsposter. Budsjetttrammen til disse formål vil imidlertid være gjenstand for ordinære kommunale prioriteringer innenfor lovens rammer. Tabell 24 nedenfor viser utviklingen i Fauske kommunes budsjetterte tilskudd til kirken i perioden 2014–2020.

Fauske kirkelige fellesråd har hatt en mer anstrengt økonomi i 2019 enn foregående år, ettersom budsjettet ikke ble økt med den kommunale deflatoren. Organisasjonen har etablert gode rutiner for drift og internkontroll, som igjen har ført til god ressursutnyttelse. I 2018 var 83,3 % av innbyggere i Fauske kommune medlem av den norske kirke. Tilbakemeldinger fra innbyggere og brukerne er gode, noe som indikerer at tjenesten fungerer etter forutsetningene. Fauske kirke feiret 150 årsjubileum i september 2019.

Kirkegårdsanleggene er av en slik størrelse (170 000 m²) at grunnbemanningen ikke er i stand til å utføre de arbeidsoppgavene som påkreves gjennom vekst- og sommersesongen. Dette løses i dag med at fellesrådet tilføres ressurser fra enhet kultur og idrett i form av skoleungdommer, til klipp og trimming av grøntarealene i Sulitjelma og Valnesfjord. Skoleungdommer til anleggene i Fauske finansieres over driften. Personell fra Tia, flyktningskontoret og fengselet utfyller det resterende ressursbehov.

Regnskapet hittil i 2019 gir en prognose som indikerer et lite merforbruk. Fauske kommune er i en økonomisk krevende situasjon. Fellesrådet er innforstått med solidarisk moderasjon i organisasjonens forventede finansiering. Kirken ikke har fått investeringsmidler siden 2015, og behovet begynner nå å bli stort. Fellesrådet ber derfor om investeringsmidler på kr 875 000,- i 2020. Investeringsmidlene ønskes benyttet til arbeid med verneplan for kirkegårdene, varmepumper til Fauske kirke og Sulitjelma kirke, led lys til kirkegårder, to nye gressklippere til kirkegårdene, nytt gjerde mot RV80 i front av kirken på Fauske samt nye benker til kirkegårdene.

Tabell 24 – Tilskudd Fauske kirkelige fellesråd 2014–2020 (i kr)

År	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Driftstilskudd	7 189 000	7 674 000	7 674 000	7 924 000	8 130 000	8 130 000	8 130 000
Vekst %	3,0 %	6,7 %	0,0 %	3,3 %	2,6 %	0,0 %	0,0 %

Budsjett 2020

Rådmannen foreslår at det i budsjettet for 2020 ikke gis et påslag tilsvarende kommunal deflator på 3,1 %. Tilskuddet for 2020 blir dermed på kr 8 130 000,- slik som i 2018 og 2019. Rådmannen foreslår ingen investeringsmidler for 2020.

5. Samhandlingsområder

5.1 Generelt for samhandlingsområdene

5.1.1 Omstillingsbehov

Rådmannen vil presisere at drifts nivået i Fauske kommune må harmoniseres med kommunens inntekter. Selv med et teknisk balansert budsjett for 2020, er budsjettet meget stramt. Kommunen har et stort omstillingsbehov. Rådmannen må redusere aktivitetsnivået til kommunen betydelig, i tett samarbeid med de tillitsvalgte og verneombud.

Omstillingsbehovet gjelder også å kunne kanalisere ressurser til pleie- og omsorgssektoren fra de øvrige samhandlingsområdene. Dette krever ytterligere effektivisering.

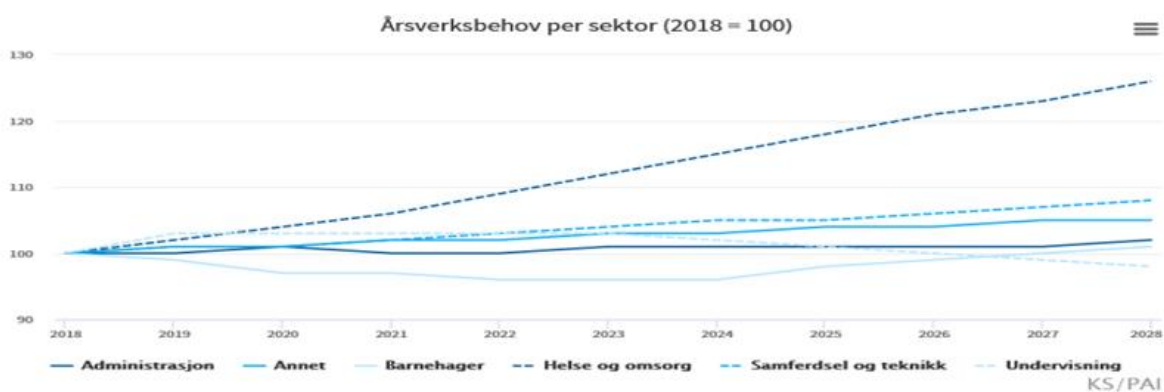
5.1.2 Rekruttering

Årlig utarbeides en oversikt over antatt rekrutteringsbehov for kommende fire år. Den er basert på dagens bemanningsnorm/stillinger og de ansattes alderssammensetning. Videre er det utarbeidet en kompetanseplan som skal revideres i løpet av 2020.

Ett av fokusområdene er rekruttering. Kommunen opplever god søkertilgang til de fleste stillinger, men det er en utfordring å vinne kampen om sykepleierne. Fauske kommune gir turnusansatte lønn minimum tilsvarende 8 års ansiennitet, noe som har bidratt til at kommunen er litt mer attraktiv for søkere innenfor pleie og omsorg.

Arbeidsmarkedet er i stadig endring. Utfordringen til alle landes kommuner er det økende behovet for arbeidskraft innen helse og omsorg.

Figur 28 – Prognose årsverksbehov per sektor

Som det går fram av figuren ovenfor, forventes årsverksbehovet i de ulike sektorene å utvikle seg svært ulikt. Dette fører også til at andelen årsverk de seks sektorene utgjør av totalt antall årsverk, vil endre seg. Ved inngangen til 2018 utgjorde helse- og omsorgssektoren i overkant av 38 prosent av totalt antall årsverk. Frem mot 2028 forventes denne andelen å øke til litt over 44 prosent. Undervisningssektoren utgjorde ved inngangen til 2018 i overkant av 34 prosent av totalt antall årsverk. Denne andelen forventes redusert til ca. 31 prosent frem mot 2028. De andre sektorene forventes i 2028 å utgjøre mellom 0,1 og 0,9 prosentpoeng mindre enn de gjør per i dag.

Det er viktig å satse på ungdommen. Fauske kommune opptre på ulike arenaer for å markedsføre kommunen. Videre tar Fauske kommune inn mange elever og studenter i deres praksisperioder. Per november 2019 er det 14 lærlinger i utdanningsløp i kommunen. For øvrig satses det stort på velferdsteknologi.

5.1.3 Heltid

Partssammensatt utvalg gjorde følgende vedtak den 20.09.2016:

Grunnbemanningen i pleie/omsorg økes gradvis over fire år til alle stillinger er minimum 80 %

Gjennomsnittlig stillingsprosent er i dag på 75,55 %. Av de 237 fast ansatte i denne tjenesten, har 22 ansatte variabel lønn i tillegg, dette blant annet på grunn av vakante stillinger. Tas tillegget med, blir gjennomsnittlig stillingsprosent 78,68 %.

Arbeidsuka i Norge ble kuttet med 2,5 timer i 1987. I mange skiftyrker la en om grunnturnusen slik at det skulle gå opp med ny arbeidstid. I helse- og omsorgssektoren tok en i stedet bort en helg slik at ansatte gikk fra å jobbe annen hver helg til hver tredje. Dette var primært pga. en intensjonsavtale mellom KS og Norsk Sykepleieforbund og førte til mange små helgestillinger, og disse er vanskelig å tilsette i. Arbeidsmiljøloven åpner for at en kan jobbe annen hver søndag. Vi ber årlig KS drøfte andre arbeidstidsordninger med partene sentralt for å komme fram til en bedre ordning, både for arbeidsgiver og den enkelte ansatte når det gjelder stillingsstørrelse.

Tabell 25 – Fordeling stillingsprosent

Antall ansatte	Stillingsprosent
470	100 % stilling
26	90-99 % stilling
70	80-89 % stilling
73	70-79 % stilling
51	60-69 % stilling
48	50-59 % stilling
23	40-49 % stilling
11	30 -39 % stilling
16	20-29 % stilling
12	Under 20 % stilling

5.1.4 Kompetanseutvikling

Kompetanseplanen for 2012–2020 er veiledende og retningsgivende for kommunens kompetanseutvikling. Planen er et verktøy for å videreutvikle lokale kompetansestrategier. Den synliggjør de viktigste kompetanse-, innovasjons- og utviklingstiltakene kommunen må gripe fatt i. Enhetene utarbeider årlig sammen med rådmannen en oversikt over nødvendige kompetansetiltak. RKK Indre Salten tar dette med i sine prioriteringer for kommende år.

Videre har skolene flere kompetanseutfordringer, spesielt i fagene norsk, matematikk og engelsk. Det samme gjelder øvrige fag på ungdomstrinnet der en må ha minimum 30 studiepoeng for å kunne undervise. Dette er sentrale krav til undervisningskompetanse gjeldene fra 2025. Fauske kommune har lærere som er godt i gang med videreutdanning i relasjon til dette. Staten dekker ca. 65 % av utgiftene. De nye kompetansekrav må også hensyntas ved rekruttering av nye lærere.

Den nye pedagognormen i barnehagesektoren gjør at Norge i sin helhet og her i Fauske kommune mangler barnehagelærere. For å kompensere for dette har kommunen vært nødt til å konstituere fagarbeidere. Det er ønskelig å videreutdanne våre egne fagarbeidere til barnehagepedagoger. Sektoren har meldt dette inn til RKK.

5.1.5 Sykefravær

Sykefraværet i Norge har hatt en jevnt nedadgående trend i årene etter 2009, og har holdt seg om lag uendret siden 2012 (Regjeringen, 2016). Ser vi derimot isolert på sykefraværstatistikken for kommunesektoren i samme periode, viser den en annen utvikling. I kommunesektoren har sykefraværet økt fra 2009 og fram til 2018 (PAI/KS, udat.). I perioden 4. kvartal 2017 til 3. kvartal 2018 var sykefraværet i kommunesektoren 9,8 % på landsbasis.

Sykefraværet i Fauske kommune har de syv siste årene variert mellom 9,9 % på det høyeste og 8,4 % på det laveste. Sykefraværet i Fauske kommune har ikke fulgt kommunesektorens økning, men har derimot hatt en nedadgående trend med unntak av 2019 slik det ser ut per dato. Sykefraværsmålet i kommunen totalt er 7 %, med lokale variasjoner innenfor de ulike samhandlingsområdene, enhetene og avdelingene. Sett ut fra sykefraværshistorikken vil dette være et realistisk mål å strekke seg mot. Hvis målene oppfattes som umulige å nå, vil innsatsen for å nå målene svekkes.

Å dreie fokus fra sykefraværsmål til mål som for de ansatte oppleves som personlig meningsfylte, vil i større grad få positiv oppmerksomhet og stimulere til innsats. Fokuset bør være på parametere for godt arbeidsmiljø framfor sykefravær.

I løpet av 2018/2019 har det i avdelingene i Fauske kommune vært fokus på arbeidsmiljøfaktorene som er viktige for et godt arbeidsmiljø. Sammen med det systematiske HMS-arbeidet er det viktig å øke kunnskapen om disse faktorene for å kunne redusere det arbeidsrelaterte fraværet.

Våren 2019 iverksatte Fauske kommune prosjektet Prima Arbeidsklima som en del av et arbeidsmiljønettverk i regi av KLP. Tolv utvalgte kommuner deltar og deler sin kunnskap. Bakgrunnen

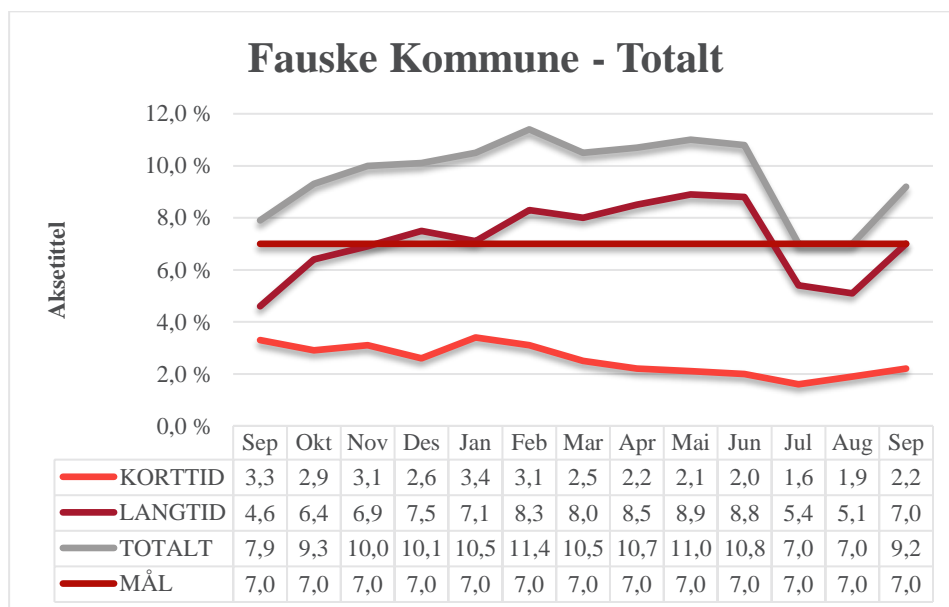
for prosjektet er å øke fokuset på arbeidsmiljøet. For å ha effekt vet vi at arbeidsmiljøarbeidet må være systematisk, kunnskapsbasert og rettet mot reelle behov og risikofaktorer på den enkelte arbeidsplass. Dette løftes også fram i den nye IA-avtalen.

Prosjektet Prima Arbeidsklima er per nå iverksatt i 3 avdelinger som har høyt sykefravær. Gjennom en nettbasert undersøkelse kartlegges de arbeidsmiljøfaktorene man vet har sammenheng med arbeidsrelatert fravær, og ut fra det planlegges og iverksettes tiltak i samarbeid med leder og de ansatte.

Tabell 26 – Nøkkeltall sykefravær 2018 og 2019

Nøkkeltall			
	Korttidsfravær	Langtidsfravær	Totalt fravær
2018	2,4 %	6,2 %	8,6 %
2019	2,0 %	7,7 %	9,7 %
Endring	- 0,4 %	+ 1,5 %	+ 1,1 %

Figur 29 – Utvikling sykefravær 9/2018 vs. 9/2019

5.2 Oppvekst og kultur

Samhandlingsområdet oppvekst og kultur leverer tjenester i aldersgruppen fra før fødsel til livets slutt, men med hovedvekt av tjenestetilbud i aldersgruppen 0–18 år. Tjenestetilbudet varierer fra opplæring i barnehage, grunnskole, kulturskole og voksenopplæring til foreldrestøtte, barnefysioterapi, forebyggende helsetjenester og bosetting av flyktninger.

Samhandlingsområdet har i løpet av 2019 omorganisert fra fire til tre enheter, med tilsvarende reduksjon i antall enhetsledere. Enhet barn og familie bestod tidligere av avdelingene barnevernet, familiesenteret, PPT og flyktningkontoret. De tre første avdelingene er slått sammen med enhet barnehage under enhetsleder Tom Erik Holteng. I samme prosess er avdeling flyktningkontoret flyttet under enhet skole hvor også avdeling voksenopplæring er organisert. Det betyr at grunnskole, voksenopplæring og flyktningkontor ligger i samme enhet under enhetsleder Inger-Lise Busch Hansen.

Avdelingene voksenopplæringen og flyktningkontoret vil fra 01.01.2020 slås sammen til en felles avdeling under samme avdelingsleder. Avdelingene skifter navn til integreringsavdelingen og samlokaliseres i gamle Hauan skole. Enhet kultur/idrett med enhetsleder Ketil Hugaas fremstår uforandret gjennom 2019.

Driftsåret 2019 har vært preget av nye og relativt store endringer for deler av samhandlingsområdet. De største endringene knytter seg til området skole, hvor nytt skolebygg i Valnesfjord er tatt i bruk fra 01.01.2019, og den gamle skolen er delvis revet. Unntaket er den nyeste delen av gammel-skolen som i dag brukes til alternativ barnehageavdeling. Erikstad og Hauan skole er lagt ned fra og med 01.08.2019, og elevene er flyttet til henholdsvis Vestmyra og Finneid skole. Etter omorganiseringen har Vestmyra ca. 665 elever (dimensjonert for 675) og Finneid skole ca. 115 elever (dimensjonert for 165 / to paralleller per trinn). På Finneid skole er etter sammenslåingen med elevene fra Hauan kun 5 av 8 klasserom i bruk i dag, og det er bare førsteklassen som er så mange at de må deles i to paralleller.

Nedleggelsen av Hauan skole og Erikstad skole med totalt 8 klasser samlet, har gjort det mulig å redusere med to enheter/bygg og til sammen 6 klasser for kommunen som helhet. Dermed har enhet skole vært i stand til å redusere ressursbruk som forutsatt i budsjett 2019 og enhetskostnaden per elev går ned. Besparelsen gir 5/12-delers effekt i 2019 og utgjør ca. 6,5 mill. kr. I 2020 slår årseffekten på ca. 15 mill. kr inn i sin helhet. Elevtallsutviklingen i Fauske tilsier etter prognoser fra SSB fortsatt reduksjon med ca. 40 elever til, før den stabiliserer seg på et nivå rett i underkant av 1000 elever. Dette får løpende betydning for den ressurstilgangen skole må forholde seg til gjennom rammeoverføring fra staten, og det foreslås ytterligere reduksjoner i antall årsverk for budsjett 2020.

Enhet barnehage har som tidligere nevnt vært gjennom en sammenslåing med enhet barn og familie. På Erikstad er endelig barnehagedrift i brakkeriggen historie, og de to avdelingene er flyttet inn i nye, tidsriktige lokaler i gamle Erikstad skole sammen med en avdeling fra Vestmyra barnehage hvit. Prosessen med å gjøre klar de ledige arealene på Erikstad til de gjenværende 2–3 avdelingene på Vestmyra barnehage hvit er ikke kommet i gang enda, men vil starte opp tidlig i 2020.

I Valnesfjord jobbes det fortsatt med klargjøring av kjeller i barnehagen til ny avdeling, og foreløpig brukes den gjenværende delen av gammel-skolen til drift av en avdeling. Dette er en midlertidig løsning og det forventes innflytting medio 2020.

GATA 19 ble en veldig flott oppfølger av GATA 18, både i forhold til aktivitet, omsetning og ikke minst værmessig. Festivalen har på kort tid vokst og etablert et godt merkevarenavn, og jobbingen med GATA 20 er allerede godt i gang. Kommunen har både i 2018 og i 2019 bidratt med midler fra næringsfondet for å lønne en stilling som festivalleder, og foreslår samme løsning for 2020. Fra 2021 eller senest 2022 bør stiftelsen som er ansvarlig for festivalen være i stand til å drifte festivalen videre uten kommunens økonomiske bidrag.

Enhet kultur/idrett har stor virksomhet gjennom året knyttet til kulturskole, bibliotek, kino, ungdomsklubb, offentlige bad og andre kommunale arrangement. Musikalen «Grease» er blant annet innøvd og fremført i kinosalen i løpet av året som et samarbeidsprosjekt med ungdomsskolene i Fauske, og i 2020 står musikalprosjektet «Ulven» for tur.

Kommunedelplan for idrett og friluftsliv skal rulleres i 2020 og det jobbes med realisering av en kommunal kulturplan. Enhet kultur og idrett har også ansvar for drift og vedlikehold av diverse idrettsanlegg i kommunen, og utleie av timer i disse samt samarbeid med lag og foreninger som bruker- og interesseorganisasjoner. Det ligger til enheten ansvar for søknader om tippemidler og forskuttering av midler til anlegg. Stilling som idrettskonsulent har stått vakant de 2 siste årene og det merkes etter hvert særlig på anleggssiden. Planlegging av vedlikehold og utbygging av slitt materiell ivaretas ikke på en slik måte at forfallet ikke blir økende, og vi ser det f.eks. på Fauske stadion og tilstanden på kunstgresset der. Kunstgressbanen på stadion er et av de områdene med størst aktivitet av barn, unge og voksne gjennom hele sommerhalvåret, og kunstgressdekket er i dag helt nedslitt og modent for bytting.

Lysverkgården ble i 2017 kjøpt til etablering av Familiens hus, og prosessen med ombygging og innflytting for de tre avdelingene barnevern, PPT og Fauske Familiesenter har pågått siden da. Prosessen har dessverre tatt lengre tid enn planlagt, men det ser ut til at den kan ferdigstilles i slutten av 2020.

Kommunen bosetter fortsatt et lavt antall flyktninger sett i forhold til toppårene 2016 og 2017. For inneværende år skal det bosettes 10 flyktninger, og selv om det per dags dato ikke er gjennomført fullt ut, forventer kommunen at det skjer før året er omme. Som tidligere nevnt slås voksenopplæringen og flyktningkontoret sammen fra og med 01.01.2020 og kommunen tilpasser ressursbruk i enda større grad til nåværende bosettingstall.

Samhandlingsområdet har over flere år jobbet etter kommunestyrets vedtatte strategi om «fra leid til eid». Altså avslutte kontraktsforhold med private og relokalisere tjenestene i kommunalt eide bygg. I 2019 har denne jobben fortsatt ved at kommunen har sagt opp leievatle om brakkerigg på Erikstad barnehage og voksenopplæringen er flyttet fra leide lokaler i Henriksenbygget på Søbbesva og inn i gamle Hauan skole. PPT har i samme periode flyttet ut av leide kontorer i Edwardsengården og inn i kommunens administrasjonsbygg/rådhus i påvente av ferdigstillelse av Familiens hus. I løpet av 2020 vil prosessen så godt som slutføres ved at barnevernet og familiesenteret sier opp sine leiekontrakter og flytter til Lysverkgården sammen med PP-tjenesten. For samhandlingsområdet sin del vil det da bare gjenstå leieavtale knyttet til kulturskolens drift. Kulturskolen ble i kommunestyresak 032/19 vedtatt

bygd inn i et nytt kulturhus, og vedtaket tilsier at skolen fortsetter sin virksomhet i dagens leide lokaler i påvente av dette.

Gjennom prosess med omlegging av skolestruktur er de største strukturendringer for samhandlingsområdet gjennomført. Sammenslåing av voksenpedagogisk avdeling og flyktningkontor til en felles integreringsenhet, og generell reduksjon fra fire til tre enheter for området er en del av samme prosess for effektivisering og rasjonalisering av driften. Mange av avdelingene i området har vært i løpende omorganiseringsprosesser de siste årene, noe som er krevende for både ledere, ansatte og brukere av tjenestene. I budsjettforslaget for 2020 stilles det ytterligere krav til effektivisering og redusert drift. Med de store strukturendringene som allerede er gjennomført betyr det at mange av forslagene må knyttes opp mot ytterligere reduksjon i årsverk, og spesielt i forhold til ikke-lovpålagte tjenester.

Utfordringer og tiltak for den enkelte enhet beskrives nærmere i det videre dokumentet.

Budsjett 2020

Tabell 27 – Budsjett 2020–2023 for Felles oppvekst og kultur (i kr)

		ØKONOMIPLAN 2020-2023				Budsjett 2019	Regnskap 2018
		Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023		
Felles oppvekst kultur	Inntekt	0	0	0	0	0	-4 295
	Utgift	1 111 864	1 111 864	1 111 864	1 111 864	1 144 814	1 127 087
	Netto	1 111 864	1 111 864	1 111 864	1 111 864	1 144 814	1 122 792

Området består av poster som er sektorovergripende.

5.2.1 Tiltak

Tabell 28 – Tiltak per enhet for samhandlingsområde Oppvekst og kultur (i kr)

Tiltak	2020	2021	2022	2023
Skole				
Vakanse Newtonlærer 8 mnd.	-400 000			
Reduksjon pedagog- og assistentstillinger 11,7 årsverk fra 01.08.2020	-2 625 000	-6 300 000	-6 300 000	-6 300 000
Økte inntekter/reduerte utgifter SFO (selvkostprinsipp)	-210 000	-500 000	-500 000	-500 000
Sum tiltak skole	-3 235 000	-6 800 000	-6 800 000	-6 800 000
Barnehager				
Vestmyra barnehage - nedleggelse avdeling	-300 000	-700 000	-700 000	-700 000
Valnesfjord barnehage - nedleggelse avdeling	-400 000	-900 000	-900 000	-900 000
Effekt av tiltak 1 og 2 i tilskudd private barnehager			-750 000	-1 650 000
Sum tiltak barnehage	-700 000	-1 600 000	-2 350 000	-3 250 000
Barn og familie				
Akuttberedskap (ressurs avsparring)	-130 000	-130 000	-130 000	-130 000
Permisjon 20 % saksbehandler (vakant)	-70 000			
Nedtrekk PP-tjenesten	-380 000	-540 000	-540 000	-540 000
Barnevern - redusert driftsutgift ved flytting til Familiens hus	-120 000	-500 000	-500 000	-500 000
Familiesenter - redusert driftsutgift ved flytting til Familiens hus	-220 000	-885 000	-885 000	-885 000
Sum tiltak barn og familie	-920 000	-2 055 000	-2 055 000	-2 055 000
Kultur og idrett				
Fauske kino - økte billettpriser	-180 000	-180 000	-180 000	-180 000
Fauske kulturskole - økte brukerbetaling	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
Fauskebadet - endret driftsmodell	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Fritak for husleie i idrettsanlegg for barn/unge fjernes	-350 000	-350 000	-350 000	-350 000
Fauske kino - endre driftsmodell	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
Bortfall av tilskudd til foreninger/festivaler og priser	-800 000	-500 000	-500 000	-400 000
Aktiv Sommer - kommunalt tilskudd fjernes	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Salten Kultursamarbeid	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Valnesfjord Bibliotek - redusert drift	-40 000	-50 000	-50 000	-50 000
Sulitjelma Bibliotek - redusert drift	-80 000	-100 000	-100 000	-100 000
Tilskudd til lysløyper	-120 000	-120 000	-120 000	-120 000
Kulturskolen - redusert tilbud - redusert bemanning	-410 000	-665 000	-665 000	-665 000
Sulitjelma bad - stenge	-540 000	-540 000	-540 000	-540 000
Sum tiltak kultur og idrett	-2 830 000	-2 815 000	-2 815 000	-2 715 000
Sum tiltak Oppvekst og kultur	-7 685 000	-13 270 000	-14 020 000	-14 820 000

5.2.2 Skole

Ansvarsområde

Skolens samfunnsmandat legger vekt på at opplæringen skal gi alle barn og unge kunnskaper, holdninger og verdier som gjør dem i stand til å mestre sitt eget liv og delta i arbeids- og samfunnslivet. Opplæringen skal fremme utvikling av elevenes kunnskaper og ferdigheter, samtidig som det tas hensyn til deres ulike forutsetninger og behov. Alle elever skal ha like muligheter til å utvikle sine evner og talenter. Tilpasset opplæring innenfor fellesskapet skal være grunnleggende. I tillegg til kunnskaper, ferdigheter og kompetanser skal skolen bidra til at elevene utvikler holdninger og verdier.

Elevtallet i kommunen har gått ned de siste årene, og høsten 2019 ble skolestrukturen endret. Grunnskolesektoren i Fauske består nå av 4 grunnskoler fordelt på tre 1.–10.-skoler og en 1.–4.-skole.

Tabell 29 – Elevtall Fauske kommune 2015–2020

Skoleår	2015-16	2016-17	2017-18	2018-19	2019-20
Fauske	1080	1076	1041	1042	1014
<i>Erikstad skole</i>	140	66	59	52	
<i>Hauan skole</i>	84	60	61	57	
Finneid skole	161	79	62	55	114
Sulitjelma skole	40	64	39	41	42
Valnesfjord skole	194	200	193	189	191
Vestmyra skole	461	607	627	648	667

I tråd med vedtatte strategiplan arbeides det systematisk med å utvikle innholdet i skolene i Fauske. Gjennom nettverk på tvers av skolene, avsatt utviklingstid ved den enkelte skole og utvikling av kollektive prosesser innenfor de 3 fokusområdene i strategiplanen er det overordnede målet å forbedre elevenes læringsutbytte, og sikre et godt, trygt og inkluderende skolemiljø. Det er fastsatt tre sektormål for grunnopplæringen (Stortingsmelding 21) og disse må også sees i sammenheng med vedtatte strategiplan.

- Elevene skal ha et godt og inkluderende læringsmiljø.
- Elevene skal mestre grunnleggende ferdigheter og ha god faglig kompetanse.
- Flere elever og læringer skal gjennomføre videregående opplæring.

Fauske kommune har hatt bistand fra Utdanningsdirektoratet gjennom veilederkorpset for å utvikle Fauskeskolen i tråd med vårt samfunnsmandat, sektormålene og vedtatte strategiplan i perioden januar 2018–desember 2019. Det er opprettet nettverk på tvers av skolene innenfor satsingsområdene lesing og digital kompetanse. I tillegg er det opprettet nettverk bestående av plangruppene ved de ulike skolene. Det er lagd en plan for innføring av læringsbrett for elever fra 1.–7.trinn, som læringsstøttende tiltak og utvikling av elevenes digitale ferdigheter. Målsettingen er et læringsbrett per elev på disse årstrinnene fra høsten 2020.

Skolene er opptatt av gode overganger mellom barnehage, skole og videregående. Gode overganger handler om å legge til rette for et helhetlig opplæringsløp som ivaretar barnets behov, ser og utvikler elevens potensial. Læringspotensialet hos den enkelte skal ivaretas, støttes og utvikles gjennom hele løpet. Det jobbes kontinuerlig på den enkelte skole med å utvikle hjem-skolesamarbeidet til beste for elevene, i tillegg til at Fauske kommune har et aktivt KFU. Skole-hjemsamarbeid er en sentral del av det å jobbe godt med elevene, og en positiv og støttende skolekultur vil føre til at både elever og foreldre opplever at de blir respektert og tatt på alvor i skolen.

Utfordringer i 2020 og fremover

Det er utfordringer innenfor flere områder knyttet til skolesektoren i årene som kommer, der de mest betydningsfulle utfordringene er beskrevet under.

Elevtallsutvikling – demografi og ressursbruk

Fra skoleåret 2007/08 er elevtallet redusert fra 1353 elever til dagens 1014 elever. Fremskrevet prognose fra SSB viser en ytterligere nedgang i årene som kommer før elevtallet stabiliserer seg på rundt 970 elever. Skolens drift må tilpasses elevtallet og kommunens økonomiske situasjon.

Det er gjort strukturelle grep gjennom endring av skolestrukturen. En følge er redusert ressursbruk i skolen med 21 årsverk fra skoleåret 2018/19 til skoleåret 2019/20. Et grep som bidrar til at driftsutgiftene per elev reduseres.

Rammeoverføring fra staten knyttet til aldersgruppen 6–15 år er ment å dekke kommunens utgifter koblet til lovpålagte tjenester for denne aldersgruppen. Den største utgiften er knyttet til skole og SFO, i tillegg kommer barnevern, skolehelsetjeneste mv. Ressursbruken per elev i Fauskeskolen ligger fortsatt noe over gjennomsnittet sammenlignet med landet for øvrig, på samme tid ser man at ved endring av struktur nærmer kommunen seg nivået sammenlignet med Nordland fylke. Kommunens økonomiske situasjon tilsier at man likevel må ytterligere redusere ressursbruken per elev for å optimalisere driften av skole og nærme seg gjennomsnitt for resten av landet. En optimalisering av driften innebærer nedgang i antall årsverk knyttet til skole.

Ved fordeling av ressurser til skole ble det skoleåret 2019/20 tatt i bruk ny ressursfordelingsmodell. Modellen synliggjør ressurser til styrking, og øvrige sentralt fremforhandlede ressurser. Rådmann har sett på konsekvensene av å imøtekomme ytterligere behov for nedtrekk i skolesektoren opp mot faglig forsvarlighet og normkrav. I forbindelse med endring av skolestrukturen i sentrum ble det innført kretsgrenser i kommunen, som definerer hvilken skole eleven søker til ut fra bosted.

Sulitjelma skole er fådelt der elevtallet ligger på rundt +/- 40 elever i årene som kommer, med en svak nedgang over noen år, før det igjen stabiliserer seg mellom 35–40 elever. Kommunes økonomiske situasjon gir utfordringer i forhold til ressurser også ved Sulitjelma skole. Det har derfor blitt vurdert om det skal sees på flytting av ungdomstrinnet i Sulitjelma til Fauske og Vestmyra skole. En flytting av u-trinnet kan få samfunnsmessige konsekvenser for lokalsamfunnet, det må også veies opp mot elevens læring, både faglig og sosialt, samt kommunens økonomi. Rådmann foreslår ikke å flytte u-trinnet i denne omgang. Prognostiserte elevtall tilsier at det må vurderes på sikt. Slik elevtallet på Vestmyra er per i dag, vil en samlokalisering være mulig uten at det fører til økt klassedeling på Vestmyra.

Kompetansekrav i skolen

Fauske kommune har fortsatt lærere som ikke oppfyller kompetansekravene etter 2025. Tabell 27 viser antall lærere som ikke oppfyller kompetansekravene ifølge GSI skoleåret 19/20.

Tabell 30 – Antall lærere som ikke oppfyller kompetansekravene

	Antall lærere 1.–7.trinn med færre enn 30 studiepoeng	Antall lærere 8.–10.trinn med færre enn 60 studiepoeng
Norsk	12	9
Engelsk	22	6
Matematikk	25	12

I tillegg skal lærer på 8.–10.trinn ha minst 30 studiepoeng i øvrige fag som de underviser i.

Kunnskapsdepartementet startet i 2017 innføring av en ny desentralisert ordning for kompetanseutvikling i skolen. Bruk av statlige midler skal bygge opp under kommunenes ansvar for kvalitetsutvikling, og stimulere til langsiktig samarbeid mellom kommunene og lærerutdanningene. Midlene skal brukes til tiltak som bidrar til at kommunene oppnår sektormålene for grunnopplæringen. Fauske kommune satser mye på å kvalifisere dagens ansatte til de nye kompetansekravene i skole. I tillegg satses det også på rektorutdanning av ledere og mellomledere i skolen. Fremtidige utfordringer er både oppfyllelse av kompetansekravene for lærere, på samme tid som skoleorganisasjonen må vurdere fremtidig organisering av skoletilbudet når allmennlæreren erstattes av faglæreren.

Tidlig innsats og gruppestørrelse 2

Fra august 2018 ble det innført en lærertetthetsnorm i den norske skolen. Lærertetthetsnormen skal være en norm for forholdstallet mellom lærere og elever i ordinær undervisning (gruppestørrelse 2). Gruppestørrelse 2 er en indikator som viser antall elever per lærer i ordinær undervisning, hvor ressurser til spesialundervisning og undervisning i særskilt norsk ikke regnes med. Normen sier noe om forholdet mellom antall elever og lærere i en gjennomsnittlig undervisningssituasjon og skolens ressursbruk på hovedtrinnene sees i sammenheng. Fauske kommune har tidligere mottatt ekstra finansiering fra staten knyttet til øremerkede midler til tidlig innsats. Disse midlene sees nå i forhold til oppfylling av lærernormen. Fauske kommune oppfyller allerede normen, og det forventes dermed ikke videre finansiering fra staten. Det er tatt hensyn til reduksjon i overføringene i konsekvensjustert budsjett.

Tabell 31 – Oversikt over gruppestørrelse 2 i Fauske sammenlignet med Nordland og landet for øvrig

Navn	År	Gruppestørrelse 2 1.-4. trinn	Gruppestørrelse 2 5.-7. trinn	Gruppestørrelse 2 8.-10. trinn
Hele landet	2018-19	14,71	16,60	18,15
	2019-20	14,04	16,51	17,89
Nordland	2018-19	12,67	13,87	15,01
	2019-20	12,66	14,43	14,91
Fauske	2018-19	9,01	12,70	14,00
	2019-20	11,19	12,52	15,37

I august 2018 ble det vedtatt endring i opplæringsloven § 1-4. Endringene innebærer blant annet at skolene skal sørge for at elever på 1. til 4. årstrinn som står i fare for å bli hengende etter i lesing, skriving eller regning, raskt skal få tilbud om intensiv opplæring. En forutsetning for at kravet om rask og egnet intensiv opplæring skal fungere etter intensjonen, er at skolene har tilstrekkelige ressurser tilgjengelig. Skolene må ha nødvendig kompetanse og nødvendige lærerressurser for å kunne oppfylle lovens krav. Det er utarbeidet prosedyre i skolene for å avdekke og følge opp elever som står i fare for å bli hengende etter.

Spesialundervisning og helsehjelp i skolen

GSI tall viser at antall elever som mottar spesialpedagogisk hjelp er redusert, på samme tid melder skolene om økende behov for helsehjelp i skolen. Det er elever som trenger én til én oppfølging, tilsyn,

pleie og stell i tillegg til tilrettelagt undervisning og spesialpedagogisk hjelp. Det har derfor vært utfordrende å begrense ressursen knyttet til spesialpedagogisk og én til én oppfølging.

Tabell 32 – Andel elever med enkeltvedtak sammenlignet med landet for øvrig

Navn	År	1-4. trinn	5-7. trinn	8-10. trinn	totalt
Hele landet	2019-20	5,03	9,08	9,77	7,7
	2018-19	5,22	9,24	9,91	7,8
Fauske	2019-20	2,45	7,48	5,54	5,0
	2018-19	5,45	9,81	9,09	8,0

IKT i skolen

Et av våre satsningsområder i strategiplan er digital kompetanse, både hos ansatte i skolen og blant elevene. IKT i skolen er mer enn digitale læremidler, og digital kompetanse i skolesammenheng krever en profesjonell og planlagt tilnærming. Det handler om bruk av digitale verktøy og tilgang til digitale ressurser i tillegg til at infrastrukturen må være på plass. Teknologien utvikles og nye programvarer tilbys ofte fortere enn skolene klarer å følge opp. Det kreves derfor at skolene har menneskelige ressurser til å sette seg inn i og henge med på utviklingen, for å hele tiden kunne velge det som blir best for elevenes læring. Det kreves årlige investeringer for å ha oppdatert digitalt utstyr på plass i skolen. For 2020 kreves det fornying av PC-parken for både ansatte og elever, i tillegg til innkjøp av læringsbrett til 2. årstrinn. Investering knyttet til læringsbrett og fornying av PC-parken er lagt inn i kommunens investeringsplan for 2020.

Fagfornyelsen

Høsten 2020 innføres nye fagplaner i grunnskolen i tillegg til at skolene står overfor krav og forventninger til måloppnåelse, resultatmessige forbedringer og redusert ressursbruk. Et samfunn i endring krever også en skole som fornyer seg. Fornyning av fagene i skolen skal gi elevene mer dybdelæring og bedre forståelse. Dannelsesoppdraget vil også få en tydeligere plass i skolehverdagen. Dette skal være et langsiktig fornyelsesarbeid som bygger videre på Kunnskapsløftet, og på den måten også sikre kontinuitet for både lærere og elever. Lærerne på den enkelte skole utgjør et profesjonsfelleskap som skal bidra til å lage felles standarder og utvikle profesjonelle normer som skal ivareta skolens brede mandat. Rektorene i skolen har og får sentrale roller i utviklingsarbeid og det er avgjørende at både skoleeiere og skoleledere får nødvendig analysekompetanse, og kompetanse i å lede endrings- og utviklingsarbeid. Det er viktig at skoleeiere har kompetanse og kapasitet til å støtte sine skoleledere, og at det er støttestrukturer tilgjengelig for den enkelte skole som sikrer at skolene kan lykkes i endringsarbeidet.

Samarbeid om økt gjennomføring

Fauske kommune samarbeider med videregående skole for å sikre overganger, spesielt for elever som står i fare for å falle utenfor et ordinært opplæringsløp. Videregående skole har et tilbud til elever som ikke finner seg til rette i det ordinære opplæringsstilbudet.

Fauske kommune ser også et behov for et eget tilbud knyttet til alternativ grunnskole. Det foreligger vedtak fra K-sak 23/19 om opprettelse av alternativt grunnskoletilbud fra skoleåret 2020/21. Rådmannen finner ikke å kunne prioritere dette i budsjett 2020.

Rammer drift av Newtonrommet

Driften av Newtonrommet, bortsett fra lærerressursen, har vært basert på eksterne sponsormidler fra næringslivet på Fauske. Disse midlene har vært satt av i fond, forvaltet av RKK. Regnskapet viser at disse midlene nå er brukt opp, og det har vært utfordrende å få inn nye eksterne midler til drift av rommet. Et Newtonrom krever oppdatert utstyr, og det er en del materiell som må kjøpes inn for å gi elevene et godt tilbud, det gjelder både PC-er som benyttes, forbruksmateriell til modulene, fornying av modulene og øvrig inventar og utstyr. Skal Fauske kommune fortsatt gi et Newtontilbud må det legges inn økonomiske rammer knyttet til driften samt utgifter til skyss for å frakte elevene til og fra Newtonrommet.

Dette vil vi oppnå i 2020

- Følge opp vedtatte strategiplan for skole.
- Forbedre resultatene knyttet opp til kartleggingsprøver og nasjonale prøver gjennom større fokus på tiltak etter kartlegging.
- Utvikle lesenettverket på tvers av grunnskolene for å heve læringseffekten i lesing.
- Fortsette innføringen av fagfornyelsen i tråd med føringer fra Utdanningsdirektoratet.
- Utvikle innholdet på foreldremøter som en relasjonsbyggende og foreldrestøttene arena.

Tiltak i budsjett 2020

- SFO:
Det er lagt inn en økning av SFO-satsene i betalingsregulativet på 3,5 % fra august 2020. Fauske kommune har over år hatt lavere kostpris for SFO enn mange andre kommuner, derfor er økningen noe høyere enn konsumprisindeksen. Kommunene mottar ikke rammeoverføringer til drift av SFO selv om kommunene har en lovpålagt plikt til å tilby skolefritidsordning, jf. opplæringsloven § 13-7. Kostpris for SFO-plass bør tilstrebes prinsippet om selvfinansiering. SFO satsene i Fauske ble endret høsten 2019, og gir en større mulighet for tydeligere ressursstyring av voksentettheten i SFO.
- Nedtrekk årsverk skole:
Det er utarbeidet ny ressursfordelingsmodell fra skoleåret 2019/20. Den innebærer at skolene i større grad en tidligere får tildelt ressurser basert på elevtall, og den synliggjør også hvor ressursene brukes ved den enkelte skole. Modellen inneholder faktorer som kan justeres og påvirker således den totale ressurstildelingen. Nedtrekk i ressurser til skole må sees i sammenheng med gjeldende normkrav og faglig forsvarlighet. Reduksjon av personale i skole, både pedagogisk personale og øvrige ansatte kan føre til oppsigelser.

- Vakanse Newton-tilbudet:
Fauske kommune har i dag et Newtonrom med 100 % ressurslærer knyttet til tilbudet. Ressurslærer skal ut i permisjon fra 01.01.2020–01.10.2020. Tilbudet holdes vakant i permisjonstiden.
- Investering IKT skole:
Det er laget en rulleringsplan i skole for utbytting og oppgradering av IT-utstyr, i hovedsak knyttet til fornying av PC-parken til både lærere og elever. Dette krever årlige investeringer på kr 1 mill. kr for å holde tritt med utviklingen og de årlige oppgraderingsbehovene.

Budsjett 2020

Tabell 33 – Budsjett 2020–2023 for enhet Skole (i kr)

		ØKONOMIPLAN 2020-2023				Budsjett 2019	Regnskap 2018
		Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023		
Skoler	Inntekt	-13 788 462	-14 080 129	-14 080 129	-14 080 129	-15 987 967	-28 082 935
	Utgift	130 189 552	126 901 640	126 901 640	126 901 640	137 737 486	146 929 033
	Netto	116 401 090	112 821 511	112 821 511	112 821 511	121 749 519	118 846 098

5.2.3 Integrering

Ansvarsområde

Fauske kommune bosetter årlig flyktninger som deltar i kommunens introduksjonsprogram. Voksenopplæringen tilbyr opplæring i norsk og samfunnskunnskap og gis til flyktninger og innvandrere som har oppholdstillatelse. Opplæringen er i henhold til opplæringsloven og gjeldende læreplan. Elevtallet ved voksenopplæringen har gått ned, og det er nå 34 elever ved skolen fordelt på 3 klasser. Det er en Alfa klasse (de som ikke kan lese og skrive fra før), i tillegg til 2 nivådelte klasser. Fra januar 2020 reduseres tilbudet med ytterligere én klasse med bakgrunn i nedgang i elevmassen.

Fauske kommune er pliktig til å gi grunnskoleopplæring til de som er over opplæringspliktig alder, og har rett til slik opplæring jf. opplæringslovens § 4A-1. For skoleåret 2019/2020 kjøpes tilbudet fra Bodø kommune for 4 elever. En opprettelse av tilbud i egen kommune for 4 elever er verken faglig eller økonomisk forsvarlig.

Flyktningkontoret koordinerer kommunens arbeid med bosetting av flyktninger, og arbeider for integrering og likestilling. Flyktningkontoret skal gi hjelp og veiledning til den enkelte flyktning slik at hun/han raskest mulig blir selvhjulp og en aktiv deltaker i lokalsamfunnet. Hovedoppgaven for flyktningkontoret er å bosette de flyktningene som får tildelt plassering i kommunen, støtte dem gjennom introduksjonsprogrammet og deretter overgang til skole og/eller lønnet arbeid.

Tabell 34 – Oversikt over bosettinger de siste 5 årene

Bosettingsår	2016	2017	2018	2019	2020
Antall	46	46	15	10	0 (15)

Utfordringer i 2020 og fremover

Voksenopplæringen

Nedgang i elevtallet har ført til en gradvis reduksjon av tjenesten. Fra at kommunen hadde 6 ulike klasser skoleåret 2017/18 har vi høsten 2019 3 klasser, som vil bli ytterligere redusert til 2 klasser i 2020. Nedgang i elevtallet og antall grupper gjør det utfordrende å differensiere gruppene ut fra nivå og tidligere skolegang. På samme tid er det nødvendig å redusere tjenestenivået når elevtallet går ned, og tilskuddet for å gi norsk og samfunnsfagopplæring reduseres. Slik det ser ut per i dag vil det være mer lønnsomt for Fauske kommune å fortsatt kjøpe grunnskoleplass for voksne av Bodø kommune, for de som har denne rettigheten. Det vil gi en utgift per skoleplass for kommunen, på samme tid vil opprettelse av et eget grunnskoletilbud for voksne være enda mer utgiftsdrivende.

Kunnskapsdepartementet har sendt ut forslag til å oppheve introduksjonsloven og erstatte den med lov om integrering (integreringsloven) og forslag til endringer i lov om norsk statsborgerskap (statsborgerloven) på offentlig høring. Dersom endringene blir vedtatt vil det få betydning for tilbudet som gis i Fauske kommune. De endringer som får størst betydning er listet opp;

- Styrke norskopplæringen ved å endre fra å ha et krav om *antall gjennomførte timer* til krav om et visst *minimumsnivå i norsk*.
- Lovfeste fylkeskommunens ansvar og tydeliggjøre kommunens ansvar på integreringsfeltet. Nedre aldersgrense for opplæring i norsk og samfunnskunnskap settes til 18 år. Personer under 18 år har rett til grunnskole eller videregående opplæring. Departementet ser det som hensiktsmessig at 16- og 17-åringer deltar i opplæring etter opplæringsloven.
- Bedre individuell tilpasning og ulik lengde på introprogrammet avhengig av tidligere utdanning og kompetanse (fra minst 4 mnd. opptil 4 år).
- Minstekrav til innhold i introprogram: Opplæring i norsk og samfunnskunnskap, livsmestring, obligatorisk foreldreveiledning (for deltakere med barn) og arbeids- og utdanningsrettede tiltak.
- Kompetansekrav for lærere som underviser i norsk etter integreringsloven (minimum 30 studiepoeng i faget norsk som andrespråk).

Flyktningkontoret

Driftssituasjonen på enheten er utfordrende, med sviktende inntekter på bosetting av flyktninger. Samtidig bærer kommunen med seg en stor bosetting i 2015 og 2016 som fortsatt er en del av porteføljen og oppfølgingen til kontoret. Anmodning om bosetting i 2020 er på 15 personer, på samme

tid innstiller rådmann på 10. Det henger sammen med kommunens økonomiske situasjon, der man er nødt til å nedskalere alle ikke lovpålagte tjenester inntil økonomien igjen gir rom for oppjustering av tjenestetilbudet.

Avdelingen drar med seg en boligportefølje som det er inngått langsiktige leiekontrakter på. Flere av disse er ikke i bruk ettersom brukerne etter hvert har funnet private utleiere, på samme tid må husleieutgiftene dekkes av tjenesten. En del av inngåtte leieavtaler avvikles i 2019, det er likevel fortsatt langvarige leiekontrakter som kommunen har forpliktelser til.

Tiltak i budsjett 2020

Det er allerede gjennomført flere tiltak knyttet til reduksjon av tjenestenivået ved voksenopplæringen og flyktningkontoret. Voksenopplæringen flyttet høsten 2019 fra leide lokaler i Henriksenbygget på Søbbesva til ledige lokaler ved Hauan skole, noe som har bidratt til reduksjon i kommunens leiekostnader. Det er foretatt en administrativ omorganisering av tjenesten der flyktningkontoret blir underlagt rektor for voksenopplæringen og samlokaliseres i Hauan fra 01.01.2020. På samme tid er det redusert med 100 % programrådgiver fra samme dato, samt reduksjon med 100 % merkantil funksjon knyttet til tjenesten. Det er også foretatt en nedskalering av antall klasser ved voksenopplæringen, og fra 01.01.2020 gjenstår det 2 klasser ved tjenesten. Det vil føre til overtallighet av pedagogisk personale, og må sees i sammenheng med reduksjon i ressurstildeling grunnskole. Den totale reduksjon i pedagogisk ressurs på begge områdene kan gjøre det nødvendig med oppsigelser.

I løpet av 2020 vil det være nødvendig å se på ytterligere reduksjon i tjenestenivået knyttet til flyktningtjenesten.

- Vakanse i stilling flyktningkontoret

En av programrådgiverne er ute i permisjon, og stillingen settes vakant inntil permisjon utløper i juni 2020.

- Voksenopplæringen

Reduksjon i pedagogisk personale som følge av reduksjon i antall klasser/grupper fra 3 til 2.

Budsjett 2020

Tabell 35 – Budsjett 2020–2023 for enhet Integrering (i kr)

		ØKONOMIPLAN 2020-2023				Budsjett 2019	Regnskap 2018
		Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023		
Integrering	Inntekt	-5 326 914	-5 326 914	-5 326 914	-5 326 914	-5 573 268	-6 793 553
	Utgift	21 697 984	21 697 984	21 697 984	21 697 984	25 234 178	29 376 237
	Netto	16 371 070	16 371 070	16 371 070	16 371 070	19 660 910	22 582 684

5.2.4 Barnehage

Ansvarsområde

Kommunen er lokal barnehagemyndighet og er ansvarlig for veiledning av barnehagene, og skal også påse at barnehagene drives i samsvar med gjeldende regelverk. Barnehagens innhold styres gjennom lov og rammeplan for barnehager. Kommunen har et overordnet ansvar for å sikre at barna får et godt pedagogisk og trygt barnehagetilbud, samt å skape barnehager med god kvalitet. Kommunen skal også oppfylle retten til barnehageplass, noe som innebærer at alle barn som fyller ett år innen utgangen av november i opptaksåret, og som søker om plass ved hovedopptaket, har rett til barnehageplass. Som barnehagemyndighet skal man også sikre at barn under skolepliktig alder, som har rett til spesialpedagogisk hjelp, får den hjelpen de har krav på uavhengig av om de går i barnehage.

Ved siden av å være barnehagemyndighet er kommunen også barnehageeier for de fem kommunale barnehagene. Barnehageeieren har det overordnede ansvaret for at barnehagen drives i samsvar med gjeldende lover og regelverk. Et kompetent pedagogisk personale er en forutsetning for et barnehagetilbud av god kvalitet. Det forutsettes derfor at barnehageeieren vektlegger de ansattes faglige og pedagogiske vurderinger i sin styring.

Utfordringer i 2020 og fremover

Ny rammeplan og kvalitetsarbeid

Ny rammeplan for barnehagene trådte i kraft fra 1. august 2017. Bakgrunnen for at ny rammeplan er vedtatt er ønsket om et mangfoldig, men likeverdig barnehagetilbud av høy kvalitet. Det er også sett behov for et tydeligere styringsdokument og at ny kunnskap om barn, barnehager og samfunnet for øvrig skal sette sitt preg på barnehagene. Samtidig skal barnehagene ivareta den nordiske barnehagetradisjonen og et helhetlig syn på barns utvikling.

Målet med ny rammeplan er å heve kvaliteten i barnehagene. Arbeidet med innføring av ny rammeplan er godt i gang i alle barnehagene i kommunen, og arbeidet vil pågå over de neste årene før en kan si at planen er implementert.

Endrings- og utviklingsarbeid er sammen med daglig drift forventet aktivitet i alle barnehager og på tvers av barnehager. Over de siste årene har barnehagene vært igjennom et omfattende utviklingsarbeid. Kommende år vil derfor være viktig for å implementere endringsledelse, ny rammeplan, samt sikre at det etableres gode rutiner for kvalitetsbarnehagen. Dette er et lederansvar og et ansvar for den enkelte medarbeider. I løpet av 2019 har de kommunale barnehagene fått en ny plan for inkluderende barnehagemiljø. Denne planen skal bidra til økt fokus på forebyggende arbeid og voksenrollen i barnas psykososiale miljø. I tillegg er det utarbeidet en egen opplæringsplan for nytilsatte som skal sikre at alle nye medarbeidere i barnehagene jobber etter de samme kjernekomponentene. Det er også utviklet et gjennomgripende system for kvalitetsarbeid fra enhetsledernivået, via styrer og ned til barnehagene. Hensikten med systemet er økt fokus på kvalitet i alle ledd i organisasjonen, samt redusere innslaget av tilfeldigheter.

Rekruttering og voksentetthet

Fra 1. august 2018 er kravet til den pedagogiske bemanningen skjerpet i forskrift om pedagogisk bemanning. Endringen innebærer at det stilles krav om at barnehagene har en pedagogisk bemanning som tilsvarer minimum én pedagogisk leder per syv barn under tre år og én pedagogisk leder per 14 barn over tre år (tidligere var kravet minimum én pedagogisk leder per 7–9 barn under tre år og én pedagogisk leder per 14–18 barn over tre år). For inneværende barnehageår mangler kommunen 8 pedagoger for å innfri kravene i normen. Det er gitt dispensasjon fra utdanningskravet i de aktuelle stillingene.

Stortinget har også vedtatt et minimumskrav til grunnbemanning (bemanningsnorm) for ordinære barnehager. Normen stiller krav om at barnehagene har en bemanning som tilsvarer minimum én voksen per tre barn under tre år og én voksen per seks barn over tre år. Normen ble innført 1. august 2018. Barnehagene har ett år på seg til å innfri kravet. Hvis barnehagen ikke innfrir kravet innen 1. august 2019 må barnehageeier søke om dispensasjon. Den vedtatte bemanningsnormen tilsvarer bemanningen i vedtektene for de kommunale barnehagene.

Kommunen må arbeide mer målrettet og systematisk for å sikre tilgangen på kompetent arbeidskraft. Konkurransen mellom kommunene blir stadig større, og da er det viktig å markedsføre seg som en god arbeidsgiver med attraktive jobber. Bedre lønnsbetingelser for ansettelse av pedagoger i barnehagene vil være et godt virkemiddel for å sikre tilgang på pedagoger, og er noe det bør jobbes mot i fremtiden. Videre vil det oppfordres til at egne ansatte tar videreutdanning som barnehagelærer. Kommunen kan søke om tilskudd for å dekke vikarutgifter ved videreutdanning og har gjort dette de siste 2 årene.

I 2020 er det planlagt en ny vinkling på det systematiske HMS-arbeidet. Barnehagene skal samarbeide med NAV Fauske, NAV Arbeidslivssenter og enhetsleder. I arbeidet vil også de lokale HMS-gruppene i hver barnehage involveres. Det blir 4 møtepunkt gjennom året på systemnivå, i tillegg til lokalt HMS-arbeid i den enkelte barnehage. Hensikten er tettere samarbeid mellom kommune og NAV og målet er trivsel, økt nærvær og redusert fravær.

Barnehagebyggene – kapasitet og tilgang på ledige plasser

Det er for tiden lite ledig kapasitet i barnehagene i Fauske kommune. Ved hovedopptaket i 2019 fikk alle med rett til plass, plass i barnehage. Etter hovedopptaket har det kommet nye søkere som ikke får plass. Ved flytting av Erikstad barnehage inn i Erikstad skole er det etablert 3 avdelinger. 2 småbarnsavdelinger og 1 storbarnsavdeling. Nye Erikstad barnehage vil ha avdelinger med kapasitet på 12 små og 24 store barn arealmessig. Arealkapasiteten utnyttes allerede fullstendig. Ved etablering av nye avdelinger/barnehager i fremtiden, vil det bygges med for en norm på 12/24 plasser med tanke på areal. Ved å utnytte ledig kapasitet etter nedleggelse av Erikstad skole vil Vestmyra barnehages avdelinger i hvitt bygg kunne flyttes til Erikstad.

Flere av de kommunale barnehagebyggene er slitt og har behov for betydelig oppgradering av inventar og leker. Dette kommer også frem av den årlige Foreldreundersøkelsen. Fremover må det vurderes flere strategiske strukturtiltak for å sikre synergieffekter og stordriftsfordeler med å etablere større enheter.

Målet skal være bedre fleksibilitet til å håndtere svingninger i etterspørselen etter barnehageplasser. Større enheter vil også være mer robuste med tanke på personalsituasjonen som vikarbruk ved sykefravær. På den annen side skal barnehagen til enhver til sikre at det enkelte barn ivaretas ut fra sine behov, og oppleve trygghet og omsorg i hverdagen.

Tabell 36 – Antall barn i barnehage fra 2013–2019, fordelt på kommunale og private barnehager

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kommunale barnehager	218	208	204	184	184	193	197
Små barn	71	66	69	66	58	71	75
Store barn	143	140	135	118	126	122	122
Andel små barn	33	32	34	36	32	37	38
Ikke kommunale barnehager	238	228	213	211	221	231	231
Små barn	67	79	79	70	83	95	96
Store barn	169	146	134	141	138	136	135
Andel små barn	28	35	37	33	38	41	41
Alle barnehager	456	436	417	395	405	424	428
Små barn	138	145	148	136	141	166	171
Store barn	312	286	269	259	264	258	257
Andel små barn	30	33	35	34	35	39	40
Andel kommunale barnehager	48	48	49	47	45	46	46
Ander private barnehager	52	52	51	53	55	54	54

Tabell 37 – Forventet utvikling i barnetall ut fra prognose SSB for Fauske kommune

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
0 år	86	86	87	88	89	89
1 år	88	88	90	90	90	92
2 år	101	90	91	92	92	93
3 år	100	102	92	92	93	93
4 år	81	101	103	93	94	94
5 år	84	83	102	105	94	94
6 år	106	85	84	103	105	95

Tilskudd til private barnehager

Kommunen skal yte tilskudd til private barnehager basert på gjennomsnittskostnadene knyttet til en kommunal barnehageplass. Dermed er det en direkte sammenheng mellom forbruk i kommunale barnehager og beregning av tilskudd. I tillegg mottar private barnehager et påslag på tilskuddssatsen på

4,3 % for administrasjon samt kapitaltilskudd per barnehageplass, basert på barnehagens byggeår og godkjenning.

Over de siste årene har utviklingen i barnetallet i kommunale og private barnehager medført økte utgifter til barn i private barnehager. Konsekvensen er at de budsjetterte tilskuddet har økt betydelig, selv om regnskapet til de kommunale barnehagene viser et mindreforbruk i samme periode.

Tiltak i budsjett 2020

- Nedleggelse av midlertidig avdeling på Vestmyra barnehage:
Kan medføre venteliste ved barnehageopptaket, men det er ledig kapasitet i sentrum.
- Nedleggelse avdeling i Valnesfjord barnehage:
Reduksjon i to fagarbeiderstillinger dersom kjeller ferdigstilles og en avdeling kan legges ned.

Tiltakene vil ha betydning for tilskudd private barnehager fra 2022.

Budsjett 2020

Tabell 38 – Budsjett 2020–2023 for enhet Barnehage (i kr)

		ØKONOMIPLAN 2020-2023				Budsjett 2019	Regnskap 2018
		Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023		
Barnehager	Inntekt	-13 929 412	-13 929 412	-13 929 412	-13 929 412	-10 549 123	-12 428 116
	Utgift	49 409 991	48 517 297	48 517 297	48 517 297	45 954 170	43 770 389
	Netto	35 480 579	34 587 885	34 587 885	34 587 885	35 405 047	31 342 273

5.2.5 Barn og familie

Ansvarsområde

Barne- og familieenheten består av tre avdelinger. Familiesenteret skal ivareta fysisk og psykisk helseoppfølging til gravide, barn og ungdom, deres familie og øvrige nettverk. Barneverntjenesten skal sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse eller utvikling, får rett hjelp til rett tid, og bidra til at barn og unge får en trygg oppvekst. PPT skal gi råd til elever, foreldre og skoler om opplæring, tilrettelegging og om håndtering av ulike utfordringer som kan vanskeliggjøre opplærings situasjonen.

Utfordringer i 2020 og årene fremover

Etablering av Familiens hus, med samlokalisering av barneverntjeneste, familiesenter og PPT, vil være hovedfokus i 2020. Målsetting med innflytting andre halvår 2020. Utgiftene er lagt inn i investeringsbudsjettet (fra leid til eid). På sikt vil dette gi bedre og mer samordnede tjenester.

PPT

Fauske er nå på landsgjennomsnitt i forhold til andel elever som mottar spesialundervisning. Systematisk jobbing fra 2014 og frem til i dag har ført til at saksbehandlingstid er redusert og ventelisten tjenesten opererte med tidligere ble avvirket. I 2019 er saksbehandlerressursen på normalt nivå igjen etter en periode med fravær. Ventelistene er kraftig redusert og saksbehandlingstiden er bra.

Barnevern

Barneverntjenesten i Fauske får tildelt midler fra Fylkesmannen til 2 saksbehandlerstillinger. Begge disse tilsagnene blir videreført i 2020.

Økende antall meldinger er en vedvarende og stor utfordring for tjenesten. Statistikken under viser økninger over år, der tall for 2019 er etter 9 mnd.

Tabell 39 – Nye meldinger 2007–2019

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Nye meld.	97	105	102	108	105	99	114	137	187	191	151	101*

* per september 2019

Flere alvorlige meldinger medfører økte utgifter til tiltak, multisystemisk terapi (MST), fosterhjem, avlastning/besøkshjem, støttekontakter, og institusjonsplasseringer.

Tjenesten har fram til nå jobbet etter en såkalt generalistmodell. Det vil si at saksbehandler har fulgt sak fra melding til avslutning. Høsten 2018 ble tjenesten omorganisert til en mer spesialisert tjeneste, med et undersøkelsesteam og et tiltaksteam. På sikt gir dette bedre tjenester til brukerne, en mer effektiv og spesialisert tjeneste og mindre behov for kjøp av tilhørende tjenester.

Fra 01.01.2019 er det pålagt alle kommuner å ha en organisert akuttberedskap (barnevernsvakt) utenom ordinær arbeidstid og i helger/ferier/helligdager. Akuttberedskapen skal sikre at det til enhver tid skal være barnevernfaglig kompetanse tilgjengelig på en vakttelefon for politi og innbyggere i kommunen. Barnevernet i Fauske drifter akuttberedskapen for både Sørfold kommune og Hamarøy/Tysfjord vest iht. inngåtte avtaler med forventet effekt.

Familiesenteret

Kommunen er inneværende år tilført ytterligere 1,4 mill. kr fra Helsedirektoratet som gjør det mulig å styrke psykiatrisk sykepleie og barnefysioterapi. Per dags dato gir det mulighet til 3 eksternt finansierte stillinger i tjenesten, en fysioterapeut, en helsesykepleier og en psykiatrisk helsearbeider. Utfordringen her har vært å få tak i kvalifisert arbeidskraft.

Ny veileder for helsestasjon og skolehelsetjenesten pålegger tjenesten utvidede oppgaver. Det skal gjennomføres flere konsultasjoner i aldersgruppen 0–5 år, og det skal også gjennomføres flere gruppekonsultasjoner (nettverksbygging). Det legges i tillegg opp til en ny skolestartundersøkelse sammen med lege. Implementering av nye retningslinjer vil fortsette i 2020.

Tiltak i budsjett 2020

- Akuttberedskap (ressurs avspasering):
Lavere bemanning ved avspasering etter vakt.
- Permisjon saksbehandler barnevern:
Permisjon i 20 % med 6 mnd. varighet som holdes vakant.
- Reduksjon PPT-rådgiver:
Nedbemanning ved naturlig avgang
- Permisjon PPT-rådgiver:
Permisjon 40 % over 4 år holdes vakant.
- Familiens hus:
Besparelse på renhold, energi, forsikring ved innflytting i Familiens hus for barnevern og familiesenter. Overgang fra leid til eid.

Budsjett 2020

Tabell 40 – Budsjett 2020–2023 for Barne- og familieenheten (i kr)

		ØKONOMIPLAN 2020-2023				Budsjett 2019	Regnskap 2018
		Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023		
Barne- og familieenheten	Inntekt	-8 876 472	-8 807 186	-8 807 186	-8 807 186	-8 896 650	-11 105 518
	Utgift	47 574 716	46 381 553	46 381 553	46 381 553	47 549 102	46 541 127
	Netto	38 698 244	37 574 367	37 574 367	37 574 367	38 652 452	35 435 609

5.2.6 Kultur og idrett

Ansvarsområde

Enhet kultur og idrett skal legge til rette for kommunens samlede uttrykk innenfor aktivitetene i lag og foreninger, men også tilgodese enkeltstående prosjekter som fremmer identitet og positiv profil for Fauske kommune. Enheten gir også individuell opplæring i instrumentale ferdigheter, teater og visuell kunst.

Enheten er delt inn i følgende driftsområder:

Fauske kino, som også har ansvaret for arrangementer som gjennomføres i hel/delvis kommunal regi. «Førjulsstund rundt flygelet» blir f.eks. regelmessig satt opp hver desember. Kinoen er også samarbeidspartner med både tilreisende og lokale utøvere som ønsker å bruke kinosalen som arena. Kinoen er «konjunkturavhengig» i forhold til hvilke store/gode filmer som lanseres. Selv om publikumstallet svinger noe, ligger kinoen godt an i et nasjonalt perspektiv.

Biblioteket, der hovedbiblioteket befinner seg i administrasjonsbygget. Det finnes to mindre avdelinger i Valnesfjord og Sulitjelma som også er skole- og folkebibliotek. Biblioteket er mer enn en utlånsentral for medier og skal være en aktiv formidler og uavhengig møteplass (foredrag, boklansering, konserter og arrangementer for barn/unge m.fl.).

Idrett forestår tildeling av aktivitetstimer i kommunens anlegg (idrettshall, skoler, basseng m.m.). Bistår og saksbehandler søknader om bl.a. spillemidler. Samarbeid med lag/foreninger om løypekjøring, vedlikehold av sportsarenaer m.m. Idrettsaktiviteten i Fauske er stor og kommunen har i alle år vært en aktiv samarbeidspartner for tilrettelegging og bygging av nye, moderne arenaer for sportslig utfoldelse.

Kulturskolen har tilbud om instrumental/vokal opplæring samt innen teater og visuell kunst. Personalet er godt kvalifiserte lærere med høy kompetanse på sine fagområder. Det gis i dag tilbud om undervisning i sang, klaver, gitar, treblås, fiolin, teater og visuell kunst. «Syng for livet» er et tilbud om korsang/allsang for seniorer som er populært. Kulturskolen er også produsent for musikalprosjektet «Ulven» (et samarbeid med ungdomsskoletrinnet) som skal slutføres/presenteres i mars neste år.

Ungdommens hus/fritidsklubber. Ungdommens hus befinner seg i første etasje i Fauske samfunnshus. Det er klubblokaler også i Sulitjelma samfunnshus og eget lokale i Valnesfjord. Tilbudet gir samvær med andre ungdommer under tilsyn av kvalifiserte voksne. Fritidsklubbene gir sosialisering og er en viktig møteplass, særlig for de som ikke deltar i organisert lagaktivitet. UKM (Ung Kultur Møtes) er en årviss større mønstring som søker å aktivisere og gi et interessant tilbud og arena til ungdommer som «har noe på hjertet» i forhold til musikk/kunst-uttrykk. Base Camp er et tilbud til tenåringer som vil ha ekstra utfordringer i litt tøffere omgivelser.

Fauske frivilligsentral initierer forskjellig aktivitet/prosjekter til unge og de eldre. Frivillighetssentralen er en møteplass for mellommenneskelighet og gleden av å kan være til hjelp og støtte for andre. Frivilligsentralen arrangerer hvert år «Aktiv Sommer»; et godt og litt utfordrende tilbud til unge.

Sentralen forestår også koordinering av TV-aksjonen og deler hvert år ut Frivillighetsprisen. Fauske frivilligsentral er organisert med eget styre. Daglig leder er ansatt i Fauske kommune.

Utfordringer i 2020 og årene fremover

Kultur og idrett er en viktig del av livet og inneholder myke verdier som former oss som person og medmenneske. Samhandling i et godt fellesskap gir grobunn for positiv personlig utvikling.

Ressurstildeling er en utfordring for enheten ettersom kultur/idrett stort sett består av ikke-lovpålagte tjenester. Det skal finnes godkjent bibliotekar og kommunal kulturskole. Utover dette sier lovverket ingenting om utforming og størrelse på disse og øvrige tjenester. Derfor blir tilbudene som gis avhengig av kommunens mulighet og evne til å tilgodese ressurser.

Fauske kommune er inne i en stor og krevende økonomisk omstilling som rimeligvis også berører enhetens muligheter til tjenesteyting. Kulturskolen står foran en gjennomgripende endring i driften ved at kulturskole er ett av de områdene som foreslås redusert i årets budsjett. Kommunen risikerer å miste spisskompetanse på kulturfeltet. Tilskudd til lag/foreninger og festivaler foreslås trukket tilbake. Budsjett 2020 inneholder også tiltak som griper inn i bibliotekfilialene og driften av Sulitjelma bad.

Likevel skal Fauske kommune i samhandling med frivilligheten fortsatt være en medspiller i å legge til rette for gode og meningsfulle kulturtilbud til kommunens innbyggere.

Tiltak i budsjett 2020

- Fauske kino:
Billettprisen foreslås økt med kr 10,-. Vil gi økte inntekter på ca. kr 180000.-. Én forestillingsdag mindre per uke betyr bortfall av lønnsutgifter.
- Fauskebadet:
Endret driftsmodell med én dag mindre åpent per uke betyr mindre bruk av lønnsmidler.
- Sulitjelma bad:
Sulitjelma bad foreslås stengt. Ved å avvikle driften bortfaller brukerinntekter, men besparelsen vil likevel være betydelig. Tiltaket innebærer bortfall av lønnsutgifter og driftsutgifter, både hos enhet Kultur og idrett og Fauske kommunale eiendommer. For å synliggjøre den totale besparelsen er alle besparelsene samlet i ett tiltak. Når bassenget tømmes vil det bli minimale behov for oppvarming av dette arealet.
- Kulturskolen:
Det foreslås å redusere driften av kulturskolen med ca. 1,3 stilling. Forslaget innebærer store og

gjennomgripende kutt i forhold til dagens driftsnivå. Det foreslås å øke brukerbetalingen for kulturskoletilbudet.

- «Aktiv Sommer»:
Kommunens tilskudd til «Aktiv Sommer» fjernes.
- Kulturtilskudd fjernes:
I 2019 ble det fordelt ca. kr 800 000,- i tilskudd til lag/foreninger som har medlemmer under 18 år eller som har medlemmer med funksjonshemming. Det ble også gitt tilskudd til festivaler, kulturpris/stipend samt Sjønstå gård og Sulitjelma samfunnshus.
- Brukerbetaling for leie av idrettsanlegg for barn og unge:
Ordningen med gratis treningstimer for barn/unge i kommunens anlegg opphører.
- Bibliotek:
Stillingsreduksjoner på 30 % i Valnesfjord og Sulitjelma. Her vil også brukerfrekvensen bli vurdert og kan føre til ytterligere kutt.
- Tilskudd til lysløyper
Det ble i 2019 vedtatt brukt kr 120 000,- for å dekke energiforbruket på kommunens løypenett. Tiltaket kuttes i 2020.
- Salten Kultursamarbeid
En interkommunal ordning for Salten-kommunene for faglig oppdatering og mulige samarbeidsprosjekter. Dette omfatter også leveranse av produksjoner innenfor Den Kulturelle Spaserstokken (DKSS). Støtten kuttes i 2020.
- Festivalsjef for GATA 20:
100 % stilling som festivalsjef for GATA-festivalen foreslås forlenget i 2020. Stillingen finansieres over næringsfondet.

Budsjett 2020

Tabell 41 – Budsjett 2020–2023 enhet Kultur og idrett (i kr)

		ØKONOMIPLAN 2020-2023				Budsjett 2019	Regnskap 2018
		Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023		
Kultur og idrett	Inntekt	-6 303 609	-6 303 609	-6 303 609	-6 303 609	-6 263 609	-8 297 921
	Utgift	17 315 345	17 325 968	17 325 968	17 425 968	19 694 039	20 266 773
	Netto	11 011 736	11 022 359	11 022 359	11 122 359	13 430 430	11 968 852

5.3 Helse og omsorg

Alle innbyggere i Fauske kommune kan motta tjenester fra helse-, omsorgs- og sosialsektoren. Tjenestene er preget av høy kvalitet, samt at de er under stort omstillingspress drevet av krav om effektivisering og økt produktivitet. Ansatte i sektoren er engasjerte, dyktige og motiverte for å gjøre en god jobb til det beste for innbyggerne i Fauske kommune. Tjenestene blir individuelt tilpasset behovet til den enkelte pasient, bruker og borger. Fauske kommunes evne til å levere tjenester av like høy kvalitet i fremtiden utfordres særlig av demografisk utvikling, endringer i sykdomsbildet, endringer i oppgaveansvar mellom kommunesektoren og spesialisthelsetjenesten, samt ressursituasjonen i Fauske kommune.

Kombinasjonen av betydelig reduksjon av frie økonomiske midler, tilgangen på kvalifisert og kompetent arbeidskraft, behovet for renovering eller fornying av eksisterende bygningsmasse, og store omstillingsbehov gir store og umiddelbare utfordringer. Særlig gjelder dette pleie- og omsorgsområdet inkludert rus og psykisk helsetjeneste og deler av miljøtjenestene. Det er satt i verk store endringsprosesser for å løse et sett av problemer og utfordringer. Disse er ikke ferdigstilt og vil videreføres de neste årene. Formålet med omstillingene er å skape en drift og nivå på tjenester som er i balanse med tilgangen på økonomiske ressurser og arbeidskraft, kombinert med å rette opp feil og mangler i systemer og strukturer. Tilsyn fra blant annet Fylkesmannen og Arbeidstilsynet de siste årene viser at vi ikke har et faglig forsvarlig arbeid på systemnivå, noe som til syvende og sist gir dårligere tjenester av lavere kvalitet til en høyere kostnad. Mottakere av tjenester, pårørende og ansatte vil merke omstillingsarbeidet. Heving av kriterier for å motta tjenester, utfordringen av det faglige skjønnet og betydelig innstramming av rutiner og prosedyrer vil nok for mange oppleves som vanskelige og på grensen til det uakseptable.

Hovedutfordringer

Samhandlingsområdets hovedutfordringer ligger fast fra 2019. Manglende sammenhenger mellom ønsket kvalitet, omfang og innhold i tjenestene sett i forhold til tildelte og tilgjengelige økonomiske ressurser, tilgangen på kvalifisert og kompetent personell og mangelen på en effektiv, hensiktsmessig og tidsriktig bygningsmasse, er i betydelig grad tilstede.

Omstillingsprosessene som er påbegynt i 2019 og som videreføres i hele økonomiplanperioden søker å løse fire hovedproblemer:

- **Ressursproblemer:** Samhandlingsområdet har tre typer ressursproblemer:
  1. Merforbruk sett i forhold til tildelte økonomiske rammer
  2. Tilgang på kvalifisert og kompetent personell og effektiv utnyttelse av medarbeideres kapasitet og kompetanse.
  3. Tilgang på en moderne, effektiv og tilstrekkelig bygnings- og boligmasse.

- Systemproblemer: Samhandlingsområdet bedriver ikke saksutredninger, kvalitetsarbeid, HMS-oppfølging, personaloppfølging, ressursplanlegging, økonomioppfølging, avvikshåndtering, pasient- og brukeroppfølging m.m. på en betryggende og god måte. Det er avdekket uforsvarlig og ikke-ønsket drift spesielt innenfor det systematiske arbeidet ved tilsyn av tilsynsmyndigheter som Fylkesmannen i Nordland og Arbeidstilsynet.
- Strukturproblemer: Gjennomgang av dagens drift viser store misforhold mellom tjenestestruktur og definert behov i befolkningen. Eksempelvis har Fauske kommune et stort forbruk av overliggerdøgn etter behandling i sykehus. Det er ikke tilstrekkelig kapasitet og struktur i dagens tjenester til å gi et adekvat og tilstrekkelig tilbud i egen kommune. I tillegg er utgiftene i dagens tjenestestruktur svært høye. Det er et stort behov for å sette av ressurser til å arbeide med strukturer og prosesser for å bedre kapasitet og kvalitet i tjenestene.
- Robusthet og fleksibilitet: Dagens organisering av arbeidet gir rom for svært liten fleksibel drift og høy grad av uforutsigbarhet i tjenesteleveransene. Det relativt høye forbruket av variabel arbeidskraft gjennom overtid, vikarbyrå, ekstrahjelp osv. viser en organisasjon som ikke i tilstrekkelig grad er god nok på å håndtere ordinære driftssituasjoner uten å leie inn variabel og tilfeldig arbeidskraft.

Overordnede tiltak

Overordnet vil intensjonene fra 2019 videreføres. Formålet med omstillingsprosessene er å skape en robust og endringsdyktig organisasjon som leverer kunnskapsbaserte, tilstrekkelig faglig gode og forsvarlige tjenester innenfor de rammer som er politisk bestemt og det til enhver tid gjeldende mulighetsrommet.

Viktige tiltak for å redusere merforbruket og komme i økonomisk balanse vil videreføres og forsterkes. Kapasitet og kvalitet i tjenestene vil trekkes ytterligere ned, pleiefaktor vil gå ned, effektivitetskrav øke og terskel for tildeling av tjenester vil øke. Fokus rettes i 2020 mot tjenesteomfang og samhandling om den enkelte bruker og pasient. Det vil arbeides videre med å individualisere tjenestene og større grad av tilpasning til brukers reelle helse og omsorgsbehov og hva den enkelte vil prioritere av tjenester. Implisitt ligger det et økt behov for vurderingskapasitet samt betydelig grad av selvstendighet for den enkelte tjenestemottaker. Arbeidet med å effektivisere tjenesteleveransen fortsetter i 2020. Drift og ressursbruk må optimaliseres ytterligere. Kultur og holdninger blant ansatte må endres til mer fokus på hva som skal leveres ut fra vedtak og i mindre grad den enkeltes skjønn.

Hovedgrepet i budsjett 2020 er å senke kapasitet i tjenestene ved å ikke etablere avlastningstilbud i Moveien samt avvikle driften ved Sagatun. Det innebærer at det kun er drift i Buen, Helsetunet 1 og 2 samt Helsetunet 11. Videre vil kapasitet i miljø- og habiliteringstjenesten trekkes noe ned.

Budsjett 2020

Tabell 42 – Budsjett 2020–2023 for Felles helse og omsorg (i kr)

		ØKONOMIPLAN 2020-2023				Budsjett 2019	Regnskap 2018
		Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023		
Helse og omsorg Felles	Inntekt	-1 497 963	-1 497 963	-1 497 963	-1 497 963	-1 496 883	-2 778 722
	Utgift	24 440 088	24 440 088	24 440 088	24 440 088	23 156 612	21 359 243
	Netto	22 942 125	22 942 125	22 942 125	22 942 125	21 659 729	18 580 521

5.3.1 Tiltak

Tabell 43 – Tiltak per enhet for område Helse og omsorg (i kr)

Tiltak	2020	2021	2022	2023
Institusjon				
Utsatt oppstart utvidet døgnavlastningstilbud	-4 500 000	-6 800 000	-6 800 000	-6 800 000
Sum tiltak institusjon	-4 500 000	-6 800 000	-6 800 000	-6 800 000
Hjemmetjenesten				
Sagatun - legge ned	-2 860 000	-4 360 000	-4 360 000	-4 360 000
Sum tiltak hjemmetjenesten	-2 860 000	-4 360 000	-4 360 000	-4 360 000
Helse				
Stilling Miljø og habilitering	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
Sum tiltak helse	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
NAV				
Ikke justere sats for økonomisk sosialhjelp	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Sum tiltak NAV	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Sum tiltak Helse og omsorg	-8 060 000	-11 860 000	-11 860 000	-11 860 000

5.3.2 Pleie og omsorg

Ansvarsområde

Pleie og omsorg en er ny enhet som består av all drift av institusjoner og ordinær hjemmetjeneste, og ledes av en enhetsleder. I tillegg er noen fellesfunksjoner som drift og utvikling av velferdsteknologiske tjenester lagt under Pleie og omsorg.

Det vil bli foretatt ytterligere reduksjoner i tjenestesteder med ytterligere nedtrekk i kapasitet både i institusjon og i de hjemmebaserte tjenestene. Pleie og omsorg vil redusere antall årsverk med 15 der ca. 6,5 årsverk er innenfor institusjonsområdet og 8,5 årsverk innenfor de hjemmebaserte tjenestene.

Tabell 44 – Oversikt plasser pleie og omsorg

Sted /plassering	Vedtatt struktur	Ny struktur
	2019	2020
Helsetunet 1 –somatiske plasser	30	30
Moveien – avlastning	5	0
Helsetunet 2 – demensavd. langtidsplasser	40	37
Helsetunet 2 – demensavd. avlastning	0	3
Sagatun	6	0
Buen kortidsavdeling m/ KAD-plass	11	11
Sum	92	81

Innen 2021 vil Pleie og omsorg trekke ned kapasiteten med ytterligere 11 heldøgns bemannede plasser. De siste 4 årene har sektoren redusert kapasiteten fra 130 plasser til 81, en reduksjon på 49.

Nedenfor vil institusjon og hjemmetjenesteområdene omtales hver for seg.

5.3.2.1 Institusjon

Ansvarsområde

Hovedoppgaver for institusjon er å gi døgkontinuerlig helsefaglig behandling og pleie til personer med akutt og kronisk sykdom, og vesentlig nedsatt funksjonsevne.

Institusjon fungerer som et varig hjem for personer med svekket helse, redusert førlighet og omfattende hjelpebehov eller kortvarig opphold i form av avlastning. Tjenesten gis innenfor to hovedretninger; somatiske avdeling som er et tilbud til personer med fysiske sykdommer og demensavdelingen som gir et tilbud til personer med kognitiv svikt og demenssykdom.

Utfordringer i 2020 og årene fremover

Bevisstheten om tjenestekvaliteten har økt de siste årene innenfor pleie og omsorg, både som følge av nasjonale føringer og lokale initiativ. Kommunen satser på økt kvalitet gjennom økt fokus på internkontroll, etablering av fagutviklingssykepleier og bruker- og pårørendeundersøkelser.

I årene som kommer er det noen utfordringer som bør ha ekstra fokus og prioriteres:

- Tilbudet til personer med demens på institusjon har en økende grad av svært ressurskrevende pasienter og økte krav til tjenestetilbudet. Dette gir utfordringer innenfor den faglige tilnærmingen, personalressurser og økonomi. Forekomsten av demens øker med alderen. Demografiske utviklingen tilsier en fordobling av innbygger med demensdiagnose de neste 20 årene.

Demensplan 2020 har tre hovedsatsingsområder:

1. Utbygging av dagaktivitetstilbud – «Det manglende mellomledd i omsorgskjeden»
2. Botilbud tilpasset personer med demens – «Smått er godt»
3. Økt kunnskap og kompetanse – «Større bredde»

Dagens lokaliteter er svært dårlig tilpasset brukergruppen. Bygningsmassen motiverer til lite aktivitet og bevegelsesfrihet. Det er lite tilgang til terapeutiske ute- og inneområder. Videre gir lokalitetene svak utnyttelse av fagressursene. Sett i lys av at stadig yngre personer får en demensdiagnose eller får behov for omfattende tjenester, bør man tenke at tjenesten kan bygges ut til å gi et tilbud til flere også på ettermiddagstid. Dette kan virke som en avlastning til familier med store omsorgsoppgaver, og kan utsette behovet for institusjonsplass. I tillegg vil et tilbud om en kartlegging av helse og boforhold for personer over 75 år kunne virke forebyggende når det gjelder behov for tjenester.

- Samhandlingsreformen medfører store endringer for den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Kravet til økt grunn- og basiskompetanse, kompetanseheving og spesialisering øker. Fauske kommune har ikke i tilstrekkelig grad tatt inn over seg samhandlingsreformens konsekvenser både i forhold til bygningsmasse, kapasitet, kompetanse og tjenestesammensetning. Konsekvensen er lite stabil drift ved alle avdelinger. Ad-hoc-drift er vesentlig dyrere og kvalitativt dårligere enn en forutsigbar driftssituasjon. Det vil være av vesentlig betydning å få en mer stabil og forutsigbar drift for en større del av institusjonsområdet.
- Løsningen for en rimeligere og kvalitativt bedre institusjonsdrift er å øke antall korttidsplasser, samle avlastningsplassene i to spesialiserte enheter (demens og somatikk), øke kapasiteten i dagtilbudet til demente samt styrke de hjemmebaserte tjenestene med støttetjenestene fysio- og ergoterapi.
- Den demografiske utviklingen viser at det blir stadig flere eldre over 80 år i kommunen. Mange av disse er friske og klarer seg selv, eventuelt med litt tilrettelegging, mens andre har stort bistandsbehov. Vi ser også et økende antall yngre med svært store bistandsbehov. Tjenesten er ikke dimensjonert i forhold til denne veksten, og dette gjenspeiler seg i behovet for vikarer og er en svært kostbar løsning. I tillegg går det ut over kvaliteten på tjenestene. Sosial isolasjon og ensomhet er faktorer som kan bidra til dårligere helse. Kommunens utfordring er å «fange opp» disse personene og å informere om aktivitetstilbud der man kan bygge nettverk, samt introdusere folk for andre tilbud som gis av frivillige lag og foreninger.

Organisering av institusjonsdriften

Per 01.11.2019 er institusjonsdriften i Fauske kommune samlet i Helsetunet 1 og 2. Moveien med 11 plasser er fremdeles i drift. Det er redusert fra fire avdelingsledere til tre avdelingsledere, og fra to til én

enhetsleder inntil videre. Nye og større turnuser har oppstartsdato 06.01.2020. Opprinnelig er det planlagt å omgjøre driften ved Moveien til heldøgns avlastning for personer med demens som er hjemmeboende. Planlagt tilbud i Moveien vil ikke iverksettes før den økonomiske situasjonen i kommunen er bedret.

Nedenfor vises tabeller over fordelingen av rom på institusjon per i dag etter omorganiseringen.

Tabell 45 – Helsetunet 1 Somatisk avdeling

Areal	Antall plasser	Type	Kommentar
A/B	15	Somatiske	
C/D	15	Somatiske	(1 ektefellerom)
	30		

Tabell 46 – Helsetunet 2 Demensavdeling

Areal	Antall plasser	Type	Kommentar
E5 og E 6	11	Demensomsorg	
F	8	Demensomsorg	2 avlastningsplasser
G1	7	Demensomsorg	
G2/G3	14	Demensomsorg	
	40		

Tabell 47 – Buen

Avdeling	Antall senger		
Korttidsavdeling	10	Korttidsplasser	
KAD	1	Akutt plasser	Legevaktstyrt
	11		

Tiltak budsjett 2020

- Utsette oppstart heldøgns avlastningstilbud i Moveien:
Det foreslås å stenge bygget i Moveien inntil den øvrige omstruktureringen av pleie- og omsorgstjenesten er gjennomført. Ansatte overføres til vakante stillinger i den øvrige tjenesten.

Budsjett 2020

Tabell 48 – Budsjett 2020–2023 for enhet Institusjon (i kr)

		ØKONOMIPLAN 2020-2023				Budsjett 2019	Regnskap 2018
		Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023		
Institusjon	Inntekt	-21 323 677	-20 663 282	-20 663 282	-20 663 282	-24 353 702	-25 611 706
	Utgift	88 154 470	85 196 634	85 196 634	85 196 634	96 826 514	104 484 233
	Netto	66 830 793	64 533 352	64 533 352	64 533 352	72 472 812	78 872 527

5.3.2.2 Hjemmebaserte tjenester

Ansvarsområde

Hjemmebaserte tjenester er en samlebetegnelse for avdelingene hjemmesykepleie, hjemmehjelp og korttidsavdelingen med kommunal akutt døgnplass. I tillegg kommer hukommelsesteamet, kreftsykepleier, fagutviklingssykepleier, seniorveileder/forebygging. Teamet for hverdagsrehabilitering drives i et samarbeid med enhet Helse.

I tråd med sentrale føringer gitt i form av kvalitetsreformen «Leve hele livet» ønsker de ulike avdelingene innenfor hjemmebaserte tjenester å bidra til «et aldersvennlig Norge» som stortingsmeldingen legger opp til. Det innebærer fokus på aktivitet og fellesskap, mat og måltider, helsehjelp og sammenheng i tjenestene.

Brukerne i Fauske kommune skal gjennom veiledning og individuell bistand, i tillegg til eventuell bistand fra hverdagsrehabiliteringsteamet, gis mulighet til egenmestring. Kommunen vil legge til rette for at brukerne kan bo lengst mulig i eget hjem, herunder også omsorgsboliger. Det innebærer tildeling av tilrettelagte tjenester basert på individuell kartlegging og egentrening.

Utfordringer i 2020 og i årene fremover

Hjemmesykepleien

Det har skjedd store endringer i hjemmesykepleien de siste årene. Mer poliklinisk behandling og kortere liggetid i sykehus gjør at avanserte sykepleieroppgaver blir overført fra spesialisthelsetjenesten til kommunene. Det er også et stadig økende antall yngre brukere under 67 år med komplekse bistandsbehov. Det stilles dermed stadig større krav til kompetanse i hjemmesykepleien. Det må legges til rette for kompetanseheving for yrkesgruppene. Fagutviklingssykepleier har en viktig rolle i dette arbeidet, og har samtidig et sterkt fokus på dokumentasjon gjennom fagsystemet.

Tjenesten er betydelig underdimensjonert i forhold til vedtakstimer. Indirekte tid som kjøring, tid til dokumentasjon og kontakt med øvrige instanser teller ikke med i vedtakene. Rekruttering av kvalifisert personell vanskeligjøres av små stillingsstørrelser.

Ved å slå sammen sonene i felles lokaler og med felles turnus vil kommunen kunne muliggjøre fleksible turnusløsninger, en mer effektiv og kostnadsbesparende drift og bedre fordeling av sykepleierressursene. Organisering i grupper etter fag og logistikk vil kunne gi en tettere og tryggere oppfølging av den enkelte bruker.

Effektivisering av hjemmebaserte tjenester vil kreve storstilt implementering av velferdsteknologi. Velferdsteknologien må understøtte både administrative prosesser, trygghetsskapende tiltak og løse individuelle behov hos den enkelte bruker.

Korttidsavdelingen

Buen korttidsavdeling ble åpnet i mai 2019. Flyttingen har ikke medført endringer i kapasitet. Korttidsavdelingen er en viktig bidragsyter for å holde spesielt den eldre befolkningen friskere og mer funksjonsdyktig. Kapasiteten er liten. Det er mulig å etablere inntil ytterligere 6 plasser i bygningen. Bruken av Korttidsavdelingen med kriterier for tildeling av plass og utskriving vil gjennomgås i løpet av 2020. Det vil særlig rettes fokus på utskriving og pasient-gjennomstrømming. Praksis, kultur og arbeidsprosesser vil gjennomgå betydelige endringer. Dette vil ses i sammenheng med en liknende prosess i de hjemmebaserte tjenestene.

Velferdsteknologiske løsninger som fallalarmer, digitalt tilsyn m.m. i bygget gir mulighet for å introdusere brukerne til trygge løsninger som kan benyttes i eget hjem.

Hukommelsesteamet

Det er registrert ca. 75 hjemmeboende personer med demensdiagnose i Fauske kommune. Det har vært noe lavere kapasitet i teamet en periode på grunn av ledighet.

I samarbeid med hjemmetjenesten har man startet prosjektet «Tiltakspakke demens». Det innebærer en tettere oppfølging av bruker og pårørende fra diagnose blir satt og til brukeren har behov for langtids plass i tilrettelagt avdeling.

Kreftsykepleier

Kreftsykepleier er kontaktperson og behandler for mange hjemmeboende med ulike kreftdiagnoser. Dette er en svært krevende stilling, både når det gjelder arbeidsoppgaver og den psykiske belastningen dette kan medføre.

Seniorveileder / forebyggende helsetjeneste

Seniorveileder gjennomfører forebyggende hjemmebesøk. Vedkommende samarbeider nært med Hukommelsesteamet og Frisklivscentralen om tiltak for hjemmeboende.

Tiltak i budsjett 2020

- Avvikle drift Sagatun:

Som en del av omstruktureringen av pleie- og omsorgstjenesten er all desentral drift foreslått avviklet. Drift av paviljongene i sentrum avvikles i løpet av 2019, og Sagatun foreslått stengt i 2020. Ansatte overføres til vakante stillinger i den øvrige tjenesten.

Budsjett 2020

Tabell 49 – Budsjett 2020–2023 for enhet Hjemmebaserte tjenester (i kr)

		ØKONOMIPLAN 2020-2023				Budsjett 2019	Regnskap 2018
		Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023		
Hjemmebaserte tjenester	Inntekt	-7 527 259	-7 360 215	-7 360 215	-7 360 215	-7 861 493	-9 365 210
	Utgift	73 515 470	72 043 347	72 043 347	72 043 347	77 807 580	88 966 423
	Netto	65 988 211	64 683 132	64 683 132	64 683 132	69 946 087	79 601 213

5.3.3 Helse

Ansvarsområde

Enhet Helse ivaretar fastlegetjenesten, Indre Salten legevakt, kommunepsykolog, rus og psykisk helsetjeneste, miljø- og habilitering, frisklivssentralen, fysioterapi, ergoterapi, kommunalt hjelpemiddellager og ledelse av psykososialt kriseteam i kommunen. Enheten skal ivareta de spesialiserte helsetjenestene til kommunens innbyggere. Herunder forebygging, utredning, behandling og rehabilitering. Helsetilbudet skal følge lovens krav til forsvarlighet, og utøves med basis i en til enhver tid nødvendig faglig kompetanse. Enheten er i en situasjon der det på de fleste områdene ikke er rekrutteringsproblemer. Det har imidlertid vist seg de senere årene at det er utfordrende å få ansatt ergoterapeuter.

Utfordringer i 2020 og årene fremover

Rus- og psykisk helsetjeneste

Tjenesten står overfor store utfordringer i årene framover. Det stilles større krav og forventninger til hva kommunene skal ivareta framover innenfor dette feltet. Kravet til å ta imot utskrivningsklare pasienter fra sykehus har også gjort seg gjeldende for brukergruppen innen rus og psykisk helse, med betalingsplikt på overliggerdøgn fra 01.01.2019. For å klare å ivareta den stadig større mengden av tildelte tjenester, er man nå i en prosess for å få en større turnover av brukere i tjenesten.

Antall yngre med svært store bistandsbehov er økende. Tjenesten er ikke dimensjonert i forhold til denne veksten, og dette gjenspeiler seg i behovet for vikarer. I tillegg går det ut over kvaliteten på tjenestene. Sosial isolasjon og ensomhet er faktorer som kan bidra til dårligere helse. Kommunens utfordring er å «fange opp» disse personene og å informere om aktivitetstilbud der man kan bygge nettverk, samt introdusere folk for andre tilbud som gis av frivillige lag og foreninger. Det søkes å arbeide på en annen måte for å forebygge opphoping av brukere på listene til miljøterapeutene. Det opprettes flere gruppetilbud, og det satses med fokus på forebygging, rehabilitering og ettervern. Tjenesten er i en prosess med å se på andre arbeidsformer. Tjenesten bærer preg av å ikke ha vært trappert opp i tråd med regjeringens opptrappingsplan for rus og psykisk helse.

Tjenesten er ikke harmonisert i tråd med de stadig økende oppgaver og ansvar som har tilfalt kommunen innenfor dette området. Dette gjør seg gjeldende ved at miljøterapeutene får for mange vedtakstimer i uken, slik at de ikke klarer å gi en helhetlig god og faglig tjeneste til brukeren. Den gode dokumentasjonen og planlegging av tiltaksarbeid går på bekostning av direkte oppfølging av bruker.

I mars 2018 ble det gjennomført et tilsyn fra Fylkesmannen i tjenesten for rus og psykisk helse. Det ble konkludert med et avvik hvor det ble påpekt at «*Fauske kommune har ikke helhetlige og koordinerte tjenester til denne brukergruppen*». Det er i ettertid av tilsynet tatt en avgjørelse på at tjenesten skal gå fra dagtidsdrift til turnus. Tjenesten har fra 25. mars 2019 startet i turnus for å kunne ivareta brukere av tjenesten også etter kl. 15.30 på hverdager.

Det er et stort behov for bemannede boliger i Fauske kommune. Behovet er skissert i boligsosial handlingsplan, hvor gruppen innenfor rus og psykisk helse er en viktig, men utfordrende gruppe å skaffe gode trygge boliger til. Ettervern er et tilbud som kommunen er ansvarlig for. I begrepet ettervern ligger et egnet botilbud med tilgjengelige personalressurser hvor man kan gjennomføre rehabilitering i trygge rammer. Slik det er i dag kommer personer som har hatt opphold på institusjon eller fengsel tilbake til en bolig som ligger i det samme miljøet som de forlot. Det er i Fauske kommune viktig med et arbeids-/dagtilbud for personer som skal ha en meningsfylt hverdag. Et varig botilbud i kombinasjon med nødvendige tjenester bidrar til bedre psykisk helse, og mulighet for sosial inkludering for personer med rusproblemer og psykiske lidelser.

Noen av brukerne innen rus og psykisk helse har et behov for hardbruksboliger som kan tåle å huse personer som ikke har bo-evne. Disse flyttes i dag rundt i leiligheter etter hvert som leilighetene som de bor i blir ødelagte. Mange av dem har også problemer med å ha nære naboer på grunn av deres sykdomsbilde. I Fauske kommune er det en flaskehals å få tak i gode tomter hvor slike boliger kunne få stå.

Dagens lokaliteter for rus og psykisk helsetjeneste er dårlig tilpasset dagens drift, og begrenser muligheten for å ivareta flere grupper i samfunnet innenfor dette tjenestetilbudet.

Miljø- og habiliteringstjenesten

Tjenesten er vedtaksbasert, og er en tjeneste for både voksne og barn med utviklingshemming, eller personer med andre diagnoser som utløser et bistandsbehov fra denne tjenesten. Det har vært stor vekst i

tjenesten de siste årene. Tjenesten har ansvar for å bistå brukere hjemme i deres hjem og fritid, men har også ansvar for dagtilbudet for mange av sine brukere. I Torggata er det en egen barneavlastningsbolig, hvor 3 barn og en ungdom benytter seg av dette tilbudet per i dag. Tjenesten har flere BPA-vedtak, som de også har ansvaret for. I tillegg har de ca. 30 støttekontakter og ivaretar avlastning i 5 forskjellige hjem.

Det leveres i dag 105 000 vedtakstimer i turnus fra miljø- og habilitering med 36 årsverk. Disse årsverkene innebærer ikke BPA, støttekontakt og privat avlastning. Tjenesten er ikke harmonisert i forhold til antall vedtakstimer. Det estimerte behovet for årsverk er 45–56 årsverk. Tjenesten drifter med en overrisslingseffekt hvor de nyttegjør seg av personalressursene på en effektiv måte. Det er også arbeidet mye med turnus hvor de fleste ansatte nå går ekstra helg.

Tjenesten døgnbemanner per i dag 3 hus med flere leiligheter tilknyttet. Dette er:

- Buveien
- Torggata
- Sykehusveien

Det man vet i dag er at det er flere barn med utviklingshemming som nå vokser opp, og vil ha behov for tilpassede og bemannede boliger. Det er derfor meget viktig at den kommunale boligplanleggingen har en innsikt i dette, slik at det kan planlegges for framtiden.

Legetjenesten

De kommunale legekantorene driftes godt og gir god medisinsk behandling til innbyggerne i Fauske kommune. Samhandlingsreformen medfører store forventninger og krav til kompetanse på de lokale legekantorene. Det kommer det stadig mer komplekse og sammensatte problemstillinger. Sykere pasienter som er utskrivningsklare, men ikke ferdig behandlet blir utskrevet fra sykehus til kommunen. Det har nå på nasjonalt nivå presset seg fram et behov for at legene må få anledning til å oppdatere seg faglig for å imøtekomme de forskjellige komplekse problemstillingene. Det innebærer at nå må alle legene gjennomføre spesialisering enten de er på sykehus eller i fastlegetjenesten ute i kommunene.

På kommunebarometeret har Fauske kommune flere år på rad kommet dårlig ut når det gjelder tilsyn på sykehjem. Det har i samarbeid med de ansatte på Institusjon vært jobbet fram en ny tilsynsmodell, som gjør at hver avdeling på institusjon har tilgjengelig sykehjemslege flere ganger i uken. Behovet for en stabil og kontinuerlig legetjeneste har gjort seg gjeldende da pasienter som får tildelt institusjonsplass i dag er langt sykere enn for bare 10 år siden.

Utfordringen fremover for Fauske kommune er å beholde den legestanden som nå arbeider på Fauske. Noe av løsningen på dette er å holde listetaket på det nivå som det er i dag, og i tillegg ta hensyn til at majoriteten av de som innehar legestillingene i vår kommune er småbarnsforeldre. Det er mange unge dyktige leger som har kommet til Fauske i de senere år, noen har også flyttet til Fauske. Kommunen må ta godt vare på sine leger, alternativet kan bli kostbart for kommunen. I løpet av kun to år har

kommunen fått fire nye spesialister i legetjenesten, dette uten å bruke vikarer fra byrå i den perioden legene har vært i spesialisering.

Legevakt

Den interkommunale legevakten mellom Fauske, Sørfold og Saltdal, Indre Salten legevakt, er en legevakt med gjennomgående høy kompetanse både hos leger og sykepleiere. Det er tilknyttet 21 leger som arbeider i de tre kommunene. I tillegg er det leger ansatt ved Nordlandssykehuset som tar vakter ved Fauske og Sørfold legevakt.

Etter avtaleinngåelse med Saltdal pågår det nå et samarbeid mellom leger og sykepleiere for å få på plass gode samarbeidsrutiner og vaktordninger. Ved tilsyn av arbeidstilsynet i 2018 fikk Fauske og Sørfold legevakt avvik på blant annet *alenearbeid*, noe som har blitt tatt tak i nå når Saltdal er blitt en del av Indre Salten legevakt. Det er nå sykepleier tilstede i hele åpningstiden til Indre Salten legevakt, noe som er en stor trygghet for både pasienter og ansatte. Innflytting i det nye blålysbygget vil bli en betraktelig heving av dagens forhold på legevakt mht. utstyr og fasiliteter.

Organisering av Rehabilitering og mestringsavdelingen

Da de nye lokalene i kjelleren på Helsetunet 2 sto ferdig i sommer ble en del tjenester samlet under samme tak, herav nytt navn *Rehabilitering og mestringsavdelingen*. Avdelingen består av Frisklivscentralen, fysioterapeuter, ergoterapeuter, hverdagsrehabilitering, kommunalt hjelpemiddellager, hukommelsesteamet og forebyggende hjemmebesøk. Disse tjenestene samarbeider tett med hverandre for å kunne styrke tilbudet til kommunens innbyggere som har behov for rehabilitering. De ivaretar også forebyggende tiltak så som fallforebyggende gruppe som arrangeres flere ganger i året med full påmelding. Styrkingen av disse tjenestene de senere år må ses på som fundamentet i kommunens framtidsrettede fokus på rehabilitering/habilitering. Tjenestene som er nevnt over samarbeider tett med hjemmetjenesten. Disse to tjenestene i tillegg til Solstua, er en direkte medvirkende årsak til at innbyggere kan bo hjemme så lenge de har et ønske om det.

Den faglige dreiningen innenfor dette feltet er fokuset på hjelp til selvhjelp. Dette vil si at personer som tidligere kom for å bli rehabilitert nå har en større rolle i sin egen tilfriskning. Med relevant og målrettet informasjon, og møter i grupper sammen med mennesker som har samme utfordring, er målet at den enkelte opplever at de er i stand til å akseptere, og leve med den sykdommen man har. Det er i høst blitt arrangert flere temamøter for forskjellige sykdomsgrupper. Dette er blitt veldig godt tatt imot av pasienter som faller inn under de forskjellige gruppene.

Frisklivscentralen

Frisklivscentralen har gode helsefremmende tilbud til alle aldersgrupper i hele kommunen. Friskliv har både en forebyggende og en rehabiliterende funksjon. Kvaliteten og omfanget på tjenesten har økt de siste årene, både som følge av nasjonale føringer, men også innsats fra frivillige instruktører som bidrar

inn i tjenesten. Antall deltagere som benytter seg av Frisklivssentralen har økt betraktelig, og de har i dag ca. 450 brukere av denne tjenesten. Det er flere ungdommer som er på ukentlig trening på Frisklivssentralen i forskjellige tiltak. Det tilbys kurs og veiledning i «livsmestring» så som søvnkurs, røykeslutt og kostholdsveiledning. Friskliv tilbyr også «raskere tilbake» for kommunens egne ansatte som står i fare for å bli eller er sykemeldte. Et positivt sosialt, forebyggende og rehabiliterende tiltak som ble startet opp i 2018 er gå-aktiviteten i SKS Arena.

Hverdagsrehabilitering

I 2017 startet arbeidet med å etablere Hverdagsrehabilitering i Fauske kommune. Enhet Helse sammen med hjemmebaserte tjenester drifter nå dette tilbudet for kommunens innbyggere. Det er Tildelingskontoret som gir enkeltvedtak på denne tjenesten. Hverdagsrehabiliteringstemaet som består av sykepleier, hjelpepleier, fysioterapeut og ergoterapeut gir tilbud på et tidlig tidspunkt ved funksjonsfall. Teamet kan allerede starte opp når pasienten er innlagt ved Buen korttidsavdeling, for så å følge opp videre i hjemmet sammen med hjemmetjenesten. Dette gir en helhetlig og sømløs tjeneste. Resultatet er at eldre, og andre med store helsemessige utfordringer kan få være mest mulig selvstendige i hverdagen.

Fysioterapitjenesten

Fysioterapitilbudet til innbyggerne i Fauske kommune gir svært gode resultater for brukere av tjenesten. Nå når tjenesten har fått flytte inn i nyrenoverte lokaler er trivselen høy for både ansatte og brukere av tilbudet. Pasienter som har opphold på institusjon, rehabiliterings-/korttidsavdelingen får god oppfølging av fysioterapeut når de er innlagt. De kommunale fysioterapeutene drar også hjem til pasientene for å bistå dem der. Det er lagt opp treningsgrupper både i sal og i svømmehall. Det er et stort fokus på å gi forebyggende tilbud til den eldre del av befolkningen, og det å ha et fokus på mestring av egen sykdom. Hvordan lever man på best mulig måte med kroniske sykdommer.

Ergoterapitjenesten/Hjelpemiddellager

Behovet for tjenester fra ergoterapeut og hjelpemiddellager har økt betraktelig de siste årene. Det er flere barnefamilier som får hjelp og bistand fra ergoterapeuter med å tilrettelegge i sine boliger for å kunne ivareta et barn med funksjonshemming i hjemmet. Ergoterapeutene jobber tett med fysioterapeutene og hjemmetjenesten, og er en naturlig del av hverdagsrehabilitering i kommunen. Ergoterapeutene og de ansatte på kommunalt hjelpemiddellager er viktige støttespillere for hjemmebaserte tjenester, slik at hjemmeboende kan få tilrettelagt for en optimal livskvalitet i eget hjem. Ergoterapeutene og ansatte på hjelpemiddellager er i en nøkkelrolle når pasienter skrives ut fra sykehus, og har behov for hjelpemidler på plass før de kan skrives ut til hjemmet.

De siste årene er forventningene fra NAV hjelpemiddellager i Bodø at det kommunale hjelpemiddellager skal ta over en del av arbeidsoppgavene som tidligere ble utført av ansatte i Bodø.

Lokalene hvor lageret er i dag, er ikke dimensjonert til å kunne håndtere denne økningen av tjenestene. I dag må ansatte ved hjelpemiddellageret kjøre til Bodø for å hente og levere for eksempel senger, da det ikke er plass for slik oppbevaring i dag.

Psykososialt kriseteam

I Fauske kommune er det psykososiale kriseteamet per tiden ledet av enhetsleder Helse. De øvrige medlemmene er fra rus og psykisk helse, familiesenteret, legevakt, politi og prest.

Det psykososiale kriseteamet har per i dag ikke noe eget budsjett som kan brukes ved faglig oppdatering, og andre utgifter knyttet til driften av teamet. Alle utgifter utenom lønn fra andre enheter, politi og prest belastes enhet Helses budsjett. Det er behov for faglig oppdateringer og øvelser i denne segmenterte gruppen. Det er ikke avsatt midler til å drifte denne tjenesten, og tjenestens utgifter belastes enhet Helse som et merforbruk. Ingen i teamet er per i dag lønnet for å være deltager i teamet.

Tiltak budsjett 2020

- Reduksjon av ett årsverk innenfor Miljø- og habiliteringstjenesten.

Budsjett 2020

Tabell 50 – Budsjett 2020–2023 for enhet Helse (i kr)

		ØKONOMIPLAN 2020-2023				Budsjett 2019	Regnskap 2018
		Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023		
Helse	Inntekt	-24 290 918	-24 290 918	-24 290 918	-24 290 918	-20 746 794	-20 810 607
	Utgift	105 222 736	105 222 736	105 222 736	105 222 736	97 009 768	90 234 807
	Netto	80 931 818	80 931 818	80 931 818	80 931 818	76 262 974	69 424 200

5.3.4 NAV

Ansvarsområde

NAV har som hovedoppgave å bedre levekårene for vanskeligstilte, bidra til sosial og økonomisk trygghet, herunder at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig og fremme overgangen til arbeid slik at graden av sosial inkludering og aktiv deltakelse i samfunnet blir størst mulig.

Utfordringer i 2020 og årene fremover

Hovedtendensen er som tidligere at på tross av lav arbeidsledighet lykkes ikke alle i sin søken etter arbeid. Arbeidslivets krav til utdanning og språkferdigheter er de vanligste hinder for mottakere av sosialhjelp.

Kvalifiseringsprogrammet er et sentralt tilbud til langtids sosialhjelpsmottakere. Antallet deltakere i programmet øker, noe som er positivt og betyr at flere får tett arbeidsrettet oppfølging og avklaring. Behovet for økonomisk rådgivning er økende og det forventes at denne trenden vil vedvare i årene fremover.

Antallet sosialhjelpsmottakere steg kraftig fra 2016 til 2017. Fra 2018 og så lang som vi kan se i 2019 er det en reduksjon i antall mottakere. Antallet nye mottakere av sosialhjelp er også lavere enn på mange år med 53 nye mottakere per oktober 2019, mot f.eks. 125 nye mottakere i samme periode i 2016. Gjennomsnittlig utbetalt beløp per mottaker har imidlertid økt siden 2016. Gjennomsnittlig lengde på stønadperiode er fallende, men likevel noe lengre enn for tidligere år. Målet for tjenesten er å understøtte den positive utviklingen og bidra til at så mange som mulig får sin situasjon avklart og blir selvforsørget.

I årene fremover er det viktig å utvikle enhetens oppgaveløsning mer i retning av team og tverrfaglig arbeid for å rette innsatsen mer direkte mot ulike målgrupper. Oppfølging av personer under 30 år ble i løpet av 2019 organisert i et team bestående av både kommunalt og statlig ansatte. Dette arbeidet har vært positivt og videreføres. Etablering av tiltaket "Jobbspesialist etter IPS-metodikk" har så langt vært positivt og bidrar til at personer med moderat til alvorlig psykisk lidelse får tett oppfølging i sin søken etter ordinært lønnet arbeid. IPS er en integrert oppfølgingsmetodikk der NAV og helsevesen jobber sammen og følger opp bruker tidlig, tett og over tid. Brukerne får behandling parallelt med bistand knyttet til arbeid. Samarbeidet bidrar til positiv tjenesteutvikling på tvers av flere enheter.

På tross av positive endringer og tiltak i arbeidet med ungdom er det nødvendig å forsterke bistand til ungdom med omfattende og sammensatt problematikk innenfor psykisk helse og rus. I årene fremover blir det viktig med forsterket oppfølging av voksne over 30 år. I denne gruppen finner man bl.a. sosialhjelpsmottakere med innvandrerbakgrunn og sosialhjelpsmottakere med forsørgeransvar for barn. Det er etablert tettere samhandling mellom voksenopplæring, NAV og flyktningkontor. Denne samhandlingen må videreføres og forsterkes.

Godt samarbeid med arbeidsgivere og velvilje til å ta imot personer på arbeidsutprøving fra NAV er avgjørende for å møte utfordringene på sosialhjelpsområdet i perioden. Et velfungerende boligmarked med mulighet for leie av en rimeligere bolig er av stor betydning for å redusere behovet for sosialhjelp.

Digitalisering av de sosiale tjenestene er viktig både for å imøtekomme økte forventninger til digital saksbehandling og samhandling. Digitalisering av saksbehandling fra søknad til svar ut vil åpne opp for mulig fremtidig effektivisering av tjenesten.

Tiltak i budsjett 2020

- Ikke justere sats for økonomisk sosialhjelp

Statens veiledende norm for sosialhjelp er utgangspunkt for det skjønn som veiledere i NAV skal utvise ved behandling av sosialhjelpssaker. Fauske kommunes veiledende norm har vært høyere en statens. Rådmannen foreslår at veiledende norm for sosialhjelp ikke økes i 2020, med mindre statens veiledende norm blir høyere enn kommunens. Dersom nevnte forhold inntreffer skal statens norm følges. Det er knyttet stor usikkerhet til økonomisk virkning av dette tiltaket. Som en konsekvens av tiltaket forventes en besparelse på kr 200 000.

Budsjett 2020

Tabell 51 – Budsjett 2020–2023 for enhet NAV (i kr)

		ØKONOMIPLAN 2020-2023				Budsjett 2019	Regnskap 2018
		Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023		
NAV	Inntekt	-1 924 285	-1 924 285	-1 924 285	-1 924 285	-2 311 785	-2 694 242
	Utgift	25 499 763	25 499 763	25 499 763	25 499 763	25 298 357	26 361 242
	Netto	23 575 478	23 575 478	23 575 478	23 575 478	22 986 572	23 667 000

5.4 Eiendom, plan og samfunnsutvikling

Samhandlingsområdet eiendom, plan og samfunnsutvikling ble opprettet 1. juni 2017, og består av tre enheter med totalt 92 stillinger. Fauske kommunale eiendommer har 60 ansatte, Plan og utvikling har 14 ansatte, herav én vakant, samt VVA (vei, vann og avløp) med 2,2 årsverk innenfor veiområdet og 14,8 årsverk på selvkostområdet vann og avløp. Samhandlingsområdet har mange og viktige oppgaver for Fauske kommunes befolkning i form av leveranser av tjenester, bygg og er også en viktig samfunnsaktør i samarbeid med lag og foreninger så vel som rene driftsoppgaver til samhandlingsområdet oppvekst og kultur samt helse og omsorg.

Fauske kommune er inne i en meget positiv utvikling, der salg av næringseiendommer, etablering eller utvidelse av aktører innen næring, helt klart har økt. Utbyggingsprosjekt med leiligheter, eneboliger og næringseiendom har vist seg å fortsette med stor aktivitet i 2019, og dette ser vi fortsetter inn i 2020. Boligfelt som er under etablering er blant annet Løkåsåsen (gamle Valnesfjord skole), samt at det nå er startet arbeid på planavdelingen med regulering av nye boligområder, og da for å kunne klargjøre nye boligområder. Utviklingen de senere år har gjort at det nå er lite boligtomter tilgjengelig, og det er viktig å utvikle nye områder som kan stimulere til økt bosetting i Fauske kommune.

På sikt vil dette gjøre Fauske som kommune mer attraktiv som etableringskommune for både arbeidspendlere, men også næringsaktivitet, ved at planer for boligetablering over hele kommunen ivaretas.

Etablering av nye næringstomter oppe på Krokaldsmyra, samt videreutvikling av næringsområdene på Søbbsesva, har vist seg å være veldig interessant for etablerere. Interessen også fra andre enn lokale krefter, gir signaler om at Fauske kan være et attraktivt etablerersted, der billige næringstomter og sentral plassering, uten tvil er et fortrinn. Nyetableringer gir selvsagt også muligheter for kunne danne en ny byromstenking i forhold til sentrum og fortetting, der tanken om at flere skal kunne bo i sentrum, og derav kunne skape et bedre og mer miljøvennlig byrom. I dette ligger det også at volumhandel bør søkes etablert på områder der denne aktiviteten allerede er fra før.

Urbaniseringsprosessene i samfunnet har naturlig nok også nådd Fauske, og vi ser en klar trend med at ungdommen, så vel som den etablerte voksne generasjon, gjerne vil bo i sentrum, være klimavennlig og kunne ha et levende og godt miljø rundt seg. Fauske kommune har som del av prosjektet «Fra bru til bru» også hatt inne arkitektstudenter fra NTNU for å se på hvordan Fauske sentrum kan videreutvikles på en ny og attraktiv måte. Resultatet av dette studiet vil kunne gi et meget godt innspill til planverket for utvikling og bygging i Fauske.

Fauske kommune har også svært aktive nærmiljøutvalg som driver et meget godt arbeid med hensyn på å utvikle sine tettsteder. Kortreist mat og turistnæring er to av de aller viktigste tema, foruten at det drives et veldig aktivt nærmiljøarbeid til beste for innbyggerne. Dette er viktig arbeid, og samarbeidet mellom Fauske kommune og nærmiljøutvalg er meget viktig for å sikre utvikling av hele kommunen. Et aktivt hytte- og turistliv i Sulitjelma, ny butikk som er oppført, samt at det er arrangement som nå er av stor deltager- og publikumsinteresse, danner et godt utgangspunkt for å lykkes og utvikle lokalsamfunnet videre. Valnesfjord har også hatt, og har en god utvikling videre med flere gode prosjekt under planlegging, herunder utvikling av turløyper for ski på vinterstid som ett av mange gode tiltak.

For samhandlingsområdet er det viktig å kunne yte best mulig service og løse mest mulig oppgaver innenfor det handlingsrommet som er disponibelt.

Tabell 52 – Budsjett 2020–2023 for Felles eiendom, plan og samfunnsutvikling (i kr)

		ØKONOMIPLAN 2020-2023				Budsjett 2019	Regnskap 2018
		Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023		
Felles Eiendom, plan og samfunnsutvikling	Inntekt	0	0	0	0	0	-2 750
	Utgift	1 155 333	1 155 333	1 155 333	1 155 333	1 194 095	702 822
	Netto	1 155 333	1 155 333	1 155 333	1 155 333	1 194 095	700 072

Dette fellesområdet består av lønn kommunalsjef samt andre sektorovergrepene utgifter som ikke er fordelt direkte på enhetene.

Tiltak

Noen tiltak medfører besparelser for flere enheter, og der det skjer, er effekten samlet i ett tiltak på den ene enheten. For samhandlingsområde Eiendom, plan og samfunnsutvikling betyr dette at sparte driftsutgifter ifb. forslag om stenging av Sulitjelma bad Sagatun ikke fremkommer som egne tiltak for Fauske kommunale eiendommer, selv om det vil innebære reduserte utgifter for denne enheten også.

Tabell 53 – Tiltaksoversikt samhandlingsområde Eiendom, plan og samfunnsutvikling (i kr)

Tiltak	2020	2021	2022	2023
Fauske kommunale eiendommer				
Stenge Paviljong 5, 7 og 9	-315 000	-465 000	-465 000	-465 000
Kutte brøytevakt og løypekjøring utenom ordinær arbeidstid	-180 000	-180 000	-180 000	-180 000
Virksomhetsoverdragelse Renhold	-1 400 000	-2 800 000	-2 800 000	-2 800 000
Holde vaktmesterstillinger vakant	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
Konkurransesutsettelse av næringsavfall	-300 000	-500 000	-500 000	-500 000
Sum tiltak Fauske kommunale eiendommer	-2 695 000	-4 445 000	-4 445 000	-4 445 000
Plan/utvikling				
Bistå private med utarbeidelse av mindre reguleringsplaner	-75 000	-75 000	-75 000	-75 000
Vaktordning fallvilt i perioden vinter og høst	120 000	120 000	120 000	120 000
Reduksjon konsulentbistand planarbeid	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Holde vakant 50 % stilling landbrukskonsulent	-370 000	-370 000	-370 000	-370 000
Sum tiltak Plan/utvikling	-425 000	-425 000	-425 000	-425 000
VVA				
Stoppe drift av gatelys statlige og fylkeskommunale veier	-170 000	-170 000	-170 000	-170 000
Kutte ekstra utbrøyting av parkeringsplasser i Sulitjelma-fjellet	-135 000	-135 000	-135 000	-135 000
Kutte ekstra brøyting til Kobberløpet	-135 000	-135 000	-135 000	-135 000
Sum tiltak VVA	-440 000	-440 000	-440 000	-440 000
Sum tiltak Eiendom, plan og samfunnsutvikling	-3 560 000	-5 310 000	-5 310 000	-5 310 000

Fauske kommunale eiendommer

Ansvarsområde

Fauske kommunale eiendommer forvalter Fauske kommunes eiendomsmasse på ca. 52 000 m² eide bygg, samt innleide lokaler som er til bruk som storkjøkken, kontorlokaler og lager-/driftsbygg. Enhet eiendom utreder og kjører også mindre og større prosjekt som kommer som bestilling basert på vedtak i kommunestyret. Fauske kommunale eiendommer skal sørge for at kommunens formålsbygg blir effektivt ivaretatt med hensyn på forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling (FDVU-prinsippet). Riktige tiltak med rehabilitering og nødvendig utvikling, skal sørge for at Fauske kommune kan opprettholde et godt, kvalitativt servicenivå i gode og effektive bygg.

Utfordringer i 2020 og årene fremover

FDVU-prinsippet (FDVU) har en klar tredeling i eiendomsforvaltningen med eier, bruker og forvalter. Kommunestyret har eierrollen, fagenhetene har brukerrollen og Fauske kommunale eiendommer har forvalterrollen. Basert på NS 3454 reguleres en indeks basert på kostnadsdekkende husleie, med en

kostnadsdekkende beregning av FDVU kostnader for et bygg i drift. Kostnadsdekkende FDVU-utgifter i 2019 lå på ca. kr 925,- per m², og for 2020 vil dette være ca. kr 953,- per m².

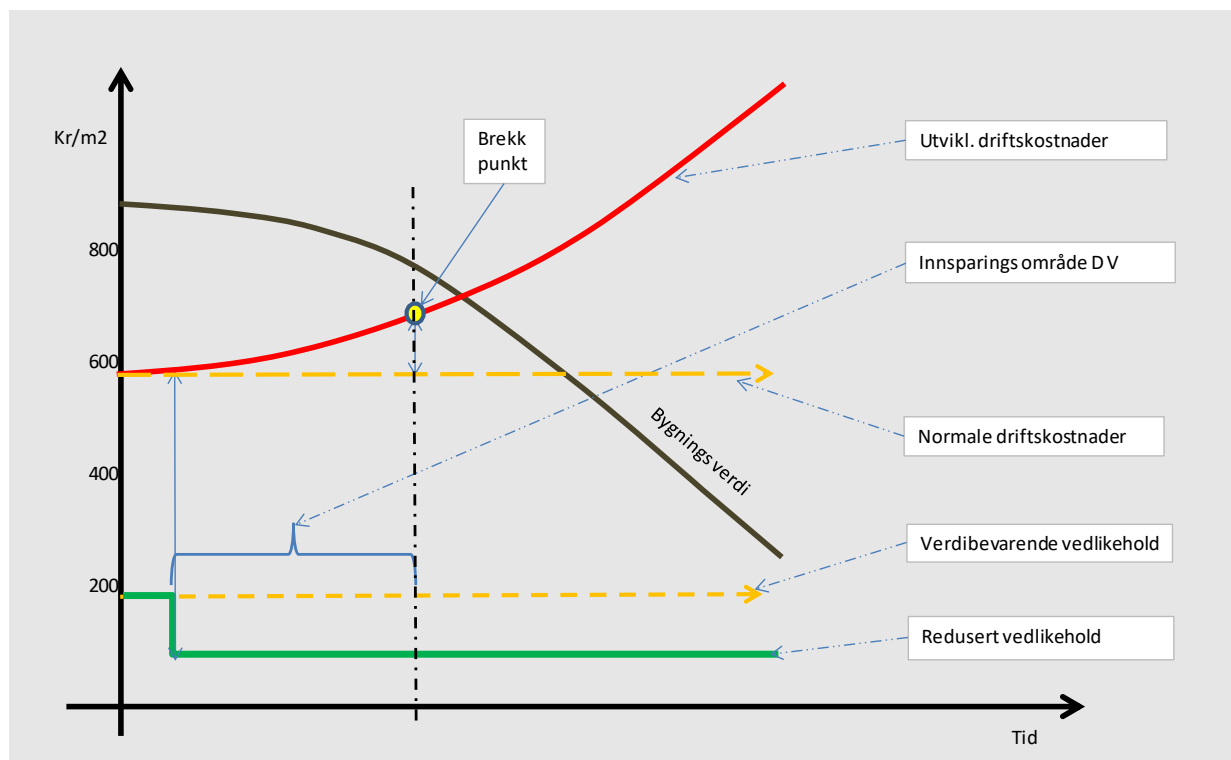
I rent vedlikeholdsbudsjett var det i 2018 brukt ca. kr 31,- per m² og i 2019 ca. kr 37,-. Normen for verdibevarende vedlikehold ligger på ca. kr 220 til 240,-. Over tid vil manglende vedlikehold føre til bygningsteknisk forfall og etter hvert gjøre at bygg vil være utsatt for kortere eller lengre driftsstans. Nye bygg er betraktelig mer avansert enn eldre bygg, og komponenter som driver for eksempel ventilasjon, varme og lys, er dyre å erstatte ved brekkasjer. Det er også satset på nye, store nærmiljøanlegg og store areal med lekeplussutstyr/-apparat, som igjen er utgiftsdrivende over relativt kort tidshorison, men også på lang sikt i form av utskiftinger og rent vedlikehold. I praksis vil dette si at enheten opparbeider seg et årlig vedlikeholdsetterslep på anslagsvis 9–10 mill. kr hvis tildelingen på vedlikehold skal ligge på dagens nivå.

Når man ser utviklingen over tid, har rehabiliterings- og nybyggkostnader økt, og i tråd med nye og strengere krav til byggkvalitet, er det dyrt å måtte satse på rehabilitering eller nybygg i stedet for et planmessig og godt vedlikehold. Omløpstakt for et normalt formålsbygg bør være ca. 40 år sett i levetidsbegrepet (LCC) for bygg. Med et planmessig vedlikehold og utskifting av nødvendige tekniske og byggregrelerte konstruksjoner og infrastruktur i perioden, kan et bygg fortsette å være funksjonelt i nye 30–40 år.

Kommunens ambisjon om å ha en tilstandsgrad på 1 vil i første rekke basere seg på investeringsmidler til totalrehabilitering der oppgradering skjer, da det i praksis ikke er tilgjengelige vedlikeholdsmidler til annet en strengt nødvendig «brannslukking». Det å ha et forsvarlig vedlikeholdsnivå er viktig, og sett ut fra kommunens økonomi er det viktig å kunne holde byggene i så god stand at funksjon og verdi ikke forringes i nevneverdig grad. Lav vedlikeholdsgrad vil gjøre seg gjeldende og eskalere forfall, og dermed også driftsutgifter.

Figuren under illustrerer forholdet mellom innsparing på vedlikeholdsmidler, økte driftskostnader og reduksjon av bygningens verdi. Lite midler vil på kort sikt gi innsparinger for byggeier, men etter en tid vil forfallet tilta og utgiftene bli mye større enn besparelsene. I tillegg vil funksjonalitet og verdi få en sterkere degressiv kurve etter hvert som midler uteblir.

Figur 30 – Hva som skjer med kommunens økonomi når vedlikeholdsmidler reduseres

Videre er det en utfordring at tidligere budsjett hadde tatt høyde for en innsparing av leid areal som ble gjenspeilet i strategisk plan for arealutnyttelse. Denne fordret en mer effektiv bruk av en del formålsbygg, og derav redusere innleid areal. Noen av disse tiltakene er ikke kommet til utførelse, og dette medfører fortsatt en utgift i form av innleie av areal samt FDVU-utgifter. I dette ligger det blant annet at den planlagte effektiviseringen av renhold ikke har kunnet finne sted da vi i stedet for å ha redusert areal, har økt arealet (eid) med 2000 m². Dette arealet er økt ytterligere med nesten 2000 m² når nye Valnesfjord skole ble tatt i bruk. De siste årene er det dog gjort et godt arbeid med å forhandle ned leiepriser samt si opp unødvendig leid areal. Dette har allerede redusert en del på det innleide areal, og avtaler som har vært mulig å si opp er avsluttet. Etablering av Familiens hus vil kunne gi besparelser ved oppsigelse og fraflytting av innleide bygg i Familiesenteret, barnevern og PPT. Det er usikkert hvorvidt dette vil gi effekt for budsjett 2020.

En av hovedprioritetene i 2020 vil være å kunne ferdigstille eide areal til bruk i stedet for leide areal. Prosjektene med å få barnehager inn i skolebygg, samt etablering av Familiens hus i eid areal, gjør at den totale arealbruken vil reduseres og komprimeres i kompakte enheter. Likeså er det i kommunens portefølje enkelte bygg som ikke har kommunal aktivitet, og det å få disse ut av porteføljen vil prioriteres for å redusere FDVU-kostnader.

Vedlikeholdsbehov og tiltak uten finansiering

Som en konsekvens av manglende midler til vedlikehold over tid, er det en del områder der det potensielt kan komme store utgifter til vedlikehold i årene som kommer. Nedenfor følger en oppstilling over de områdene dette gjelder, rangert etter hvor kritisk vedlikeholdsbehovet vurderes å være.

- Kritiske vedlikeholdstiltak
  - Nytt tak på Administrasjonsbygget, øvre del (taket må skiftes pga. tilstand og alder på takbelegget)
  - Nytt tak på Hauan skole, eldste bygg (taket må skiftes pga. tilstand og alder på takbelegget)
  - Rehabilitering yttervegger Hauan skole, eldste bygg (tilstanden på deler av ytterveggene på den eldste delen av Hauan skole er svært dårlig)
  - Oppgradering av brannalarmsystemer på de eldste byggene i kommunen (mange av formålsbyggene inklusive tekniske systemer er eldre enn 20 år, og det oppleves stadig at det ikke finnes reservedeler eller nye komponenter når de eldste systemene skal repareres /endres.)
  - Nytt tak på Sagatun dersom det fortsatt skal være i drift (tilstanden på yttertaket tilsier at dette må skiftes, det har vært utført reparasjoner på taket flere ganger de siste årene som følge av skader etter sterk vind)
  - Diverse utskiftinger Sagatun dersom det fortsatt skal være i drift (utvendig maling, delvis utskifting av bordkledning, skifte balkongdører, nytt varmtvannberedersystem)

- Mindre kritiske vedlikeholdstiltak
  - Maling av fasader på en rekke bygg
  - Nytt beredersystem for Finneid skole er medtatt her pga. alder/tilstand

Av andre tiltak som mangler finansiering kan det nevnes tilstandsvurdering av bygg i Sulitjelma som har vært tilknyttet gruvedrift. Det må gjennomføres en kartlegging for å få en oversikt over nødvendige sikringstiltak og i neste omgang sanering av bygg/installasjoner.

Virksomhetsoverdragelse renhold

Virksomhetsoverdragelse er et begrep som brukes når en kommune omorganiserer drift, for eksempel til et interkommunalt foretak eller konkurranseutsetter en tjeneste i kommunen. Et mulig innsparingspotensial ligger i å konkurranseutsette renholdstjenesten. Dette er gjort i en rekke kommuner rundt i Norge. Det er viktig å kjøre en god og ryddig prosess, dette for å sikre at arbeidstagerne blir ivaretatt på en god måte. Som hovedregel reguleres konkurranseutsetting av kommunal virksomhet av reglene om virksomhetsoverdragelse i kapittel 16 i arbeidsmiljøloven. De ansatte skal beholde rettighetene sine i videst mulig omfang når virksomheten skifter innehaver. Reglene sikrer at arbeidsavtale og arbeidsforhold videreføres hos ny arbeidsgiver, og gir et vern mot oppsigelse på grunn av overføringen.

Fauske parkering

Fauske Parkering AS ble av kommunestyret vedtatt nedlagt fra 31.12.2018, med overføring til kommunal enhet, Fauske kommunale eiendommer fra og med 1. januar 2019. Fauske parkering har 2 ansatte som ble med over i kommunal drift. Personell og ansvar inngår under enhetsleder Fauske kommunale eiendommer. Driftsoppgaver av parkeringsareal ble stor grad overført til samme enhet, men enkelte oppgaver, som ansvar for brøyting, ble overført til annen kommunal enhet. Fauske parkering har egen driftsavtale med Bane Nor for parkeringsområde ved Fauske jernbanestasjon.

Forutsatt at parkeringsavgift skal videreføres i 2020 og fremover, er det behov for en oppgradering av parkeringsautomatene. Disse må fornyes i løpet av våren/sommeren 2020. Midler ble avsatt i investeringsbudsjettet for 2019 og disse videreføres i 2020.

Tiltak i budsjett 2020

- Stenge Paviljong 5, 7 og 9:
Angitt årlig besparelse er basert på stenging av bygg. For paviljong 5 og 7 er det medtatt 6 mnd. besparelse i 2020. Det må lages en plan for disse byggene slik at videre fullføring av tiltak inklusive eventuell riving kan iverksettes.
- Avslutte avtale ang brøytevakt inkl. løypekjøring:
Parkavdeling brøyter i dag en kort vegstrekning på Klungset, samt 2 kortere gangveier i Hauan. I tillegg har kommunen beredskapsvakter om vinteren på løypekjøring med vaktavtale. Klungset blir dekket inn med brøyting av VVA, og gangveger blir brøytet kun på dagtid av Parkavdeling. Denne avtalen er sagt opp, og besparelse er medtatt fra og med 01.01.2020.
- Virksomhetsoverdragelse for Renhold:
Det foreslås å gjennomføre en virksomhetsoverdragelse for Renholdsavdelingen. Anslått besparelse er medtatt med halvårseffekt i 2020. Hvis tiltaket skal iverksettes vil det kreve en detaljplanlegging på administrativt nivå og det må gjennomføres en offentlig anskaffelse etter regelverket.
- Vaktmesterstilling settes vakant:
Stillingsinnehaver har gått av med pensjon og stillingen holdes vakant i 2020.

- Stenge Moveien:
Besparelse på driftsutgifter ved å avvikle drift i Moveien inntil videre.
- Konkurransettelse av næringsavfall (gjelder formålsbygg):
Avfallsmottak av næringsavfall fra formålsbyggene konkurransettes. Angitt årlig besparelse er et anslag basert på erfaringer fra andre kommuner som har gjort det samme.
Konkurransettelse vil synliggjøre potensialet, som kan vise seg å bli større enn anslag.
- Effektivisering/digitalisering:
Nye teknologiske løsninger gjør det mulig å strukturere arbeid på nye måter.
Omfordeling/omprioritering av oppgaver mellom ansatte, avdelinger og enheter vil bli vurdert som en del av dette tiltaket.

Budsjett 2020

Tabell 55 – Budsjett 2020–2023 for Fauske kommunale eiendommer (i kr)

		ØKONOMIPLAN 2020-2023				Budsjett 2019	Regnskap 2018
		Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023		
Fauske kommunale eiendommer	Inntekt	-23 493 355	-23 027 855	-23 027 855	-23 027 855	-22 147 990	-22 835 851
	Utgift	62 112 729	59 690 660	59 690 660	59 690 660	61 925 357	63 206 309
	Netto	38 619 374	36 662 805	36 662 805	36 662 805	39 777 367	40 370 458

Plan- og utviklingsenheten

Ansvarsområde

Plan- og utviklingsenheten har en sentral rolle i utvikling av kommunens arealer, alt fra utarbeidelse av bolig-/industriomter, hyttefelt, ulike arealdisponeringer, salg av eiendommer etc. Som grunnlag for dette ligger arealplanen som utarbeides av ansatte på plan- og utviklingsavdelingen.

Plan- og utvikling har 14 ansatte, herav en vakant, som utgjør 13,1 stillingshjemler, og det er følgende ansvarsområder:

- **Byggesak** – Byggesaksbehandling, forurensning og utslipp.
- **Planavdelingen** – Utarbeide ulike planer så som kommuneplan/arealplan, behandle private reguleringsplaner, kulturminneplaner, samt jobbe med utvikling av Fauske kommune.
- **Oppmåling** – Oppmåling ute i felt, boliger, seksjonering, beliggenhetskontroll, matrikkelføring, fradeling av eiendommer.

- **Landbruk** – Innen dette området ligger også skogbruk og vilt. Det utarbeides landbruksplaner, skogsplaner, ulike viltplaner. Innenfor området ligger også jakt, ettersøk etter skadet vilt og andre relaterte oppgaver innenfor feltet.
- **Folkehelse** – Jobber med ulike folkehelseprosjekter, samt deltar og gir innspill om folkehelse til de ulike planene som utarbeides på avdelingen.
- For øvrig så jobbes det med trafikksikkerhetsplaner, landbruksplaner, kystsoneplaner, salg/kjøp av arealer, utarbeidelse av forskrifter for skuterkjøring både på land og vann, behandle søknader for skuterkjøring og generell motorferdsel i utmark.

Folkehelse

Folkehelse ble overført til planavdelingen ved årsskiftet 2018/2019. Jobber med ulike folkehelseprosjekter, samt deltar og gir innspill om folkehelse til de ulike planene som utarbeides på avdelingen. Kommunens folkehelsearbeid er forankret i kommuneplanens samfunnsdel, og er en del av kommunens visjon så vel som overordnede mål og strategier. Gjennom samarbeidsavtale om folkehelsearbeid for perioden 2018–2021 mottar Fauske kommune årlige tilskuddsmidler fra Nordland fylkeskommune. Tilskuddsbeløpet utgjør ca. kr 200 000,- hvorav halve beløpet skal gå til lønn (folkehelserådgiver/-koordinator). Samarbeidsavtalen er gjensidig forpliktende, hvor to av resultatområdene er obligatoriske å jobbe med; «Bo- og nærmiljø» og «Barn og ungdom» («Helsefremmende barnehage og skole»). Folkehelsearbeid er sektorovergripende, og handler om å legge til rette for en samfunnsutvikling som motvirker sosiale helseforskjeller og som fremmer god helse og trivsel i hele befolkningen. Med ny planperiode foran oss, blir det i 2020 viktig å jobbe med kommunens kunnskapsgrunnlag når det kommer til oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer. Dette skal danne grunnlag for kommunal planstrategi, og tas inn i arbeidet med alle øvrige strategier og planer, jf. lov om folkehelsearbeid samt plan- og bygningsloven. Det legges opp til et mer strategisk folkehelsearbeid på systemnivå i kommende år. Mange kommuner har utarbeidet årshjul for handlingsdel- og budsjettprosessen med rom for administrativ og politisk vurdering av utfordringer, prioriteringer og økonomiske forhold. Å integrere arbeidet med folkehelse i dette årshjulet er særlig viktig da folkehelse er et tverrsektorielt ansvar der den enkelte sektorsjef eller kommunalsjef har et delansvar for sine folkehelseaktiviteter. Prinsippet som ofte legges til grunn er helse i alt vi gjør.

Utfordringer i 2020 og årene fremover

Plan og utvikling har i de siste årene blitt bemannet med godt utdannede ansatte, og da spesielt av byggesaksbehandlere og arealplanleggere som samtlige har bachelor- eller mastergrad. Øvrige ansatte har formalkompetanse for de oppgavene de utfører. Utfordringen på planavdelingen for de nærmeste årene er innenfor landbruk/vilt og ulovlighetsoppfølging. Landbruk/vilt har i per dato en stillingshjemmel på 100 %. De siste årene har staten overført flere oppgaver innen landbruk til kommunen, det betyr økt arbeidsmengde og press på stillingen.

Ulovlighetsoppfølging er oppgaver som håndteres av byggesak. Det er ofte kompliserte og omfattende saker med komplisert juridisk bilde. Slike saker er ofte tidkrevende og utfordrende, spesielt på det juridiske, og det er her utfordringen ligger i og med at ingen har juridisk bakgrunn eller har jobbet med dette over en lengre periode.

Viltforvaltningen har stor utfordring i forbindelse med ettersøk etter skadet vilt. Det er kommunens ansvar å organisere og gjennomføre ettersøk og eventuelt avlivning av skadet vilt, samt å ivareta viltet, dette iht. viltloven og dyrevelferdslovgivningen. Kommunene er pliktig å ha godkjent personell til å utføre slike oppgaver. Per i dag er det 2 ekvipasjer som kommunene har avtale med og som er godkjent, men avtalen utløper ved årsskiftet. Ordningen er basert på frivillig vaktordning uten noen form for økonomisk kompensasjon for å ha vakt. Krav til godkjent ettersøksekvipasje er å ha en godkjent hund som har bestått blodspor- og fersksporprøve, fører skal ha gjennomført og bestått ettersøk videregående trinn II, bestått oppskyting til storviltprøven hvert år, samt være registrert i jegerregisteret. Det stilles også krav fra både SVV og Bane Nor for å ha gjennomført sikkerhetskurs på vei og jernbane. I og med at det ikke gis noen form for kompensasjon i forbindelse med vaktordning og kompensasjon i forbindelse med bruk av eget utstyr så vil bli vanskelig å rekruttere godkjente jegere til slik oppdrag i fremtiden.

I og med at det har vært valg er det krav i henhold til plan og bygningsloven §10-1 om utarbeidelse av ny planstrategi. Planstrategien bør omfatte en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunens planbehov i valgperioden. Noe av planarbeidet gjøres i egen regi, noe av dette kjøpes av eksterne konsulenter.

Samfunnet er i en stadig utvikling og endring, og det stilles større krav til at saksbehandlere er oppdatert på de ulike lovendringer som skjer. For å innfri dette er kursing og etterutdanning svært viktig tiltak for å unngå at ansatte slutter og tar med seg erfaring og kompetansen fra avdelingen.

Plan og utvikling har få eller ingen fysiske investeringstiltak, kun investeringer i planarbeid og ulike utredninger.

Planarbeid inn i 2020 og årene fremover:

- Regulering massedeponi Trolldalen – Området er avsatt i kommuneplans arealdel til deponi. Området har vært benyttet til deponi for masser fra tunnelene som er bygget i forbindelse med kraftverk i området. SKS er grunneier. Avtale inngås med grunneier i løpet av november.
- Holtanveien – Nye boligtomter i et flott område som kommunene bør regulere til fremtidig boligområde, oppstart i løpet av 2020.
- Sjøheiaplan for boligbygging – Relativt stor plan som vil være klar til behandling i januar 2020.
- Skilting veinavn – Alle kommunale og offentlige veier skal ha veinavn og veinavnskilt. Veinavn har man fått, men det gjenstår ennå skilting av veinavnene.
- Grunnundersøkelse sentrum – Plan og utvikling hadde møte med NVE i 2018 hvor dette ble tatt opp som tema. Det er svært viktig at grunnforholdene i sentrum kartlegges slik at det er en forutsigbarhet i forbindelse med fremtidig planlagt bebyggelse i sentrum. Prosjektet vil ha

utgiftsramme mellom 1,5 til 2,0 mill. kr. I 2020 gjøres kartlegging og utarbeidelse av en plan med kart som sier noe hvor man skal gjøre de ulike undersøkelser. I 2021 påbegynnes arbeidet med grunnundersøkelser. I møte med NVE var også de villig til å bidra økonomisk til dette prosjektet, men det må søkes. Det vil også være mulighet å få støtte fra eksempelvis fylkeskommunen til et slik prosjekt.

I budsjettet for 2020 økes gebyrene med 3,1 % utenom byggesak og oppmåling, disse er selvkostområder og økes ikke denne gang, da det vært store økninger de 2 siste årene.

Tiltak i budsjett 2020

- Inntekter reguleringsplaner
Øke inntekt i forbindelse med planarbeid. Det faktureres for ekstraarbeid i forbindelse med å rette opp kartene som ligger ved reguleringsplanene som kommer inn til behandling.
- Vaktordning fallvilt:
For å oppfylle kravet med vaktordning i forbindelse ettersøk økes driftsbudsjettet med kr 120 000,- på viltforvaltning.
- Vakant 50 % stilling landbrukskonsulent:
50 % stilling som landbrukskonsulent settes vakant ut 2020. Konsekvens med dette er ytterligere arbeidspress på den 50 % stillingen som er i dag og lengre saksbehandlingstid.
- Reduksjon konsulentbistand:
Kjøp av konsulentbistand reduseres med kr 100 000,- og større andel av planarbeid utføres internt.

Budsjett 2020

Tabell 56 – Budsjett 2020–2023 for enhet Plan/utvikling (i kr)

		ØKONOMIPLAN 2020-2023				Budsjett 2019	Regnskap 2018
		Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023		
Plan utvikling	Inntekt	-5 050 758	-5 050 758	-5 050 758	-5 050 758	-5 000 633	-6 885 360
	Utgift	12 212 721	12 212 721	12 212 721	12 212 721	12 351 212	11 801 388
	Netto	7 161 963	7 161 963	7 161 963	7 161 963	7 350 579	4 916 028

Vei og gatelys

Ansvarsområde

Fauske kommune ved enhet Vei, vann og avløp (VVA) forvalter og drifter ca. 140 kilometer vei, hvorav ca. 49 km vei er med fast dekke. Veiområdet har stillingshjemmel for 2,2 stillinger.

Enhet VVA har som målsetting å forvalte de kommunale veier så effektivt som mulig i henhold til de budsjettmidler som kommunestyret vedtar. En stor del av utgiftene gjennom et budsjettår relateres til vintervedlikehold. Utgifter forbundet med vintervedlikehold styrer i stor grad aktivitetsnivået for sommervedlikeholdet. I tillegg drifter enheten ca. 2000 gatelys spredt over hele kommunen.

Enhet VVA utfører også politiske vedtatte prosjekter som eksempelvis utbygging av infrastruktur til nye boligfelt og utbygging/rehabilitering av vann og avløpsprosjekter.

Utfordringer i 2020 og årene fremover

For å nå målet med å levere et regnskap i balanse, må det årlig iverksettes harde sparetiltak gjennom sommerhalvåret. I følge Statistisk sentralbyrå brukte kommunen i 2018 kr 79 968, – per km vei. Kommunens KOSTRA-gruppe 12 brukte kr 130 335,– mens landet for øvrig bruker kr 139 947,– per km.

Vei

Gjennom flere år har driftsbudsjettet vært for lavt i forhold til hva som kreves for å opprettholde en god veistandard. Dette medfører at etterslepet av sommerveivedlikehold økes gradvis år for år. Gjennom de siste ti til femten år har kommunen investert betydelige midler til opprusting av spesielt grusveier og nyasfaltering. Driftsbudsjettet tillater ikke at verdien av tidligere investeringer innenfor veiområdet blir ivaretatt tilstrekkelig. Spesielt veier som ikke tidligere har blitt opprustet krever ofte nødreparasjoner. Driftsbudsjett tillater derfor kun "brannslukking" av akutte skader som kan oppstå under vårløsning og ved store nedbørmengder.

Kommunen har fortsatt et stort etterslep angående vedlikehold av veier. For å ivareta tidligere investeringer er behovet stort mht. nyasfaltering, reasfaltering og oppgradering av nedslitte grusveier. Enheten har på sikt som mål at alle kommunale veier skal være med fast dekke. Det er derfor nødvendig å videreføre tidligere investeringer for oppgradering av kommunale veier.

I løpet av de siste årene har det kommunale veinettet og parkeringsplasser gradvis blitt utvidet uten at driftsbudsjettet er økt. Eksempler på dette er utvidelsene og nyetablering av parkeringsplasser i Sulitjelma, henholdsvis scooterparkering i Daja, Kjelvannet, Skihytta og to parkeringer på Jakobsbakken. Denne utbyggingen har medført en økning av parkeringsarealet med 16900 m². Ekstraavgifter med å utvide brøytingen av ekstra parkeringsareal er kr 8,– per m². I tillegg har kommunen i løpet av de seneste årene bygd ut flere boligområder i Hauan. Til sammen utgjør dette ca.

fire km. Det planlegges også å utvide veiarealet på industriområdet på Søbbesva. Samlet betyr dette en vesentlig økning av arealer som krever sommer- og vintervedlikehold.

Gatelys

Fauske kommune har ansvaret for ca. 2000 gatelys. Av disse er det ca. 290 gatelys som har tilknytning til statlige og fylkeskommunale veier, og ca. 150 av disse inneholder kvikksølv.

Produksjonen av HQL-pærer er av miljøhensyn stanset. For å opprettholde disse lyspunktene er det nødvendig å skifte ut hele armaturet ved å montere nye LED-armaturer. LED-armaturer krever et betydelig lavere energiforbruk, samt at de har lengre levetid. Gamle HQL-armaturer krever ca. 120 watt, mens LED-armaturer krever ca. 40 watt. Utskifting av gatelys til LED gir dermed en svært god besparelse av energikostnader. Gatelysene er i drift ca. 4500 timer per år. Hvis det legges til grunn en kilowattpris inkludert nettleie på 50 øre, vil energiutgiftene for 468 gamle gatelys beløpe seg på kr 126 360,- per år. Årlige energiutgifter for tilsvarende antall LED-lys vil være kr 42 120,- per år.

Samlet utgift for å skifte ut samtlige 468 HQL-armaturer til LED anslås til ca. 2,562 mill. kr inkl. mva., og er innarbeidet i rådmannens forslag til investeringsbudsjett i langtidsplanen. For 2019 var det bevilget 1 mill. kr inkl. mva. til utskifting av HQL-armaturer mot LED-armaturer. Bevilgningen resulterte i at det ble utskiftet 184 armaturer til LED.

Generelt består mange av de gamle gatelysene av tremaster med strømtilførsel via luftstrekke. Mange av tremasterne er gamle og i dårlig forfatning. Det vil derfor på sikt være behov for å iverksette utskifting av alle gatelys med trestolper som har strømtilførsel med luftstrekke kabler.

Interkommunalt samarbeid

For ca. ti år siden ble det etablert en nettverksgruppe med deltakere fra enhet VVA og Fauske kommunale eiendommer som da het Bygg/eiendom. Gruppen bestod av deltakere fra Fauske, Sørfold, Saltdal og Beiarn kommune der målet med samlingene var å se om det var mulig å samkjøre utstyr og personell mellom kommunene som eventuelt kunne redusere utgiftene. Det viste seg raskt at behovet for utstyr som maskiner og biler er sesongbetont og står i beredskap. Dermed har alle kommunene behov for det samme utstyret samtidig. Utstyr som ble drøftet var eksempelvis spylebil for avløp, brøyteutstyr, kantklipper, veistakemaskin og veihøvel. Etter kartlegging av de ulike kommuners behov ble det bestemt å investert i rørinspeksjonsutstyr. Utgiftene ble fordelt mellom Sørfold, Saltdal og Fauske. Fauske kommune har samarbeidet i en årrekke med Sørfold kommune med at de leier Fauske kommunens spylevogn med mannskap til åpning av tette avløp.

Oppgradering kommunale veier

Kommunestyret vedtok den 14.12.2017 plan for opprustning av kommunale veier for perioden 2018 – 2021. Vedtatt veiplan for 2018 ble ikke fulgt opp med budsjettmidler. I budsjett 2019 ble det vedtatt å

bevilge kr. 1,5 mill. ekskl. mva. til opprusting av Vikaveien. I tillegg ble det bevilget kr. 1 200 000,- eks. mva. til nyasfaltering av grusveier. Følgende veier ble valgt asfaltert i henhold til opprustningsplanen: Selbergveien, Virumveien, Skogveien, Vangsveien, Svenskveien, Oppigardsveien. Disse veiene er innarbeidet i veiplanen for 2018

Kommunale veier blir mer og mer begrodd med vegetasjon som vokser nært veibanen. Dette skaper store problemer spesielt med hensyn til sikt/trafikksikkerhet. Overvokste veikanter skaper også problemer med at vegetasjonen under snøfall legger seg over veibanen til hindrer for brøytingen. For å effektivisere skogning langs veiene foreslås det å investere i hydraulisk sag som kan kobles til kommunens hjullaster, jf. investeringsbudsjettet. Investering av sag beregnes til kr 220 000,- inkl. mva.

Tiltak i budsjett 2020

- Si opp driften av gatelys på statlige og fylkeskommunale veier:
Kommunale veier blir mer og mer begrodd med vegetasjon som vokser nært veibanen. Dette skaper store problemer spesielt med hensyn til sikt/trafikksikkerhet. Overvokste veikanter skaper også problemer med at vegetasjonen under snøfall legger seg over veibanen til hindrer for brøytingen. For å effektivisere skogning langs veiene foreslås det å investere i hydraulisk sag som kan kobles til kommunens hjullaster, jf. investeringsbudsjettet. Investering av sag beregnes til kr 220 000,- inkl. mva.
- Kutte ekstra brøyting til Kobberløpet:
Det foreslås å stoppe ekstra brøyting ifb. Kobberløppet. Kommunen må kjøpe denne brøytingen fra privat entreprenør, og har en utgift på ca. kr 135 000,- per år.
- Kutte ekstra brøyting av parkeringsplassene i Sulitjelma-fjellet:
Kommunen har de siste årene dekket utgiftene til å utvide brøytingen av samtlige kommunale parkeringsplasser i Sulitjelmafjellet til palmehelgen. Dette utgjør ca. 16 900 m² av totalt ca. 30 000 m². Brøytingen må kjøpes fra privat entreprenør og har en utgift på ca. kr 135 000,- per år.

Budsjett 2020

Tabell 57 – Budsjett 2020–2023 for enhet VVA (vei og gatelys) (i kr)

		ØKONOMIPLAN 2020-2023				Budsjett 2019	Regnskap 2018
		Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023		
Vei og gatelys	Inntekt	-2 606 567	-2 606 567	-2 606 567	-2 606 567	-2 638 192	-2 514 248
	Utgift	11 345 553	11 345 553	11 345 553	11 345 553	11 637 253	10 580 535
	Netto	8 738 986	8 738 986	8 738 986	8 738 986	8 999 061	8 066 287

5.5 Rådmannens stab

Rådmannens stab består av rådmann, politisk sekretariat, personalstab, IT, innkjøp, servicetorg og økonomistab. I budsjettet til rådmannens stab ligger også felles midler til kompetanseutvikling (herunder tilskudd RKK), seniortiltak og bedriftshelsetjeneste.

5.5.1 Tiltak

Tabell 58 – Tiltaksoversikt Rådmannens stab (i kr)

Tiltak	2020	2021	2022	2023
Rådmannens stab				
Reduksjon stillingsressurs hovedtillitsvalgt og hovedvernombud	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
Kutte velferdsmidler	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Kutte erkjentlighetsgaver	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Reduksjon kurs	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Sentralbordløsning	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000
RKK - redusert tilskudd	-42 000	-42 000	-42 000	-42 000
Sum tiltak rådmannens stab	-1 242 000	-1 242 000	-1 242 000	-1 242 000

5.5.2 IT

Innenfor alle kommunens enheter innføres og utvikles stadig flere IT-baserte tjenester. Prosjekt «Digitalt Fauske» vil utfordre hele organisasjonen på nyteknisk innenfor alle områder. Her inngår også hvordan kommunen skal samhandle både internt, med våre innbyggere og næringslivet. I dette arbeidet står IT sentralt og må forberedes på å levere mer kompliserte løsninger, høyere grad av sikkerhet og å håndtere store mengder data. Utvidelse av antall systemer og økt kompleksitet medfører også økende driftsutgifter, økt krav til intern kompetanse og mer kjøp av spisskompetanse innenfor utvikling og drift.

Noen driftskritiske tjenester må vurderes satt ut til private for å sikre nødvendig drift og oppetid. I et beredskapsperspektiv utfordres IT på sikring av redundante løsninger, backup-systemer og kompetanse til feilretting.

5.5.3 Innkjøp

Med hensyn til det volum kommunen anskaffer, - og begrenset intern ressurs til gjennomføring av konkurranser -, er vi avhengige av å søke samarbeid med andre kommuner for å inngå felles avtaler.

Innkjøp til Fauske kommune vil fortsatt primært skje gjennom flerårige rammeavtaler. Av disse vil det fortsatt være ressursbesparende og en kvalitetssikring å etablere de fleste avtalene gjennom vår deltakelse i Samordnet innkjøp i Nordland (SIIN), eller tilsvarende samarbeid.

Både gjennom egne konkurranser og vår deltakelse gjennom SIIN, utfordres kommunen på forventninger om tilrettelegging for lokalt næringsliv. Nytt regelverk skjerper krav til interne rutiner for å sikre likebehandling av leverandører. Det viser seg være krevende å tilpasse konkurranser til lokale tilbydere når vi er med i et større innkjøpssamarbeid.

Generelt er kommunens erfaring og kompetanse innenfor gjennomføring av større anskaffelser for lav, noe som fører til at tjenesten i for stor grad må og bør kjøpes av eksternt.

5.5.4 Servicetorget

En stor del av henvendelsene til kommunen kommer via Servicetorget gjennom besøk, telefon, brev eller e-post. Post- og arkivtjenesten ligger i Servicetorget som har ansvar for kommunens sak- og arkivsystem. Forholdet mellom innbyggerne og forvaltningen skal være preget av åpenhet og tillit. Post- og journalsystemet er digitalisert, og postlistene er i fulltekst.

Oppgradering av hjemmesiden er i gang, en ønsker at innbyggerne i størst mulig grad skal kunne hjelpe seg selv gjennom enkle verktøy her. Digitalisering handler om å fornye, forenkle og forbedre. Det skal tilbys tjenester som er enkle å bruke og som er effektive og pålitelige. Digitalisering skal legge til rette for økt produktivitet i saksbehandlingen. Det siste året er det tatt i bruk løsninger for å sende og ta imot brev digitalt via sak- og arkivsystem. Nå jobbes det med å ta i bruk e-signering og digitale skjema. I den forbindelse vil en bistå innbyggere som kan ha behov for hjelp til å ta dette i bruk.

Servicetorget skal jobbe ut fra følgende: God kommunikasjon, god informasjon og god dokumentasjon.

5.5.5 Personalstaben

Personalstaben er en del av rådmannens stab/støttetjeneste blant annet med ansvar for implementering av sentralt inngått lov- og avtaleverk. Rådmannen tilrettelegger for at Partssammensatt utvalg skal kunne foreslå og behandle overordnede retningslinjer for kommunens personalpolitikk, herunder tiltak for likestilling og inkluderende arbeidsliv. Utvalget skal videre drøfte kvalitets-, fornyings- og utviklingstiltak, samt oppfølging og implementering av nasjonalt vedtatte reformer.

Rådmann har et tett samarbeid med arbeidstakerorganisasjonene.

Annet hvert år revideres lønnspolitisk plan. Den harmoniseres med sentralt inngått hovedtariffavtale og vedtas av kommunestyret som retningsgivende og veiledende.

Det er inngått samarbeid med Bodø kommune om selve lønnskjøringen, dette for å sikre den faglige siden og gjøre kommunen mindre sårbar ved at flere jobber med samme oppgaver.

Personalstaben har også ansvar for det overordnede HMS-arbeidet, herunder planer, AMU og AKAN. Nærværsrådgiveren jobber tett opp mot lederne i kommunen for å bistå dem i deres HMS-arbeid og sykefraværsoppfølging.

5.5.6 Økonomistaben

Økonomistaben har ansvar for budsjett, regnskap, fakturering, innkreving og eiendomsskatt. Skatteoppkreveren og Salten interkommunale regnskapskontroll (SIRK) er også en del av Økonomistaben.

Statliggjøring av skatteoppkreverfunksjonen

Regjeringen foreslår i statsbudsjettet for 2020 å flytte skatteoppkreverfunksjonen fra kommunene til Skatteetaten fra 1. juni 2020. Formålet med tiltaket er ifølge regjeringen å styrke kampen mot arbeidslivskriminalitet og svart økonomi, styrke rettssikkerheten og likebehandlingen, gi forenkling for skattytere og mer effektiv ressursbruk. Skatteetaten vil med dette få et helhetlig ansvar for fastsetting, innkreving og kontroll av skatter og avgifter.

Utviklingen de senere årene, hvor ansvaret for skatte- og avgiftsforvaltningen har blitt samlet i Skatteetaten, har ifølge regjeringen styrket de faglige begrunnelsene for en organisatorisk samling av oppgavene på området. Spesielt Skatteetatens nye organisering med landsdekkende fagdivisjoner, blant annet innkrevingsdivisjonen ledet fra Trondheim, legger til rette for at oppgaven kan integreres godt med etatens øvrige oppgaver. En slik overføring har vært foreslått flere ganger tidligere, senest i 2015, jf. Prop. 120 LS (2014–2015) og Prop. 1 LS (2015–2016). I forbindelse med dette arbeidet sendte Finansdepartementet på høring en rapport fra Skattedirektoratet om å overføre skatteoppkrevingen fra kommunene til Skatteetaten. Høringsinstansene som har oppgaven i dag, var i hovedsak negative til forslaget. Dette gjaldt majoriteten av kommunene, organisasjoner som representerer kommunene og fagforeninger til ansatte i kommunal sektor. Alle andre høringsinstanser var positive til hovedretningen i forslaget. Det inkluderte skattytere (næringslivs- og skattyterorganisasjoner som NHO, Bedriftsforbundet, Byggenæringens Landsforening og Skattebetalerforeningen), andre faginstanser (som Advokatforeningen, Revisorforeningen, Norges Autoriserte Regnskapsføreres Forening og NAV), organisasjoner som jobber mot økonomisk kriminalitet (som Økokrim og Norsk Øko-forum), alle fire fagforeninger i Skatteetaten og hovedsammenslutningen Unio. De positive høringsinstansene trakk blant annet frem at forslaget vil føre til langt bedre tiltak mot svart økonomi, mer effektiv ressursbruk og oppgaveløsning, bedre rettssikkerhet og forenkling for skattyterne. Organiseringen av skatteoppkrevingen er i all hovedsak uendret siden saken var på høring i 2015. Finansdepartementet mener derfor at høringsinnspillene fra den gang fortsatt i stor grad kan legges til grunn når saken nå vurderes på nytt.

Ansvaret for skatteoppkrevingen er i dag delt mellom Skatteetaten, som har det faglige ansvaret, og kommunene, som har det administrative ansvaret. En god del kommuner har etablert interkommunale enheter, og det er i dag 227 kommunale skatteoppkreverkontor som bruker 1 279 årsverk på skatteoppkrevingen

Regjeringen legger i sitt forslag opp til at skatteoppkrevingen skal løses i Skatteetaten på til sammen 40 steder i hele landet. Dette er syv flere kontorer enn regjeringen la opp til da saken var oppe i 2015. I tillegg vil regjeringen legge to årsverk til veiledning til alle øvrige skattekontor, slik at det blir utført skatteoppkreveroppgaver ved alle landets 56 skattekontor (Svalbard unntatt). Det skal i utgangspunktet

benyttes til sammen 918 årsverk til oppgaven i Skatteetaten, 429 færre enn med dagens organisering. Eksempelvis skal det med ny organisering benyttes 45 årsverk til føring av skatteregnskapet, mot dagens 185 årsverk. Dette er en reduksjon på hele 76 pst. sammenlignet med dagens situasjon, og regjeringen mener dette ikke vil gå på bekostning av kvaliteten i arbeidet. Samlet er det anslått at en overføring av oppgaven til Skatteetaten vil føre til en årlig nettoinnsparing på 370 mill. kr.

Regjeringen mener at det legges opp til en vesentlig styrket distriktsprofil sammenlignet med forslaget som ble fremmet for Stortinget i 2015. Det er lagt til grunn en modell for regional fordeling av oppgaver som gir mange ansatte i mange kommuner mulighet til å følge oppgaven over til Skatteetaten.

Organisering i Skatteetaten av skatteoppkreveroppgaver

Finansdepartementet legger opp til følgende organisering i Skatteetaten av de ulike oppgavene skatteoppkreverne håndterer i dag:

- **Føring av skatteregnskapet**

Føring av skatteregnskapet blir samlet i Oslo. Enheten bemannes med 35 årsverk og får et landsdekkende ansvar for oppgaven. I tillegg legges 10 årsverk til Skatteetatens regnskapsenhet i Grimstad, med ansvar for overordnet regnskapsoppfølging og analyse. Dette er totalt 45 årsverk mot dagens 185, en reduksjon på 76 pst. Kommunene vil få en spesialisert enhet som vil gi de samme rapportene og inntektsoversiktene som i dag, og som i tillegg vil kunne tilby alle kommuner analyser til deres økonomiforvaltning.

- **Arbeidsgiverkontroll**

Arbeidsgiverkontrollen blir samlokalisert med de andre kontrollmiljøene i Skatteetaten og lokalisert på 28 steder. Oppgaven blir bemannet med 400 årsverk. Dette er ti årsverk mindre enn det skatteoppkreverne rapporterte å ha brukt på oppgaven i 2018. I realiteten innebærer dette likevel en styrking av området, da effekten av arbeidsgiverkontrollen vil bedres vesentlig ved å samle større fagmiljøer og samordne arbeidsgiverkontrollen med de andre kontrollmiljøene i Skatteetaten.

- **Innkrevning**

Innkrevingsoppgaven blir lokalisert på totalt 20 steder i landet. Innkrevning mot næringsdrivende blir samlet på fire kontorsteder hvor Skatteetaten har sine innkrevingsmiljø for merverdiavgift. Innkrevning mot personlige skattytere blir samlet ved 17 kontor, der en av disse (Bergen) også har innkrevning mot næringsdrivende. Oppgaven blir i utgangspunktet bemannet med til sammen 401 årsverk, mot dagens 535. Selv om det skal brukes færre årsverk på oppgaven, vil samling av innkrevingsressursene i større fagmiljøer og samlokalisere næringsinnkrevningen for skatt og merverdiavgift, forventes å gi bedre innkrevingsresultater.

- **Veiledning, informasjon og arkiv**

Oppgaver knyttet til rettledning, informasjon og arkiv for skatteoppkrevingen blir inkludert i Skatteetatens enheter for brukerdialog og fire av etatens dokumententre. Oppgaven blir i utgangspunktet bemannet med til sammen 55 årsverk, fordelt med 15 på arkiv og 40 til veiledning. Veiledningsressursene fordeles på 19 kontorsteder, fortrinnsvis kontorsteder som

ikke har andre skatteoppkreveroppgaver. Dette for å sikre at alle Skatteetatens kontorsteder har kompetanse til å veilede om oppgavene som i dag ligger i skatteoppkrevingen.

Oppgavene som skatteoppkreverkontorene gjør for kommunene, inkludert innkreving og regnskapsføring av kommunale krav og kommunal inkasso, skal ikke flyttes. Finansdepartementet foreslår også at kommunene skal beholde særnamskompetansen og motregningsadgangen for de kommunale kravene som i dag kan kreves inn av skatteoppkreveren etter reglene for innkreving av skatt.

Virksomhetsoverdragelse

For å sikre at alle ansatte i kommunene blir behandlet likt, foreslår Finansdepartementet at oppgaveoverføringen håndteres som en virksomhetsoverdragelse for alle kommuner.

Fra overføringstidspunktet vil de tidligere kommunalt ansatte som er overført, være omfattet av statsansatteloven. Finansdepartementet antar at det store flertall overførte ansatte vil kunne følge sine arbeidsoppgaver over til Skatteetaten. I de tilfeller hvor arbeidsoppgaver har falt bort legges det til grunn at Skatteetaten løser dette ved å tilby annen passende stilling iht. statsansatteloven § 19. Regjeringen uttaler at det er av stor betydning å sikre gode personalprosesser i forbindelse med overføringen, og det er en grunnleggende forutsetning at omstillingsarbeidet skal skje i nært samarbeid med de ansatte og deres organisasjoner. En skal gjøre rede for følgene for de ansatte og planlegge et personalløp som involverer tillitsvalgte for de ansatte som overføringen berører. Kravene til medbestemmelse, gjennom drøftinger og forhandlinger, står sentralt. Videre vises til at arbeidsgiver har en informasjonsplikt. Etter arbeidsmiljøloven § 16-5, jf. § 16-6, skal tidligere og ny arbeidsgiver så tidlig som mulig gi informasjon til ansatte og deres tillitsvalgte om virksomhetsoverdragelsen. Finansdepartementet understreker at det er viktig med et tett og godt samarbeid mellom partene i prosessen. Det er av avgjørende betydning for å lykkes at Skatteetaten, KS og Oslo kommune, sammen med tillitsvalgte, raskt kan enes om en god og dekkende samarbeidsavtale. Departementet vil derfor, innenfor rammene av lov og avtaler, invitere hovedsammenslutningene og arbeidsgiverne til å samarbeide om å gjennomføre overføringen av oppgavene fra kommune til stat. Oppfyllelse av informasjonsplikten vil være et sentralt element i samarbeidsavtalen.

Forut for overføringen må det avklares hvilke ansatte i de ulike kommunene som er omfattet av overføringen. De kommunalt ansatte som er definert å være omfattet av overføringen må formelt innplasseres i Skatteetaten før selve overføringstidspunktet. Dette er en nødvendig forutsetning for faktisk å kunne få overført de ansatte til ny arbeidsgiver på et gitt tidspunkt. For å kunne avklare hvem som er berørt, og hvor de berørte ansatte skal innplasseres i Skatteetaten, må det gjøres en kartlegging av berørte ansattes nåværende arbeidsoppgaver.

Konsekvenser for Fauske kommune

I Fauske kommune er det fire ansatte ved skatteoppkreverkontoret. Alle fire jobber utelukkende med skatteoppkreveroppgaver og vurderes derfor å bli omfattet av denne virksomhetsoverdragelsen. Fauske kommune har ikke fått informasjon utover det som fremgår av statsbudsjettet, og avventer endelig vedtak av statsbudsjettet. Sist gang det var forslag om statliggjøring av skatteoppkreveren i statsbudsjettet, ble det ikke vedtatt. I tråd med forslaget i statsbudsjettet er det i rådmannens forslag til budsjett lagt til grunn at skatteoppkreveroppgavene overføres til skatteetaten gjennom en virksomhetsoverdragelse fra 1. juni 2020.

5.5.7 Beredskap

Fauske kommune har en beredskapsleder som rapporterer direkte til rådmannen.

Sentrale krav til beredskapsarbeidet og samhandling øker, og Fauske kommune er delaktig i beredskapssamarbeid Salten, Salten beredskapsråd, og har i 2019 opprettet kommunalt beredskapsråd.

Øvelser innenfor de risikoområder som er definert i kommunens egen ROS, samt andre sentrale risikovurderinger, må prioriteres. Mindre interne øvelser kan gjennomføres innenfor daglig drift, men det er viktig at kommunen også deltar i større øvelser der samspill med relevante beredskapsaktører øves.

Det vil være behov for midler til det videre arbeidet med kompetanseheving, deltakelse i interkommunalt beredskapssamarbeid, og avvikling av øvelser, i tillegg til drift av tekniske beredskapsrelaterte løsninger.

Budsjett 2020

Tabell 59 – Budsjett 2020–2023 for Rådmannens stab (i kr)

		ØKONOMIPLAN 2020-2023				Budsjett 2019	Regnskap 2018
		Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023		
Rådmannens stab	Inntekt	-4 355 875	-4 355 875	-4 355 875	-4 330 875	-4 986 738	-5 241 951
	Utgift	33 516 065	33 516 065	33 516 065	33 391 065	35 164 040	35 008 868
	Netto	29 160 190	29 160 190	29 160 190	29 060 190	30 177 302	29 766 917

5.6 Politisk virksomhet

Under politisk virksomhet utbetales møtegodtgjørelse, frikjøpsdager og fastgodtgjørelse til medlemmer og varamedlemmer av politiske utvalg. Tapt arbeidsfortjeneste dekkes også her. Kontingent til Salten Regionråd, kontingent til Salten Kontrollutvalgsservice, kommunalt tilskudd til tros- og livssynssamfunn, tilskudd til nærmiljøutvalg og støtte til politiske partier ligger under politisk virksomhet. Over formannskapets disposisjonskonto dekkes støtte til 1. mai-arrangement og støtte til TV-aksjonen.

Tiltak i budsjett 2020

- Reduksjon Salten regionråd:
Reduksjon kontingent Salten regionråd kr 250 000,-.

Tabell 60 – Tiltaksoversikt Politisk virksomhet (i kr)

Tiltak	2020	2021	2022	2023
Politikk				
Salten Regionråd - redusert tilskudd	-250 000			
Sum politikk	-250 000			

Budsjett 2020

Tabell 61 – Budsjett 2020–2023 for politisk virksomhet (i kr)

		ØKONOMIPLAN 2020-2023				Budsjett 2019	Regnskap 2018
		Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023		
Politisk virksomhet	Inntekt	-192 343	-192 343	-192 343	-192 343	-192 343	-70 889
	Utgift	9 128 913	9 378 913	9 378 913	9 378 913	9 364 912	8 760 041
	Netto	8 936 570	9 186 570	9 186 570	9 186 570	9 172 569	8 689 152

6. Investeringer

6.1 Ordinære investeringer

Tabell 62 – Investeringer 2020–2023 (i kr)

Prosjekt/område	Tidligere bevilget	2020	2021	2022	2023
Valnesfjord skole og flerbrukshall	283 000 000				
Erikstad barnehage inn i Erikstad skole + uteområde	24 450 000				
Fra leid til eid (flytting av enheter)	30 000 000				
Blålysbygg (Samlokalisering tekniske tjenester)	75 000 000	70 000 000	30 000 000		
Oppgradering eksisterende eiendomsmasse	33 490 000				
Buen	38 000 000				
Ombygging fysio, legekontor, Helsetunet	14 250 000				
Velferdsteknologi	8 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000
Riving/sanering gamle bygninger	10 600 000	1 600 000			
Utvikling næringsareal	1 500 000	500 000	500 000		
Rassikring Farvikbekken	11 700 000				
Trafikksikkerhetstiltak	2 700 000	1 775 000	1 400 000	625 000	
IT-utstyr	3 150 000	3 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Skytebane Vestmyra	6 000 000	- 3 800 000			
Fauske Rådhus	20 435 000				
Boliger Myrveien/Tareveien	18 200 000				
Investering veier	3 000 000	4 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Nye automater Parkeringsavdeling	1 270 000				
Medisinteknisk utstyr	2 300 000				
Kulturhus	6 000 000				
Valnesfjord barnehage ombygging	7 200 000				
Parkeringsplass Kvalhornet	350 000				
Utvikling boligområder Løkåsåsen	11 250 000				
Grunnundersøkelser mm Fauske sentrum	1 850 000	2 050 000			
Fauske helsetun 1. etasje	13 800 000	- 12 800 000			
Pålegg kryss E6/Søbbesva		1 700 000			
Ombygging Erikstad skole til barnehage	8 400 000				
Ventilasjon Vestmyra barnehage rød		3 500 000			
Diverse teknisk utstyr		970 000			
Byggskade svømmehallen	3 825 000				
Nytt kunstgress Fauske stadion				3 400 000	
Sum ekskl. VA (inkl. mva.)	640 220 000	73 995 000	37 400 000	9 525 000	5 500 000
Mva. kompensasjon		- 14 789 000	- 7 470 000	- 1 895 000	- 1 090 000
Korreksjon mva.komp blålysbygg		2 000 000			
Bruk av investeringsfond					
Annet tilskudd					
Salg av fast eiendom		- 27 000 000			
Investeringstilskudd husbanken					
Ufinansierte investeringer pga manglende salg nærings-/boareal					
Nye lån ekskl. VA		- 34 206 000	- 29 930 000	- 7 630 000	- 4 410 000
Vann årlig		7 000 000	7 000 000	7 000 000	7 000 000
Avløp årlig		3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000
Nytt Silanlegg Erikstad					
Sum VA		10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000
Nye lån VA		- 10 000 000	- 10 000 000	- 10 000 000	- 10 000 000
Nye formidlingslån Husbanken		- 30 000 000	- 30 000 000	- 30 000 000	- 30 000 000
Sum nye lån		- 74 206 000	- 69 930 000	- 47 630 000	- 44 410 000
Egenkapitaltilskudd KLP		2 700 000	2 700 000	2 700 000	2 700 000
Annen finansiering (salg eiendom)		- 2 700 000	- 2 700 000	- 2 700 000	- 2 700 000

Investeringsplanen 2020–2023 bygger på gjeldende investeringsplan vedtatt av kommunestyret gjennom økonomiplanen for 2019–2022. Alle investeringer er finansiert med låneopptak og momskompensasjon. Egenkapitaltilskudd KLP er finansiert med salg av fast eiendom.

6.1.1 Om investeringsprosjektene

Fra leid til eid (flytting av enheter)

Fauske kommune leier en del arealer på det private markedet. Det er gjort beregninger som viser at det på sikt vil lønne seg for kommunen å være i bygg vi selv eier, selv om det vil medføre investeringer for å tilpasse lokalene til annen kommunal virksomhet enn det de opprinnelig var bygd for. Fauske kommune har kjøpt Lysverkgården i 2017 for å flytte barnevern, familiesenter og PPT under samme tak. Huset skal totalt ombygges for å tilpasses nevnte avdelinger, og er en del av det totale prosjektet fra leid til eid. Familiens hus skal stå ferdig senhøsten 2020.

Blålysbygg

Det nye blålysbygget / teknisk bygg er i full gang med prosjektering. Prosjektet skal kjøres som en totalentreprise. Bygget skal etableres i et område ved Krokdalsmyra, der kommunen har kjøpt et areal på ca. 40 000 m² av en grunneier i sammenheng med å lage en plan for utvikling av området. Dette har resultert i at det nå etableres inntil 6 tomter, hvorav 5 kan selges til andre etableringer. Dette er et ypperlig område for etablering av volumhandel og større bedrifter. Det er stor interesse for dette området, og derav for etablering både innen bedrift, men også handel. Prosjekt blålysbygg / teknisk driftsbygg, forventes å stå ferdig i løpet av høst 2021 / vinter 2022.

Oppgradering eksisterende eiendomsmasse

I forbindelse med etableringen av Fauske Eiendom KF i 2013, ble det vedtatt å gjennomføre en tiltaksplan over 10 år for opprustning av kommunal eiendomsmasse. Total bevilgning utgjør 50 mill. kr og videreføres inn i etableringen av Fauske kommunale eiendommer. Midlene er brukt til del av finansiering av andre investeringsprosjekt, da disse ikke kunne brukes til ordinært vedlikehold. Det gjenstår ca. kr 400 000,- på denne posten i 2020.

Velferdsteknologi

Det foreslås å sette av midler til restfinansiering av overvåkning og trygghetsskapende løsninger ved Helsetunet og i Buen. Dette inkluderer elektroniske låser til fellesrom i Buen samt videreføring av utrulling av elektroniske låser i øvrige bygg.

Riving/sanering av gammel bygningsmasse

Paviljong 3 er revet. Når paviljong 5 og 7 er tatt ut av bruk, foreslår rådmannen at også disse paviljongene rives for å gi plass til ny og funksjonell bygningsmasse for pleie- og omsorgstjenesten. Estimert projektramme er 1,6 mill. kr inkl. mva.

Utvikling næringsareal

Fauske kommunes har overtatt steindeponi fra Statens Vegvesen ved Finneid bru, og vil tilrettelegge og klargjøre deponiet for å kunne benytte steinmassene til egen kommunal virksomhet, eventuelt selge unna en del av steinmassene der kommunen ikke har behov for alle massene. I tillegg har kommunen fått mellom 50 og 70 000 m³ av andre fyllmasser som kan brukes til arrondering av for eksempel landbruksområder eller andre områder som er aktuell å fylle opp.

Deponiet må klargjøres og sikres slik at det enkelt kan organiseres bortkjøring på en forsvarlig måte. I dette vil det ligge klargjørings- og oppfølgingsutgifter som må budsjetteres inn i langtidperioden med lukking av deponi etter hvert som det tømmes. Dette estimeres til en årlig utgift i perioden på kr 200 000, -. Steindeponiet inneholder steinmasser som kan knuses ned og brukes til enklere vegbygging og eventuelt knuse stein til grusmasser til eget vedlikehold av kommunalt veinett/prosjekter i kommunal regi. Det kommunale veinettet som fremdeles er grusvei er i dårlig forfatning, så behovet er stort.

Det er inngått avtale med Fauske videregående skole om at de skal få ha et øvingsområde, der de skal knuse steinmasser og anlegge ny adkomstvei til Skysselvik. Dette prosjektet startet opp høsten 2019, og vil være øvingsarena de neste 3 år. Midler for produksjon er avsatt i langtidperioden. Hvis det fordres en aktivitet på anslagsvis 7000–9000 m³ per år i produksjon, vil det medføre en utgift på ca. kr 500 000,- ekskl. mva. Disse fordeles over 3 år; 2018, 2020 og 2021 med fordeling hhv. kr 300 000, –, 600 000, – og 600 000, – inkl. mva. Dette vil dog være billig i forhold til kjøp av masser, samt at massene vil være tilgjengelig for bruk ved behov, samt at Fauske kommune bidrar aktivt til utvikling av linjetilbudet for Fauske videregående skole flere år fremover. Fauske videregående skole planlegger oppstart av prosjektet i løpet av oktober 2019.

Rassikring Farvikbekken ved Vestmyra skole

Det er behov for å rassikre uteområdet ved Vestmyra skole mot Farvikbekken. Det er gjort vedtak i kommunestyret om en tilleggsbevilgning til dette formålet på 11,1 mill. kr inkl. mva., som ble vedtatt finansiert ved bevilget låneopptak fra 2017. Fauske kommune har hatt et godt samarbeid med NVE, og har da fått tilsagn om dekning av inntil 80 % av totalkostnadene med prosjektet.

Prosjektet har tatt unormal lang tid, og dette skyldes større, og delvis uforutsette, geotekniske utfordringer som måtte avklares av geoteknisk ekspertise før man kunne avklare det totale omfang av sikringsprosjektet. Prosjektet forventes å være ferdig i løpet av senest høst 2020.

Trafikksikkerhetstiltak

Fauske kommune har ansvaret for ca. 2000 gatelys. Produksjonen av HQL-pærer er av miljøhensyn stanset. For å opprettholde disse lyspunktene er det nødvendig å skifte ut hele armaturet ved å montere nye LED-armaturer. I 2018 og 2019 ble det bevilget 1 mill. kr til utskifting av HQL-armaturer. Det

foreslås å videreføre utskiftingen av gatelys som inneholder kvikksølv med å investere 1 mill. kr inkl. mva. også i 2020.

Gjennom de seneste år har kommunen fått bekymringsmeldinger angående farlige situasjoner når myke trafikanter krysser Bjørkveien/Terminalveien ved Hauan bru. Dette krysningspunktet er sterkt trafikkert av gående og kjørende. Et godt tiltak til å forbedre sikkerheten vil være å etablere et forhøyet gangfelt inkludert ekstra belysning, sebrafelt og skilting. I vedtatt investeringsbudsjett for 2019 inngår forhøyet fotgjengerovergang ved Hauan bru med kr 150 000,- inkl. mva. På grunn av manglende godkjent skiltplan er ikke forhøyet fotgjengerovergang etablert. Hvis det ikke lykkes å få bygd gangfeltet i 2019 foreslås det å videreføre bevilgningen på kr. 150.000,- til 2020. Prosjektet overføres dermed til 2020.

Skilting inngår også i denne investeringsposten.

Fauske kommune søkte om trafikksikkerhetsmidler for 2020 og fikk tildelt midler til 5 prosjekter. De prosjekter som inngår er «Kiss and ride sone» ved Vestmyra skole, veilys nedre til øvre Tortenlia, veilys Einerveien, veilys øvre Bådsvik og regulering av gang/sykkelvei fra Erikstadveien frem til Badestrandveien. Totalt har kommunen fått 2 mill. kr i trafikksikkerhetsmidler til disse prosjektene. Kommunens egenandel er kr 500 000,-, og denne må finansieres ved låneopptak.

Parkeringsplass Kvalhornet

Fauske kommune har søkt om statlig medvirkning og nødvendig tilrettelegging til å anlegge parkeringsplass for besøkende i området rundt Kvalhornet. Parkeringen vil knyttes til FV 531. Kommunen har søkt Staten om tilskudd på kr 572 880,-. Bevilget tilskudd er kr 293 000,-. I vedtatt investeringsbudsjett for 2019 ble det bevilget kr 280 000,- inkl. mva. som egenandel til å etablere parkeringsplass til Kvalhornet. Prosjektet er dermed fullfinansiert.

Det er fortsatt ikke klart til å iverksette dette prosjektet da en grunneierne foreløpig ikke har signert avtale for avståelse av grunn med kommunen. Så fremt ervervelse av grunn kommer i orden i løpet av 2019 vil arbeidet kunne starte opp før årsskiftet. Hvis prosjektet ikke ferdigstilles i løpet av 2019 foreslås det å videreføre bevilgningen av kommunens egenandel på kr 280 000,- til 2020.

IT-utstyr

Det er utarbeidet en detaljert plan som omfatter nyanskaffelser av maskinvare, programvare og nettverkskomponenter. Dette for å sikre nødvendig kvalitet i nettverk og serverpark. Det foreslås fortsette anskaffelsen nye PC-er til lærere og elever.

Boliger Myrveien

Det er tidligere avgjort politisk at det skal bygges nye boliger for Fauske kommune, og da spesifikt Tareveien (ferdig 2018) og i Myrveien. Myrveien er i full gang med forventet ferdigdato vinter 2020.

Håndtering av klager har forlenget prosessen med nesten 2 år, og det vil derfor påløpe ekstra kostnader med indeksregulering av kontrakt.

Medisinteknisk utstyr

Dette er en samlepost for ulike investeringer på kostbart medisinteknisk utstyr på legekantorene, korttidsavdelingen, institusjon og i hjemmetjenesten. Det er behov for en rekke fornyinger og suppleringer av slikt materiell.

Ombygging Valnesfjord barnehage

I forbindelse med økning av barnetallet som kvalifiserer til barnehageplass i Fauske kommune, kom det frem at Valnesfjord barnehage har for liten kapasitet til å kunne ha et økt antall barn ut over det de har i dag. Hele etasjen må ombygges i det aktuelle området (ca. 220 m²). I dette ligger det tilpasning og ombygging i henhold til forskriftskrav som stilles til slike areal. Ombyggingskostnader er estimert til ca. 7,2 mill. kr, basert på at det kanskje må etableres en heis mellom de to etasjene, slik at det vil bli relativt høy m²-pris. I motsatt fall vil kostnadene bli rimeligere enn dette. Prosjektet beregnes ferdigstilt senest høst 2020.

Utvikling av boligområde

I forbindelse med nedleggelse av gamle Valnesfjord skole planlegges det å utvikle området til boligformål. Kostnader med prosjektering og utbygging av området estimeres til 9 mill. kr. Den gamle skolen med tilhørende bygninger er revet sommeren 2019. Det arbeides med utlysning av en konkurranse for utbygning av hele området. Denne planlegges utlyses vår 2020. Det kan ikke starte større arbeider på tomten i og med at det er barnehagedrift i den gamle ungdomsskolen frem til underetasjen i Valnesfjord barnehage er ferdig og avdelingen flyttet dit.

Ombygging gamle Erikstad skole til barnehage

Vestmyra rød barnehage er fra tidligere vedtatt utbygd med ca. 300 m² for å huse en avdeling som kommer fra Vestmyra hvit barnehage. Planene er omgjort, og midlene blir omfordelt til å videreføre en ombygging av Erikstad skole for å huse avdelinger fra Vestmyra barnehage hvit. Tilbygg på Vestmyra rød blir derfor ikke nødvendig.

Vestmyra hvit barnehage er planlagt tømt som barnehage, og barnehageavdelinger flyttes til Erikstad når lokalene i gamle Erikstad skole er ombygd til barnehage. Vestmyra hvit barnehage har vært vurdert til flere formål, bl.a. som lokaler for Voksenopplæringen, men dette er ikke lenger aktuelt ettersom Voksenopplæringen er flyttet til gamle Hauan skole. Den vedtatte låneramme for oppgradering av Vestmyra hvit til Voksenopplæring, omdisponeres til andre investeringer, bl.a. ombygging av Erikstad gamle skole til barnehage. Bygget vurderes solgt.

Nye parkeringsautomater

Forutsatt at parkeringsavgift skal videreføres i 2020 og fremover, er det behov for en oppgradering av parkeringsautomatene. Disse må fornyes i løpet av våren/sommeren 2020. Midler ble avsatt i investeringsbudsjettet for 2019 og disse videreføres i 2020.

Diverse teknisk utstyr

Dagens GPS oppmålingsutstyr begynner å bli utdatert og har ikke den nøyaktighet som man stiller krav til i dag. For å få den kvaliteten på oppmålingen så må det investeres i nytt GPS oppmålingsutstyr. Investering kr 300 000,- inkl. mva. som dekkes inn over selvkost.

Kommunale veier blir mer og mer begrodd med vegetasjon som vokser nært veibanen. Dette skaper store problemer spesielt med hensyn til sikt/trafikksikkerhet. Overvokste veikanter skaper også problemer med at vegetasjonen under snøfall legger seg over veibanen til hindrer for brøytingen. For å effektivisere skogning langs veiene foreslås det å investere i hydraulisk sag som kan kobles til kommunens hjullaster. Investering av sag beregnes til kr 220 000,- inkl. mva.

Anskaffelse av ny oljelense ifb. akuttberedskap, kr 450 000,- inkl. mva.

Diverse planarbeid

Skjerpede krav fra NVE nødvendiggjør omfattende grunnundersøkelser i forbindelse med arbeid med reguleringsplaner og klargjøring av arealer for salg. Det foreslås avsatt 1 mill. kr inkl. mva. til dette, men må frembringes til politisk behandling for hver enkelt sak, dette i tråd med de salderinger som er gjort i budsjettet for 2020.

Øvrige planarbeider i 2020 er utredning av ny busstopp i Sjøgata, regulering av østre del av Storgata ned til Sjøgata, regulering av deponi i Trolldalen og kartlegging av grunnforholdene i sentrum. Totalt beløper disse prosjektene seg til 1,05 mill. kr i 2020.

Ny ventilasjon for Vestmyra rød barnehage.

Tiltaket er vedtatt i egen sak av kommunestyret. Ny ventilasjon og bygningsmessige tilpasninger har en estimert ramme på 3,5 mill. kr inkl. mva.

Pålegg ifb. reguleringsplan Søbbsesva

I forbindelse med salg av kommunalt areal og nyetablering på Søbbsesva industriområde vil trafikken øke, og det utløser diverse krav i forbindelse med trafikkavvikling og trafikksikkerhet. I revisjon av plan ble det stilt krav fra Staten vegvesen om trafikkteiling ved økt trafikkmengde, dette i forbindelse med krysset E6/Løgavelen. Dagens kryss er ikke i henhold til Statens vegvesen sine krav og må dermed utbedres slik at det oppfyller krav. Antatt ramme for prosjektet er 1,5 mill. kr inkl. mva.

Det har også utløst krav til etablering av gangfelt over Smedveien, Håndtverksveien, over Løgavelveien mot Brinkveien, samt gangfelt i nedre del av Løgavelveien. Det skal også etableres gateløys i tilknytning til gangfeltene, samt skilting av gangfelt. Antatt investering kr 200 000,-inkl. mva.

Investering kommunale veier

Kommunestyret vedtok den 14.12.2017 plan for opprustning av kommunale veier for perioden 2018 – 2021. Vedtatt veiplan for 2018 ble ikke fulgt opp med budsjettmidler. I budsjett 2019 ble det vedtatt å bevilge 1,8 mill. kr inkl. mva. til opprusting av Vikaveien. I tillegg ble det bevilget 1,5 mill. kr inkl. mva. til veiområdet. I henhold til vedtatt veiplan ble følgende veier prioritert med ny asfalt: Selbergveien, Virumveien, Skogveien, Vangsveien, Svenskveien, Oppigardsveien.

Med bakgrunn i de økonomiske rammer kommunen har i dag ser ikke rådmannen mulighet til å prioritere den vedtatte veiplanen i sin helhet. Rådmannen foreslår å oppgradere følgende veier innenfor en ramme på 2 mill. kr inkl. mva.

Tabell 63 – Veinvesteringer 2020

Reasfaltere Øverveien, Sulitjelma skole – Hesttrøa	225 000
Reasfaltere adkomstvei til Helsetunet fra Leitebakken til legemottak	375 000
Reasfaltere Hegreveien fra Fugelveien til parkeringsplass for Vestmyra skole	1 400 000
Sum inkl. mva.	2 000 000

Moen bru inngår på listen over bruer som krever forholdsvis store vedlikeholdskostnader. Her er det vedtatt at det igangsettes tiltak til å legge om den kommunale veien mot øst slik at bruene kan permanent stenges for biltrafikk. I dette tiltaket inngår regulering, ervervelse av grunn, anlegge ny vei inkludert asfalt. I vedtatt investeringsbudsjett for 2019 inngår dette tiltaket med en investeringsramme på 1 500 000,- inkl. mva. Reguleringsarbeidet for å etablere ny utkjøring mot fylkesvei er ikke fullført. Det foreslås å videreføre bevilgningen på 1,5 mill. kr i 2020.

Alle tomtene i boligfeltet i Hauan (Finneidlia 3) er solgt. Inkludert i tomteprisene er utgifter med asfaltering. Det betyr at Moltebærveien, Tyttebærveien, Krøkebærveien og Bringebærveien samt deler av Lilleheiveien skal asfalteres i 2020. Asfalteringen kalkuleres til 2 mill. kr inkl. mva.

6.2 Tidligere vedtatte investeringsprosjekter som foreslås utsatt eller stanset

Med bakgrunn i Fauske kommunes kritiske økonomiske situasjon, med et gjeldsnivå på over 150 %, så foreslår rådmannen at noen investeringsprosjekter som er vedtatt likevel ikke gjennomføres. Hvilke prosjekter dette gjelder fremgår nedenfor.

Kulturhus

Kommunestyret besluttet 08.11.2018 at det skal bygges kulturhus i Fauske sentrum i tilknytning til det planlagte hotellet «Fauske Tower». Vedtaket innebærer at rådmannen skal fremlegge en sak for kommunestyret som skal inneholde en oversikt over hvilke aktiviteter som skal inn i kulturhuset, og hvordan man kan løse størrelser og innhold på en best mulig og effektiv måte.

Prosjektet hadde avsatt 6 mill.kr i 2019 for å starte opp prosessen, og resterende investeringssum fordelt i langtidsplanen for prosjektet. Prosjektet er avhengig av at utbygger vil bygge hotell, og at det inngås en avtale vedrørende rekkefølge på prosjektene. Det kan være mulig å koordinere prosjektene, men samtidighet på utbygging vil bli svært krevende på grunn av plassmangel i nevnte område. Fauske kommune har utlyst konkurranse på prosjektleder for kulturhus, og det vil være en viktig funksjon for å samle data i et godt romprogram, og med det sikre at mest mulig aktivitet kan samles i kulturhuset.

I den økonomiske situasjonen Fauske kommune er inne i, fremmer rådmannen å utsette bygging av nytt kulturhus inntil kommunens økonomi tilsier at det er forsvarlig.

Skytebane Vestmyra

Skytebane Vestmyra var opprinnelig planlagt påbegynt høst 2019, men dette har vist seg utfordrende i og med at det er en del utfordringer i forhold til geoteknikk i området ned mot Farvikbekken (beskrevet ovenfor). I dette ligger det da at prosjektet med sikring av Farvikbekken må gjøres først, før denne skytebanen kan påbegynnes. Det forventes at oppstart skytebane Vestmyra sannsynlig ikke kan skje før høst 2020 med ferdigstillelse vår 2021, alt avhengig av fremdrift med Farvikbekken. Kostnadsrammen kan bli økt i forbindelse med at de geotekniske utfordringene har medført utsettelse i tid, dette er noe man ikke vil få svar på før konkurransen blir utlyst. På grunn av Fauske kommunes anstrengte økonomi foreslår rådmannen at dette prosjektet stanses. Dette for ikke å påføre Fauske kommune økte kapital- eller driftsutgifter i en tid med allerede for høyt driftsnivå. I og med at den opprinnelige avtalen med Valnesfjord skytterlag er utgående, foreslås det å gi et engangstilskudd som kompensasjon hvis prosjektet blir stanses.

Rehabilitering Fauske helsetun blokk B 1. etasje

Kommunestyret vedtok 13. juni 2019 at det skal foretas en oppgradering/ombygging av Fauske helsetun i lokalene til Hjemmetjenesten for å tilfredsstille forskriftskrav og brukbarhet. Ombygging og oppgradering omfatter ca. 460 m² gulvflate brutto. Prosjektet er opprinnelig beregnet til 13,8 mill. kr inkl. mva.

I forbindelse med sentrale vedtak fra regjeringen, er det nå vedtatt at institusjonskjøkken skal reetableres inn i helseinstitusjonene. Fauske storkjøkken ble etablert inn i Diplomgården tidligere, og har en avtale som utgår den 31.12 2024. Storkjøkkenet lå tidligere i 1. etasje på Fauske helsetun. Det er derfor viktig å se disponeringen av arealene på Helsetunet i sammenheng, slik at man gjør en helhetsvurdering av de tjenester som skal inn i denne etasjen. Det skal nå avsettes sentrale midler for å stimulere til reetablering av kjøkken ved institusjonene, der kommunene kan få dekket inntil 60 % av totalkostnaden med prosjektet. Rådmannen foreslår å bruke 1 mill. kr inkl. mva. av de allerede bevilgede midler til Helsetunets 1. etasje for å utrede kostnads- og arbeidsomfang med prosjektet. Det er nødvendig med en grundig gjennomgang av all infrastruktur før endelig beslutning om arealdisponering. Øvrige lånemidler frigis i denne omgang til andre investeringsprosjekter.

6.3 Investeringer VA-området

Det foreslås å videreføre årlig låneopptak til rehabilitering av gammelt VA-nett med henholdsvis 7 mill. kr for vannområdet og 3 mill. kr for avløpsområdet.

Vann

Iht. hovedplan for vann er det avsatt 7 mill. kr i investeringsbudsjettet. Tabell 64 gir en oversikt over prosjekter som er planlagt gjennomført i 2020.

Tabell 64 – Prosjekt vann 2020

Rehabilitering vannledning Erikstadveien fra Helskarveien– Badestrandveien	1 750 000
Ny trykkøkingsstasjon Lund	1 200 000
Rehabilitering vannledning Rognveien	3 800 000
Ferdigstille vannledning Nes - Venset	250 000
Sum ramme ekskl. mva. – Vann 2020	7 000 000

Vannledningen fra Helskarveien til Lund er ca. 50 år og er moden for utskifting. For å opparbeide tilstrekkelig trykk på ledningsnettet fra Badestrandveien mot Lundhøgda Camping og videre mot forsvaret sitt anlegg er det montert en midlertidig trykkøkingsstasjon som er i dårlig forfatning. For å sikre en god og stabil vannleveranse er det behov for å etablere en ny permanent trykkøkingsstasjon

som kan tilknyttes kommunens sentrale driftsovervåkningsanlegg. I tillegg er det planlagt å igangsette regulering av fortau fra Helskarveien til Badestrandveien (sikker skolevei). Hovedvannledningen som planlegges rehabilitert ligger i samme trasé som fortauet er tiltenkt. Dermed er det viktig at gammel vannledning blir rehabilitert før nytt fortau blir anlagt.

Ny overføringsledning fra Nes–Venset ble påbegynt i 2019. Traseen ligger i myrområder. Prosjektet er egnet til å utføres om vinteren slik at telen vil hjelpe framkommeligheten for gravemaskin.

I 2018 startet rehabilitering av hovedvannledningen av Bjørkveien. Dette prosjektet er videreført i 2019 med å rehabilitere vannledningen fra Bjørkveien til Gryttingveien og Seljeveien. Denne ledningen som er ca. 50 år gammel forsyner store deler av Hauan-området og Krokdalmyra. Med bakgrunn i at ledningen regnes som gammel og at det har vært en del brudd på ledningen i området, er oppgraderingen prioritert også i 2020 ved å rehabilitere hovedvannledningen opp Rognveien (Hauanbakken) mot krysset Granveien.

Avløp

Iht. hovedplan for avløp er det avsatt 3 mill. kr i investeringsbudsjettet. Midlene benyttes til å rehabilitere gamle avløpsnett og pumpestasjoner.

I forbindelse med rehabilitering av vannledning i Rognveien er det naturlig at også avløpsnettet blir rehabilitert.

Tabell 65 – Prosjekt avløp 2020

Rehabilitering avløp Rognveien	3 000 000
Sum ramme ekskl. mva. – Avløp 2020	3 000 000

6.4 Egenkapitaltilskudd KLP

Medlemmer i KLP plikter å betale egenkapitaltilskudd i den utstrekning det er nødvendig for å gi selskapet tilfredsstillende soliditet. Tilskuddet fastsettes i forhold til premien og beregnes av KLPs styre for det enkelte kalenderår.

Egenkapitalinnskuddet skal føres i investeringsregnskapet som kjøp av andeler og kan ikke lånefinansieres. I økonomiplanperioden foreslås egenkapitaltilskuddet finansiert med salg av næringseiendom. Egenkapitalinnskuddet har de siste årene ligget på rundt 2,3-2,6 mill. kr.

Tabell 66 – Egenkapitaltilskudd KLP (i kr)

	Budsjett 2020	Økonomiplan			Regnskap 2018
		2021	2022	2023	
Egenkapital tilskudd KLP	2 700 000	2 700 000	2 700 000	2 700 000	2 624 303
Salg av fast eiendom	-2 700 000	-2 700 000	-2 700 000	-2 700 000	-2 624 303
Netto	0	0	0	0	0

6.5 Husbankens viderefremidlingslån

Utgifter og inntekter vedrørende utlånsordning gjennom Husbanken skal føres i investeringsregnskapet. Denne ordningen er i hovedsak selvfinansierende og medfører ingen reelle utgifter eller inntekter for kommunen, da utgiftene dekkes av låntakerne.

Det har vært stor pågang etter slike lån i 2019. Rammen for 2020 foreslås derfor økt.

Tabell 67 – Husbankens viderefremidlingslån (i kr)

	Budsjett 2020	Økonomiplan			Budsjett 2019
		2021	2022	2023	
Utlån	30 000 000	30 000 000	30 000 000	30 000 000	14 000 000
Bruk av lån	-30 000 000	-30 000 000	-30 000 000	-30 000 000	-14 000 000
Avdrag på lån	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000	2 000 000
Mottatte avdrag på utlån	-3 000 000	-3 000 000	-3 000 000	-3 000 000	-2 000 000
Netto	0	0	0	0	0

7. Andre områder

7.1 Fauna KF

Fra etableringen i 2005 og fram til 2008, var foretaket bemannet med én person i fast 100 % stilling. Derfra har det vært viktig å styrke Fauna KF (heretter Fauna) med ulik kompetanse. I dag har foretaket to ansatte i fast stilling og to prosjektstillinger. For å være i stand til å påta seg oppgaver av et visst omfang, er det avgjørende at Fauna besitter både kompetanse og økonomisk forutsigbarhet. Dermed kan foretaket bidra til at Fauske får styrket næringsarbeidet og utviklet nye arbeidsplasser. Gjennom godt samarbeid, langsiktige målsettinger og strukturert arbeid, bidrar Fauna til å utvikle eksisterende næringsliv samt opprette nye og varige arbeidsplasser i kommunen.

I tiden framover, med den positive utviklingen av næringslivet lokalt og regionalt, vil det være viktig å ha et styrket Fauna, slik at Fauske kan ha en aktiv rolle i arbeidet med å videreutvikle og styrke lokalt og regionalt næringsliv. Som bindeledd mellom ulike næringsaktører og det offentlige, ser vi at Fauske har og i fremtiden vil ha betydelig mulighet til utvikling og styrke seg som et regionalt nav i Salten. Når Fauske settes på kartet, både nasjonalt og internasjonalt, gir det mulighet til å skape nye arbeidsplasser i tillegg til at etablerte bedrifter styrkes. Fauna har også påtatt seg en rolle i regionen, der enkeltkommuner ikke har mulighet å gjennomføre oppdrag alene. Dette styrker både Fauna og Fauske i det regionale næringsarbeidet.

I 2019 har Fauna videreført flere ulike prosjekter. Prosjekt for framtidig mineralutvinning i Sulitjelma, etablering av datasenter og prosjektet Sjunkehatten folkehøgskole har det siste året hatt positive utviklingstrender. Folkehøgskoleprosjektet har i 2019 for første gang blitt tildelt midler over statsbudsjettet. I vedtaket står det: ”Midlene skal brukes til forberedelse av oppstart Sjunkehatten folkehøgskole”. Signalet fra Folkehøgskolerådet er at folkehøgskoler som er kommet så langt som Sjunkehatten, har blitt realisert.

Fauna jobber også i nært samarbeid med Arctic Host for å finne mulige aktører for å etablere datasenter eller annen kraftkrevende industri i Fauske. I 2019 har man fått regulert området Åsmyra industripark, samt at man har aktører som har vist sin interesse for etablering i Fauske. Alle disse tre prosjektene er i et langsiktig perspektiv der arbeidet er krevende og trenger bred administrativ og politisk oppmerksomhet. Ressursbruk og intensitet kan variere noe fra år til år avhengig av de politiske signaler man får fra sentralt hold. Ved alle prosjekt vil det kontinuerlig bli evaluert og vurdert hvor stor ressursbruken til enhver tid skal være. Ut ifra dagens situasjon vil mineralprosjektet i så måte redusere sin ressursbruk i påvente av at utslippstillatelsen skal bli ferdigbehandlet. Videreføring av arbeidet med Fauske som trafikalt knutepunkt med utvidelse av dagens godsterminal og omlegging av RV80 og E6 vil også være sentralt i det videre arbeidet med utviklingen av Fauske på lengre sikt.

Disse punktene samsvarer med vedtatt strategiplan, og er strategisk viktige prosjekter med planer som omfatter både etablering av nye arbeidsplasser, og ikke minst styrking av allerede eksisterende virksomheter i Fauske. For å lykkes med dette arbeidet må man sette både kort- og langsiktige mål og ha stayer-evne. Derfor er heller ikke disse prosjektene tidsavgrenset. Men ved bruk av betydelige

menneskelige ressurser, både i og utenfor Fauna og Fauske i form av frivillighet, forventes måloppnåelse og positive resultat. Utover dette er Fauna delaktig i flere ulike prosjekt eller satsinger lokalt og regionalt for å få etableringer til kommunen. I perioden 2018–2020 har Fauna et tett samarbeid med Nordland fylkeskommune for få en mer offensiv og systematisk reiselivssatsing i Fauske og Sulitjelma, ”Opplev Sulis”. Fauna er bedt om å lede dette prosjektet. Arbeidet ser vi allerede synergier av for turistnæringen i Sulitjelma der det er positivitet og investeringsvilje både lokalt og regionalt. I løpet av 2019 har man fått etablert ”Messa” på Jakobsbakken, stor byggeaktivitet av Saltdalshytta i Daja samt at Coop Nordland har åpnet ny toppmoderne dagligvarebutikk på rekordtid etter godt samarbeid med ulike aktører og investorer. Gjennoppbygging av ”Titanic” på Jakobsbakken er planlagt igangsatt sommeren 2020. For ”Han Sylte Heimen” (nytt overnattingstilbud) i Valnesfjord er byggeprosjektet i gang og vil bli ferdigstilt i månedsskiftet januar/februar 2020. I tillegg jobbes det målrettet for å få etablert Arctic Sapphire i Sulitjelma. Det er god geografisk spredning på disse prosjektene som alle har fått tilskudd fra næringsfondet. Et annet prosjekt som ble igangsatt i 2019 er ”Matauk”. Prosjektet er initiert og har økonomisk støtte fra Fylkesmannen i Nordland. Målsettingen er å se på mulighetene for en innovativ utvikling i landbruket og reindriftsnæringen. Mentorordning, fokus på generasjonsskiftet, treffpunkt og møteplasser, formidlingsarenaer, videreforedling, kursing og generelt tettere bånd innad i næringen er noe som har blitt etterspurt i næringen i dag. Det er dette prosjektet skal jobbe for, og klarer prosjektet å bidra til større samarbeid på tvers mellom næringen og aktører, samt sette i gang nytenking og utvikling innenfor drift, da er målsettingene nådd.

For å oppnå ønsket resultat, er det avgjørende å holde stø kurs med de prosjektene som er i gang. I tillegg er det viktig i tiden framover å se på nye muligheter som kan bidra til utvikling av kommunen. For å få økt tilflytting trengs det økt tiltrekningskraft. Utredningsarbeid og kvalitetssikring til etablering av datapark eller annen kraftkrevende industri vil være en av strategiene i den retning. Det samme gjelder sentrumsutvikling og nytt planlagt hotell i Fauske.

Fauna er kjent med den krevende økonomiske situasjonen Fauske er i, men for å opprettholde planlagt aktivitet, er det viktig at Fauna har finansiering som sikrer dette. Samtlige prosjekt har også ekstern finansiering som bidrar betydelig for at Fauna kan gjennomføre arbeidet som kan gi verdiskapning og inntekter på sikt. Før det settes i gang nye prosjekt, må prosjektene være fullfinansiert. På mange områder i Fauske ”sås” det tanker/ideer om utvikling og entreprenørskap som på sikt kan gi gode inntekter og verdiskapning.

For 2020 vil man samhandle ytterligere med aktører i hele Fauske samfunnet for å få en enda mer forutsigbarhet og utvikling av Fauske.

Bemanning

I 2019 har Fauna hatt fem 100 % stillinger. Med de prosjekter og ambisjoner som ligger foran Fauna i 2020 har det vært ønskelig at man styrket staben ytterligere, men dette er utfordrende med dagens økonomiske situasjon i kommunen. Organisasjonen nyter godt av den brede og særskilte kompetansen hos ansatte ettersom de ansatte utfyller hverandre på en god måte. Når dette er sagt må man hele tiden være på jakt etter å styrke organisasjonen med medarbeidere som kan tilføre spisskompetanse og har den

rette proaktive drivkraft. Noen av prosjektene eller oppgaver som Fauna pålegges av eier, kan gi behov for kjøp av ulike kompetansetjenester, men man strekker seg langt for å utnytte de ressurser man har internt slik at utgiftene holdes på et minimum.

For 2020 er Fauna, som tidligere år, avhengig av kommunalt tilskudd for å holde et tilfredsstillende aktivitetsnivå på den daglige driften. For å få ekstra fart i ny og etablert næring i Fauske er det førsteprioritet å få en god oversikt over disponering av næringsfondet. Dette har vi nå fått, og fremtidig god styring av næringsfondet er viktig for at man kan ha god forutsigbarhet. Slik situasjonen var tidligere der næringsfondet ikke hadde frie midler til disposisjon, er det krevende å kunne stimulere til ny næringsaktivitet i Fauske. Det er nå satt av midler som er øremerket utvikling av eksisterende og nyetablert næringsliv, for på den måten motivere til utvikling og nyskaping. Selv om de økonomiske rammevilkårene ikke er store vil dette være stimulans som man kan bygge videre på.

Med god økonomistyring har Fauna finansiert den daglige driften med dagens tilskuddsramme. Totalt budsjett er ca. 5,3 mill. kr. Av dette er ca. 1/3 av inntektene eksterne tilskudd, utover driftstilskudd. Det oppleves som mer krevende å få tilgang på ekstern kapital, men med gode rutiner og faglig kompetanse på området har Fauna greid å oppfylle krav på ekstern kapital for å fullfinansiere prosjektene.

7.2 Næringsfondet

I 2017 ble det vedtatt å sette av kr 600 000,- i en pott som øremerkes tilskudd til næringsutvikling. Av denne potten er det benyttet kr 300 000,- i 2017. Samme beløp ble benyttet i 2018. I 2019 blir summen kr 500 000,- under forutsetning av at formannskapet fatter vedtak i tråd med rådmannens innstilling i sak som legges frem for formannskapet 26.11.2019. For 2020 foreslås det at beløpet til næringsutvikling settes til kr 600 000,-. Innenfor denne rammen forestår Fauna KF saksbehandling av søknader om støtte til næringsutvikling. Sakene legges på vanlig måte frem for formannskapet til beslutning. Økonomistaben administrerer næringsfondet.

Tabellen nedenfor viser beholdningen for næringsfondet ut fra de prosjekter som forventes å komme til utbetaling i 2019. Tabellen viser også oversikt over prosjekter som foreslås finansiert over næringsfondet i 2020.

Tabell 68 – Næringsfondet 2020

	Budsjett 2020
Inngående beholdning (prognose)	-1 671 865
Konsesjonsavgifter	-5 147 681
Tilskudd Fauske Næringsforum	300 000
Delegerte saker	50 000
Tilskudd Fauna KF	2 700 000
Tilskudd Datapark Fauna KF	500 000
Sjunkhatten Folkehøgskole	500 000
Tidligere vedtak - ikke utbetalt	50 000
Tidligere vedtak næringsutvikling - ikke utbetalt	600 000
Destinasjon Salten	295 000
Prosjekt "Opplev Sulis" (reiseliv)	100 000
Planarbeid "Fra bru til bru"	500 000
Tilskudd 100 % festivalsjef Gata-festivalen	600 000
Tilskudd til næringsutvikling	600 000
Utgående beholdning	-24 546

Vedlegg

Vedlegg 1 – Økonomisk oversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-6

	ØKONOMIPLAN 2020-2023				Budsjett 2019	Regnskap 2018
	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023		
Rammetilskudd	-310 113 000	-310 113 000	-310 113 000	-310 113 000	-296 511 272	-279 011 441
Inntekts- og formuesskatt	-259 438 000	-255 438 000	-255 438 000	-255 438 000	-256 046 277	-257 307 759
Eiendomsskatt	-42 750 000	-42 750 000	-42 750 000	-42 750 000	-41 650 000	-43 653 875
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-23 397 269	-19 847 269	-17 197 269	-16 847 269	-32 340 813	-43 956 535
Overføringer og tilskudd fra andre	-81 025 977	-80 230 620	-80 043 120	-79 793 120	-135 712 180	-133 245 454
Brukerbetalinger	-28 072 316	-27 512 281	-27 512 281	-27 512 281	-27 473 662	-27 313 325
Salgs- og leieinntekter	-112 664 482	-112 949 316	-112 949 316	-112 949 316	-73 404 849	-70 969 624
SUM DRIFTSINTEKTER	-857 461 044	-848 840 486	-846 002 986	-845 402 986	-863 139 053	-855 458 013
Lønnsutgifter	445 811 051	436 216 222	431 284 222	429 664 222	458 469 662	472 765 032
Sosiale utgifter	64 823 614	62 972 771	61 995 026	61 673 869	79 570 816	81 708 164
Kjøp av varer og tjenester	205 017 605	202 410 434	201 670 179	200 661 336	191 113 487	203 577 911
Overføringer og tilskudd til andre	71 319 370	71 236 905	71 049 405	70 899 405	79 822 847	70 965 851
Avskrivninger	48 846 775	48 846 775	48 846 775	48 846 775	37 383 981	39 707 917
SUM DRIFTSUTGIFTER	835 818 415	821 683 107	814 845 607	811 745 607	846 360 793	868 724 875
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-21 642 629	-27 157 379	-31 157 379	-33 657 379	-16 778 260	13 266 862
Renteinntekter	-1 775 000	-1 775 000	-1 775 000	-1 775 000	-1 775 000	-1 735 887
Utbytter	-5 000 000	-5 000 000	-5 000 000	-5 000 000	-5 000 000	-3 569 809
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	-1 968 979
Renteutgifter	32 835 000	30 835 000	30 835 000	30 835 000	29 687 173	25 329 916
Avdrag på lån	42 088 178	40 088 178	40 088 178	40 088 178	33 788 178	31 488 125
NETTO FINANSUTGIFTER	68 148 178	64 148 178	64 148 178	64 148 178	56 700 351	49 543 366
Motpost avskrivninger	-48 846 775	-48 846 775	-48 846 775	-48 846 775	-37 383 981	-39 707 917
NETTO DRIFTSRESULTAT	-2 341 226	-11 855 976	-15 855 976	-18 355 976	2 538 110	23 102 314
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	355 976	355 976	355 976	355 976	-2 538 110	4 282 480
Dekning av tidligere års merforbruk	1 985 250	11 500 000	15 500 000	18 000 000	0	0
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	2 341 226	11 855 976	15 855 976	18 355 976	-2 538 110	4 282 480
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0	27 384 794

Vedlegg 2 – Bevilgningsoversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-4 første ledd

	ØKONOMIPLAN 2020-2023				Budsjett 2019	Regnskap 2018
	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023		
Rammeilskudd	-310 113 000	-310 113 000	-310 113 000	-310 113 000	-296 511 272	-279 011 441
Inntekts- og formuesskatt	-259 438 000	-255 438 000	-255 438 000	-255 438 000	-256 046 277	-257 307 759
Eiendomsskatt	-42 750 000	-42 750 000	-42 750 000	-42 750 000	-41 650 000	-43 653 875
Andre generelle driftsinntekter	-23 397 269	-19 847 269	-17 197 269	-16 847 269	-32 340 813	-43 956 535
SUM GENERELLE DRIFTSINTEKTER	-635 698 269	-628 148 269	-625 498 269	-625 148 269	-626 548 362	-623 929 610
Sum bevilgninger drift, netto	565 208 865	552 144 115	545 494 115	542 644 115	572 386 121	597 488 555
Avskrivninger	48 846 775	48 846 775	48 846 775	48 846 775	37 383 981	39 707 917
SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	614 055 640	600 990 890	594 340 890	591 490 890	609 770 102	637 196 472
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-21 642 629	-27 157 379	-31 157 379	-33 657 379	-16 778 260	13 266 862
Renteinntekter	-1 775 000	-1 775 000	-1 775 000	-1 775 000	-1 775 000	-1 735 887
Utbytter	-5 000 000	-5 000 000	-5 000 000	-5 000 000	-5 000 000	-3 569 809
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	-1 968 979
Renteutgifter	32 835 000	30 835 000	30 835 000	30 835 000	29 687 173	25 329 916
Avdrag på lån	42 088 178	40 088 178	40 088 178	40 088 178	33 788 178	31 488 125
NETTO FINANSUTGIFTER	68 148 178	64 148 178	64 148 178	64 148 178	56 700 351	49 543 366
Motpost avskrivninger	-48 846 775	-48 846 775	-48 846 775	-48 846 775	-37 383 981	-39 707 917
NETTO DRIFTSRESULTAT	-2 341 226	-11 855 976	-15 855 976	-18 355 976	2 538 110	23 102 314
Netto avsetninger til eller bruk av bundne fond	355 976	355 976	355 976	355 976	-2 538 110	4 282 480
Dekning av tidligere års merforbruk	1 985 250	11 500 000	15 500 000	18 000 000	0	0
SUM DISPONERINGERELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	2 341 226	11 855 976	15 855 976	18 355 976	-2 538 110	4 282 480
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0	27 384 794

Vedlegg 3 – Bevilgningsoversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-4 andre ledd

		ØKONOMIPLAN 2020-2023				Budsjett 2019	Regnskap 2018
		Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023		
Helse og omsorg							
Institusjon	Inntekt	-21 323 677	-20 663 282	-20 663 282	-20 663 282	-24 353 702	-25 611 706
	Utgift	88 154 470	85 196 634	85 196 634	85 196 634	96 826 514	104 484 233
	Netto	66 830 793	64 533 352	64 533 352	64 533 352	72 472 812	78 872 527
Hjemmebaserte tjenester	Inntekt	-7 527 259	-7 360 215	-7 360 215	-7 360 215	-7 861 493	-9 365 210
	Utgift	73 515 470	72 043 347	72 043 347	72 043 347	77 807 580	88 966 423
	Netto	65 988 211	64 683 132	64 683 132	64 683 132	69 946 087	79 601 213
Helse	Inntekt	-24 290 918	-24 290 918	-24 290 918	-24 290 918	-20 746 794	-20 810 607
	Utgift	105 222 736	105 222 736	105 222 736	105 222 736	97 009 768	90 234 807
	Netto	80 931 818	80 931 818	80 931 818	80 931 818	76 262 974	69 424 200
NAV	Inntekt	-1 924 285	-1 924 285	-1 924 285	-1 924 285	-2 311 785	-2 694 242
	Utgift	25 499 763	25 499 763	25 499 763	25 499 763	25 298 357	26 361 242
	Netto	23 575 478	23 575 478	23 575 478	23 575 478	22 986 572	23 667 000
Helse og omsorg Felles	Inntekt	-1 497 963	-1 497 963	-1 497 963	-1 497 963	-1 496 883	-2 778 722
	Utgift	24 440 088	24 440 088	24 440 088	24 440 088	23 156 612	21 359 243
	Netto	22 942 125	22 942 125	22 942 125	22 942 125	21 659 729	18 580 521
Oppvekst og kultur							
Kultur og idrett	Inntekt	-6 303 609	-6 303 609	-6 303 609	-6 303 609	-6 263 609	-8 297 921
	Utgift	17 315 345	17 325 968	17 325 968	17 425 968	19 694 039	20 266 773
	Netto	11 011 736	11 022 359	11 022 359	11 122 359	13 430 430	11 968 852
Skoler	Inntekt	-13 788 462	-14 080 129	-14 080 129	-14 080 129	-15 987 967	-28 082 935
	Utgift	130 189 552	126 901 640	126 901 640	126 901 640	137 737 486	146 929 033
	Netto	116 401 090	112 821 511	112 821 511	112 821 511	121 749 519	118 846 098
Barnehager	Inntekt	-13 929 412	-13 929 412	-13 929 412	-13 929 412	-10 549 123	-12 428 116
	Utgift	49 409 991	48 517 297	48 517 297	48 517 297	45 954 170	43 770 389
	Netto	35 480 579	34 587 885	34 587 885	34 587 885	35 405 047	31 342 273
Barne- og familieenheten	Inntekt	-8 876 472	-8 807 186	-8 807 186	-8 807 186	-8 896 650	-11 105 518
	Utgift	47 574 716	46 381 553	46 381 553	46 381 553	47 549 102	46 541 127
	Netto	38 698 244	37 574 367	37 574 367	37 574 367	38 652 452	35 435 609
Felles oppvekst kultur	Inntekt	0	0	0	0	0	-4 295
	Utgift	1 111 864	1 111 864	1 111 864	1 111 864	1 144 814	1 127 087
	Netto	1 111 864	1 111 864	1 111 864	1 111 864	1 144 814	1 122 792
Integrering	Inntekt	-5 326 914	-5 326 914	-5 326 914	-5 326 914	-5 573 268	-6 793 553
	Utgift	21 697 984	21 697 984	21 697 984	21 697 984	25 234 178	29 376 237
	Netto	16 371 070	16 371 070	16 371 070	16 371 070	19 660 910	22 582 684
Eiendom, plan og samfunnsutvikling							
Felles Eiendom, plan og samfunnsutvikling	Inntekt	0	0	0	0	0	-2 750
	Utgift	1 155 333	1 155 333	1 155 333	1 155 333	1 194 095	702 822
	Netto	1 155 333	1 155 333	1 155 333	1 155 333	1 194 095	700 072
Vei og gateløys	Inntekt	-2 606 567	-2 606 567	-2 606 567	-2 606 567	-2 638 192	-2 514 248
	Utgift	11 345 553	11 345 553	11 345 553	11 345 553	11 637 253	10 580 535
	Netto	8 738 986	8 738 986	8 738 986	8 738 986	8 999 061	8 066 287
Fauske kommunale eiendommer	Inntekt	-23 493 355	-23 027 855	-23 027 855	-23 027 855	-22 147 990	-22 835 851
	Utgift	62 112 729	59 690 660	59 690 660	59 690 660	61 925 357	63 206 309
	Netto	38 619 374	36 662 805	36 662 805	36 662 805	39 777 367	40 370 458
Plan utvikling	Inntekt	-5 050 758	-5 050 758	-5 050 758	-5 050 758	-5 000 633	-6 885 360
	Utgift	12 212 721	12 212 721	12 212 721	12 212 721	12 351 212	11 801 388
	Netto	7 161 963	7 161 963	7 161 963	7 161 963	7 350 579	4 916 028
Selvkostområder	Inntekt	-39 255 701	-39 255 701	-39 255 701	-39 255 701	-38 395 531	-34 750 858
	Utgift	36 522 395	36 522 395	36 522 395	36 522 395	38 395 531	31 091 970
	Netto	-2 733 306	-2 733 306	-2 733 306	-2 733 306	0	-3 658 888
Politisk virksomhet							
	Inntekt	-192 343	-192 343	-192 343	-192 343	-192 343	-70 889
	Utgift	9 128 913	9 378 913	9 378 913	9 378 913	9 364 912	8 760 041
	Netto	8 936 570	9 186 570	9 186 570	9 186 570	9 172 569	8 689 152
Rådmannens stab							
	Inntekt	-4 355 875	-4 355 875	-4 355 875	-4 330 875	-4 986 738	-5 241 951
	Utgift	33 516 065	33 516 065	33 516 065	33 391 065	35 164 040	35 008 868
	Netto	29 160 190	29 160 190	29 160 190	29 060 190	30 177 302	29 766 917
Fellesområder							
	Netto	- 5 173 253	- 7 343 387	- 13 993 387	- 16 843 387	- 17 656 198	17 194 760
Sum bevilgninger drift, netto		565 208 865	552 144 115	545 494 115	542 644 115	572 386 121	597 488 555

Vedlegg 4 – Bevilgningsoversikt investering etter budsjett og regnskapsforskriften § 5-5 første ledd

	ØKONOMIPLAN 2020-2023				Budsjett 2019	Regnskap 2018
	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023		
Investeringer i anleggsmidler	83 995 000	47 400 000	19 525 000	15 500 000	240 035 000	250 499 542
Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	2 700 000	2 700 000	2 700 000	2 700 000	2 600 000	2 624 303
Utlån av egne midler	30 000 000	30 000 000	30 000 000	30 000 000	14 000 000	26 030 133
Avdrag på lån	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000	2 000 000	2 861 840
SUM INVESTERINGSUTGIFTER	119 695 000	83 100 000	55 225 000	51 200 000	258 635 000	282 015 818
Kompensasjon for merverdigavgift	-12 789 000	-7 470 000	-1 895 000	-1 090 000	-39 597 000	-44 625 668
Tilskudd fra andre	0	0	0	0	0	-755 421
Salg av varige driftsmidler	-29 700 000	-2 700 000	-2 700 000	-2 700 000	-2 600 000	-4 030 477
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-74 206 000	-69 930 000	-47 630 000	-44 410 000	-214 438 000	-218 333 361
SUM INVESTERINGSINNTEKTER	-116 695 000	-80 100 000	-52 225 000	-48 200 000	-256 635 000	-267 744 927
Videreutlån	0	0	0	0	0	0
Bruk av lån til videreutlån	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån til videreutlån	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på videreutlån	-3 000 000	-3 000 000	-3 000 000	-3 000 000	-2 000 000	-7 189 739
NETTO UTGIFTER PÅ VIDEREUTLÅN	-3 000 000	-3 000 000	-3 000 000	-3 000 000	-2 000 000	-7 189 739
Overføring fra drift	0	0	0	0	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0	0	735 338
Netto avsetninger til eller bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	-3 507 101
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0
SUM OVERFØRING FRA DRIFT OG NETTO AVSETNINGER	0	0	0	0	0	-2 771 763
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR (UDEKKET BELØP)	0	0	0	0	0	4 309 389

Vedlegg 5 – Oversikt investeringsprosjekt og -finansiering

Prosjekt/område	Tidligere bevilget	2 020	2021	2022	2023
Valnesfjord skole og flerbrukshall	283 000 000				
Erikstad barnehage inn i Erikstad skole + uteområde	24 450 000				
Fra leid til eid (flytting av enheter)	30 000 000				
Blåløysbygg (Samlokalisering tekniske tjenester)	75 000 000	70 000 000	30 000 000		
Oppgradering eksisterende eiendomsmasse	33 490 000				
Buen	38 000 000				
Ombygging fysio, legekontor, Helsetunet	14 250 000				
Velferdsteknologi	8 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000
Riving/sanering gamle bygninger	10 600 000	1 600 000			
Utvikling næringsareal	1 500 000	500 000	500 000		
Rassikring Farvikbekken	11 700 000				
Trafikksikkerhetstiltak	2 700 000	1 775 000	1 400 000	625 000	
IT-utstyr	3 150 000	3 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Skytebane Vestmyra	6 000 000	- 3 800 000			
Fauske Rådhus	20 435 000				
Boliger Myrveien/Tareveien	18 200 000				
Investering veier	3 000 000	4 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Nye automater Parkeringsavdeling	1 270 000				
Medisinteknisk utstyr	2 300 000				
Kulturhus	6 000 000				
Valnesfjord barnehage ombygging	7 200 000				
Parkeringsplass Kvalhornet	350 000				
Utvikling boligområder Løkåsåsen	11 250 000				
Grunnundersøkelser mm Fauske sentrum	1 850 000	2 050 000			
Fauske helsetun 1. etasje	13 800 000	- 12 800 000			
Pålegg kryss E6/Søbbesva		1 700 000			
Ombygging Erikstad skole til barnehage	8 400 000				
Ventilasjon Vestmyra barnehage rød		3 500 000			
Diverse teknisk utstyr		970 000			
Byggsfade svømmehallen	3 825 000				
Nytt kunstgress Fauske stadion				3 400 000	
Sum ekskl. VA (inkl. mva.)	640 220 000	73 995 000	37 400 000	9 525 000	5 500 000
Mva. kompensasjon		- 14 789 000	- 7 470 000	- 1 895 000	- 1 090 000
Korreksjon mva.komp blåløysbygg		2 000 000			
Bruk av investeringsfond					
Annet tilskudd					
Salg av fast eiendom		- 27 000 000			
Investeringstilskudd husbanken					
Ufinansierte investeringer pga manglende salg nærings-/boareal					
Nye lån ekskl. VA		- 34 206 000	- 29 930 000	- 7 630 000	- 4 410 000
Vann årlig		7 000 000	7 000 000	7 000 000	7 000 000
Avløp årlig		3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000
Nytt Silanlegg Erikstad					
Sum VA		10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000
Nye lån VA		- 10 000 000	- 10 000 000	- 10 000 000	- 10 000 000
Nye formidlingslån Husbanken		- 30 000 000	- 30 000 000	- 30 000 000	- 30 000 000
Sum nye lån		- 74 206 000	- 69 930 000	- 47 630 000	- 44 410 000
Egenkapitaltilskudd KLP		2 700 000	2 700 000	2 700 000	2 700 000
Annen finansiering (salg eiendom)		- 2 700 000	- 2 700 000	- 2 700 000	- 2 700 000

